

2024/2025.
II. félév

Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia absztraktkötete

2024/2025. II. FÉLÉV

INTÉZMÉNYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

ABSZTRAKTKÖTET

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2025. május 5-9.

Az EKKE 2024/2025 II. félévi Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete

Az ETDB tagjai, az ITDK-konferenciák felelősei

ETDB-elnök:

Dr. Juhász Tibor, egyetemi docens, rektorhelyettes

ETDB-alelnök:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi docens
Művészeti Kar, elnök

ETDB-alelnök:

Dr. Sütő László, egyetemi docens
Természettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Geda Gábor, főiskolai docens
Informatikai Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Homoki Erika, egyetemi docens
Pedagógiai Kar, elnök

ETDB-tag:

Pacsuta István, adjunktus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár
Bölcsészettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Szalay Krisztina, tanársegéd
Jászberényi Campus, elnök

ETDB-titkár:

Vajonné Magyar Anikó, adminisztrátor

ETDB hallgatói képviselő:

Kulyó Gergő, Egri Campus Hallgatói Önkormányzat

ETDB hallgatói képviselő:

Bató Dávid Kornél, Jászberényi Campus Hallgatói Önkormányzat

**2024/2025. II. félévi
Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete**

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Szerkesztette:
Sütő László

**ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI BIZOTTSÁG**

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2025. május 5–16.

EGER, 2026

Technikai szerkesztés:
Sütő László
Zubor Anna Fanni

Nyelvi lektor:
Báthory Kinga

A borítón: az Eszterházy Károly Egyetem, Líceum épülete látható

ISBN 978-963-496-331-8

A kiadásért felelős
az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora
Megjelent az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Intézményi Tudományos Diákköri Bizottsága gondozásában
Megjelent: 2026-ban
Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: Pataki Lajos vezérigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	6
Bölcsészettudományi Kar	7
<i>Anglisztika és Amerikanisztika Szekció</i>	8
<i>Történelem Szekció</i>	11
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	13
<i>Gazdaságtudományi Szekció</i>	14
<i>Szociálpedagógiai Szekció</i>	18
Informatikai Kar.....	20
<i>Digitális technológiai Szekció</i>	21
<i>Matematika és informatika Szekció</i>	27
Pedagógia Kar	29
<i>Logopédia Szekció</i>	30
<i>Interdiszciplináris gyógypedagógiai Szekció</i>	36
<i>Jászberényi Campus Pedagógia 1. Szekció</i>	42
<i>Jászberényi Campus Pedagógia 2. Szekció</i>	52
<i>Andragógiai és Közművelődési Szekció</i>	61
<i>Pedagógiai Szekció</i>	66
<i>Pszichológiai Szekció</i>	71
<i>Tanító- és óvóképzés Szekció</i>	73
<i>Tanító- és óvóképzés 2. Szekció</i>	79
Természettudományi Kar	85
<i>Földtudományok Szekció</i>	86
<i>Kémiai Szekció</i>	93
<i>Környezettudományi Szekció</i>	95
<i>Sporttudomány 1. Szekció</i>	97
<i>Sporttudomány 2. Szekció</i>	106
<i>Sporttudomány 3. Szekció</i>	114
<i>Sporttudomány 4. Szekció</i>	120

Bevezető

Szeretettel köszöntjük az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciájának minden kedves résztvevőjét és a konferencia absztraktkötetének olvasóját!

A közel hét évtizedes felsőoktatási tehetséggondozó rendszer résztvevői napjainkban már a Kárpát-medence egyetemeiről kerülnek ki. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem évek óta helyet ad az OTDK rangos eseményeinek, és biztosítja a lehetőséget a két évente meghirdetett országos megmérettetés egy-egy szekciójának. A 38. OTDK 2024/2025. II. félévi intézményi kvalifikáló konferenciáján 22 szekcióban 130 hallgató 130 pályamunkát mutatott be. A témakörök felölelik a bölcsészet-, az informatika-, a gazdaság-, a társadalom-, a természet-, a sport- és a pedagógia tudományok, valamint a művészetek és művészettudományok legizgalmasabb részleteit. Olyan innovatív eredményeket, kreatív alkotásokat mutatnak be, amelyekre tudományos diákköri kutatásként néhány évtizede még nem is gondoltunk volna.

A rendezvény összekapcsolja a tehetséges hallgatókat, a témavezetőket, a kutatókat, a professzorokat és minden olyan érdeklődőt, akik a tehetséggondozás ügyét magukénak érzik. Jól mutatja ezt a több mint száz zsűritag, akik tudományterületük országos és nemzetközi szinten elismert képviselői, nemzetközi kutatócsoportok kiváló tagjai. Sőt, a hallgatók között is van olyan, aki már most országos vagy nemzetközi kutatások résztvevője!

A szervezés során mindig születnek újdonságok is. A zsűri- s témavezetői etikett napjainkra már teljesen elfogadottá vált. Újdonság az is, hogy ebben a ciklusban az OTDT kiemelten kezeli a tudományos utánpótlás szakmai vitakészségét. Egyetemünk szellemiségéhez illően a tehetséggondozás felkarolásával úgy gondoljuk, közösen teszünk azért, hogy a hallgatók minél sikeresebben elsajátítsák a pályafutásukhoz szükséges szakmai alapokat, s a témavezető–mentorált kapcsolatok személyessége révén emberi értékekben is gazdagodjanak.

Bízunk benne, hogy a bemutatkozások hozzájárulnak az egyetemi tehetséggondozás folyamatos megújulásához, s néhány év múlva egy-egy sikeres szakmai karrier első lépéseként tekinthetünk majd vissza erre a konferenciára. A hallgatók pedig büszkén mutathatják majd a részvételüket igazoló absztraktkötetet.

Az EKKE TDK eseményeiről és eredményeiről további információk a <https://uni-eszterhazy.hu/tdk/> honlapon és a Facebookon olvashatók.

Minden résztvevőnek gratulálunk, és sikeres pályafutást kívánunk!

Eger, 2026. július 1.

*Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Tudományos Diákköri Bizottsága*

Bölcsészettudományi Kar

AMERIKANISZTIKA TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

ANGLISZTIKA ÉS AMERIKANISZTIKA SZEKCIÓ

2025. 05. 08.

1. Csörghe Ádám

1. hely

2. Végh Viktória

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika
és Germanisztika Intézet (elnök)

Dr. Zsámber Renáta, adjunktus

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika
és Germanisztika Intézet

Moós Janka, anglisztika BA

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika
és Germanisztika Intézet

Identity in Transit: Code-switching in Hungarian-American Newspaper Advertisements, 1900-1930

Csörghe Ádám, anglisztika MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Peterecz Zoltán, egyetemi docens, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Keywords: Hungarian-American immigrants; language attrition; monolingual code-switching; Americanization; consumer culture

This paper intends to explore the socio-pragmatic origins and functions of code-switching in Hungarian-American (H-A) newspaper advertisements published between 1900 and 1930—a transitional period marking the shift from first- to second-generation (G1 to G2) immigrants within the largest wave of Hungarian migration to the United States. While most existing literature on H-A code-switching centers on fully bilingual communities or other textual genres, this study investigates a distinct context: predominantly monolingual Hungarian-speaking merchants addressing similarly monolingual audiences. Focusing on the intersection of language, commerce, and identity, it analyzes how advertisements—often overlooked cultural texts—captured the linguistic and cultural duality of the immigrant experience and documented the “pseudo-Americanization” of H-A G1 immigrants.

Drawing on the works of Grosjean, Sebba, Myers-Scotton, Batári, Cohen, and Emőke Kovács, and incorporating data from the fieldwork of Fenyvesi, Bakó, and Tímea Kovács, the paper argues that code-switching in this context functioned as a socio-pragmatic convergence of language attrition and commercial strategy, allowing Hungarian immigrants to engage with the offerings of American consumer culture without the necessity of sacrificing their Hungarian linguistic and cultural identity. Hungarian merchants, frequently engaged with city officials, suppliers, and non-Hungarian clientele, were among the earliest to adopt English for practical and symbolic reasons. Through code-switching, they expressed and capitalized on an emerging bicultural identity and connected with upwardly mobile readers navigating American consumer culture.

The decade between 1920 and 1930 marked a pivotal shift, as naturalization rates climbed and English exposure widened—especially after many Hungarians chose to stay following the Treaty of Trianon. During this period, merchants increasingly incorporated English lexical items—extending beyond trade-specific terms—into Hungarian advertisements, reflecting broader cultural and linguistic shifts. In line with Cohen’s view of consumerism as a unifying force, the paper argues that these advertisements helped build social cohesion and a shared sense of “all-American” belonging that crossed ethnic and class boundaries.

Ultimately, this study positions advertisements as key cultural artifacts of linguistic transition and identity negotiation—texts that more closely mirrored spoken language due to the relative absence of the formal conventions typically expected in other literary genres. These hybrid texts reveal how language, commerce, and community converged to shape the H-A immigrant experience in the “Land of Opportunity.”

The Sexual Politics of Anne Boleyn in *SIX The Musical*

Végh Viktória, anglisztika BA szakos hallgató

Témavezető:

Krakkó Eszter Judit, tanársegéd, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika
Intézet

Keywords: Henry VIII, 4th-wave Feminism, Musical Theatre, Intertextuality, Andrea Dworkin

The second wife of the infamous Henry VIII, Anne Boleyn, has long been remembered as the seductress who captivated the king, initiated the English Reformation and thus, changed the course of history. Premiering in 2017, *SIX The Musical* offers a fresh, feminist interpretation of the six wives of Henry VIII, including Anne Boleyn. However, although it embraces a carefree and lighter version of her figure, I argue that this choice of representation raises the question whether Anne's character manages to escape the stereotype the musical seeks to challenge. The culturally embedded image of Anne Boleyn as a seductress is further highlighted by the intertextual references present in the musical, such as the cultural myth of the traditional English folk song entitled "Greensleeves." The objective of this project is to examine how Anne Boleyn's portrayal as a seductress in *SIX* is linked to female empowerment and whether this characterisation aligns with feminist ideas.

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

TÖRTÉNELEM SEKCIÓ

2025. 05. 08.

1. Csordás Levente

1. hely

2. Molnár Ibolya Katalin

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Kristóf Ilona, egyetemi docens

EKKE Történelemtudományi Intézet
(elnök)

Dr. Borbély Zoltán, egyetemi docens

EKKE Történelemtudományi Intézet

Dr. Berecz Anita, tudományos munkatárs

EKKE Történelemtudományi Intézet

Hamzók Judit, PhD-hallgató

EKKE Történelemtudományi DI

Barcsay Ákos, a két Rákóczi fejedelem diplomatája

Csordás Levente, osztatlan földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Vargáné Balogh Judit, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: Erdélyi Fejedelemség, I. Rákóczi György, II. Rákóczi György, követség, Porta

Nagybarcsai Barcsay Ákos az Erdélyi Fejedelemség egyik meghatározó figurája volt a 17. század közepén. Fejedelmek diplomatája, mind a román vajdai udvarokban, mind az oszmán Portán jártas erdélyi követ, karánsebesi és lugosi bán, Hunyad vármegyei főispán, helytartó, és karrierje csúcsán a fejedelmi címig is eljutott: igaz, élete legnagyobb sikere egyben családjá és saját vesztét, valamint halálát okozta.

Jelentősége mint erdélyi fejedelem csekély volt, elenyésző a nagyobb magyar, de még a kisebb erdélyi történelemben is. Közel kétéves regnálása alatt Erdély helyzete, amely már akkor, mikor a hatalmat átvette felette, egy égő bárka volt, „oszmánbarát” politikája miatt tovább romlott, ezután történő meggyilkolása volt csupán, ami a történészeket egy időben sokáig izgatta. Szerencsére a modern történelemkutatás újraértékelő hozzáállásával a Barcsay szerepe, személye iránti hozzáállás is újabb lehetőségeket nyit meg.

A pályamunka, amely egy nagyobb, Barcsay Ákos életét összefoglaló munka része, a főnemes, a helytartó és fejedelem életének leginkább ismeretlen részét, Barcsay 1657-ig tartó, főként a Rákóczi fejedelmek diplomáciai követségként végzett és Erdélyen belüli működését próbálta rendszerezni és kutatni, érintve a tágabb Barcsay családot és szűkebb családi környezetét, valamint mindazokat az ismert és elérhető források alapján alátámasztott diplomáciai kiküldetéseit, amelyek során Barcsay Ákos a Rákóczi fejedelmek követségként az önálló Erdélyi Fejedelemséget képviselte, mind a román vajdák, mind a Habsburg császár és az oszmán szultán előtt.

A szovjet röplap propaganda kutatásának kibővítése

Molnár Ibolya Katalin, történész MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bartók Béla, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

GAZDASÁGTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****GAZDASÁGTUDOMÁNYI SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Cserni Bettina Rita	
2. Ferencz Veronika	
3. Bacsó Marianna	3. hely
4. Molnár Eszter Zsuzsanna	2. hely
5. Lellák Viktória	
6. Süli Viktória	
7. Schmidt-Keresztes Brigitta	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Tariszka Éva Ilona , egyetemi docens	EKKE Gazdaságtudományi Intézet (elnök)
Dr. Péczek Brigitta , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Dr. Sági-Duduk Ildikó , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Tóth László , mesteroktató	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Bocsi Zsombor , emberi erőforrások BA	EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Alfa generációs fiatalok általános jellemzése

Cserni Bettina Rita, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: generációs különbségek, pályaeorientáció, tanulási motiváció, Országos Kompetenciamérés, munkaerőpiac

Dolgozatom célja, hogy bemutassa a hátrányos helyzetű alfa generációs fiatalok kompetenciabeli különbségeit, különös tekintettel Heves vármegyére. A kutatás aktualitását az adja, hogy az alfa generáció tagjai, vagyis a 2010 után született fiatalok, jelenleg serdülőkorban vannak, ezért kevés kutatás készült róluk, különösen a társadalmi hátrányokkal küzdő csoportjaikról. A dolgozat első része a generációk közötti különbségeket és ezek lehetséges okait mutatja be, kiemelve azokat a társadalmi, technológiai és oktatási tényezőket, amelyek meghatározzák az alfa generáció helyzetét.

A dolgozat második része a hátrányos helyzet és a szegénység fogalmának szociológiai megközelítését tárgyalja. Az alfa generáció életének szerves része a digitális jelenlét, ez a hátrányos helyzetű térségekben kétélű fegyvernek bizonyul. Ennek oka az, hogy bár a fiatalok ugyan rendelkeznek alkalmas elektronikai eszközökkel és internet-hozzáféréssel, ám sok esetben nem tudják azokat tudatosan, fejlesztő módon használni, ami tovább növeli az oktatási szakadékokat.

Továbbá feltártam, hogy a mai modern munkaerőpiac szereplői milyen kompetenciákat részesítenek előtérben. Vizsgáltam, hogy a legfontosabbá vált képességekkel – ilyenek többek között a digitális írástudás, csapatmunka vagy a soft skillek, mint a jó kommunikációs készség, önállóság – mennyire rendelkeznek a hátrányos helyzetű fiatalok.

Szekunder kutatásként az Országos Kompetenciamérés adatainak elemzését végeztem országos és Heves vármegyei szinten. Az elemzés során idősoralelemzéseket, megoszlási viszonyszámokat, illetve összehasonlító elemzéseket végeztem. Az eredmények szerint a megye tanulói mind szövegértésben, mind matematikában elmaradnak az országos átlagtól, ami a társadalmi-gazdasági háttérrel szoros összefüggést mutat. A továbbtanulási arányok is alacsonyabbak, különösen a szakképzésben tanuló fiatalok esetében.

A primer kutatás során félig strukturált interjúkat készítettem pedagógusokkal, pályaeorientációs szakemberekkel, akik napi kapcsolatban vannak a kutatásom célcsoportjával. Az interjúk rávilágítottak arra, hogy a fiatalok tanulási motivációját leginkább a jövőkép hiánya, az önbizalom alacsony szintje, valamint a tanári támogatás mértéke befolyásolja. Az interjúalanyok szerint a siker kulcsa a személyre szabott pedagógiai figyelem és az élményszerű tanulás lenne, amelyek együtt képesek megerősíteni a diákok belső motivációját.

A kutatásom eredményei alapján a fiatalok pályaválasztását elsősorban külső tényezők motiválják, nem a személyes elköteleződésük. Ennek egyik oka az alacsony önbizalomban és a nem támogató családi háttérben keresendő. Illetve az is kiderült, hogy a fiatalok elsősorban nem egyöntetűen csak fizikai munkát szeretnének vállalni. Kutatásomat a jövőben több mélyinterjú elkészítésével, illetve a fiatalok véleményének, képességeinek mélyebb megismerésével egészíteném ki.

A fogyasztói bizalom alakulása Magyarországon – Az EU Tanácsában betöltött 2024. évi magyar elnökség hatásvizsgálata

Ferencz Veronika, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Juhász István, adjunktus, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: fogyasztói bizalom, Európai Unió Tanácsa, EU soros elnökség

A tanulmány a magyarországi fogyasztók bizalmának alakulását vizsgálja a 2024. évi magyar EUT-elnökség hatására. Célja annak a feltárása, hogy az elnökség milyen hatással van a lakosság gazdasági várakozásaira. A kutatás során a szerző arra kereste a választ, hogy milyen összefüggések mutathatók ki a fogyasztói bizalommal kapcsolatban Magyarországon, hogyan alakul a különböző gazdasági szektorokban dolgozók bizalma, hatással van-e az elnökség a fogyasztói bizalom alakulására, milyen hatása van az iskolai végzettségnek a gazdasági hangulatra, valamint van-e kapcsolat a magyar háztartások külföldi betétállománya és a fogyasztói bizalom között.

A kutatás primer és szekunder adatokra épült. Az előbbi mentén a kérdőíves megkérdezés módszerét alkalmazva egy 150 fős minta került kialakításra. Az eredmények kiszámítása statisztikai módszerek alkalmazása mentén történt, amelyek között kiemelt szerepet játszott a Difference-in-Differences regresszió. A regresszió futtatása mentén összevetésre került Magyarország fogyasztói bizalmi indexének alakulása további európai uniós tagállamokéval (Svédország, Spanyolország, Belgium) az elnökséget megelőzően és azt követően. A befektetési szokások és a külföldi betétállomány alakulásának kérdésköre mentén levont következtetések korreláció- és regressziószámítással kerültek levonásra.

A különböző gazdasági szektorokban dolgozók fogyasztói bizalmát vizsgálva is jelentős eltérések mutatkoztak, a tercier szektorban dolgozók kevésbé bizakodóak, mint a szekunder szektor munkavállalói. Az iskolai végzettség vizsgálata során szintén fontos következtetések kerültek levonásra, hiszen a kutatás mentén kirajzolódott, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők optimistábban látják a gazdasági jövőt. A külföldi betétállomány vizsgálata kimutatta, hogy a fogyasztói bizalom és a háztartások külföldi megtakarításai között szoros kapcsolat áll fenn. A DiD-elemzés nem igazolta, hogy Magyarország EUT-elnöksége szignifikánsan befolyásolta volna a fogyasztói bizalmat, ami arra utal, hogy a lakosság gazdasági várakozásait inkább makrogazdasági és regionális tényezők határozzák meg. A fogyasztói bizalom és a befektetési hajlandóság között erős pozitív kapcsolat mutatkozott, ami arra enged következtetni, hogy a gazdasági környezet változásai közvetlenül befolyásolják a lakosság pénzügyi döntéseit.

A kutatás arra világított rá, hogy a magyar fogyasztói bizalom alakulását nem a politikai események, hanem a gazdasági stabilitás és a társadalmi tényezők befolyásolják leginkább. A gazdaságpolitikai döntéshozóknak figyelembe kell venniük a régiók közötti eltéréseket, a különböző gazdasági szektorok sajátosságait, valamint figyelemmel kell kísérniük a külföldi betétállomány mozgását is, mivel ezek kulcsfontosságú indikátorai lehetnek a fogyasztók gazdasági hangulatára vonatkozó előrejelzéseknek.

Ételintoleranciák és ételallergiák a vendéglátásban és a közétkeztetésben

Bacsó Mariann, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Nagy Zoltán, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

A technológia által formált HR: módszerek, kihívások és megoldások regionális esettanulmányok tükrében

Molnár Eszter Zsuzsanna, vezetés és szervezés MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csugány Julianna, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Közétkeztetési modellek összehasonlítása: Hagyományos vagy svédasztalos?

Lellák Viktória, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Nagy Zoltán, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Pretty privilege – Munkahelyi diszkrimináció külső személyiségjegyek alapján

Süli Viktória, emberi erőforrások BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Juhász István, adjunktus, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Az „ideális” vezetői attitűd feltérképezése multinacionális közegben

Schmidt-Keresztes Brigitta, vezetés és szervezés MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Juhász István, adjunktus, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

SZOCIÁLPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SZOCIÁLPEDAGÓGIAI SEKCIÓ****2025. 05. 07.**

1. Weinémer Ádám Zénó	1. hely
2. Bangó Zsolt	1. hely
3. Urbán Mónika	2. hely
4. Lukács Gergő Aurél	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Sárkány Péter, egyetemi tanárEKKE Társadalomtudományi Intézet
(elnök)**Dr. Hadnagy József**, egyetemi docens

EKKE Társadalomtudományi Intézet

Dr. Bogárdi Tünde, adjunktus

EKKE Társadalomtudományi Intézet

Sándor Tamás, mesteroktató

EKKE Társadalomtudományi Intézet

Horváth Dávid, szociálpedagógia BA

EKKE Társadalomtudományi Intézet

Családi konfliktusok megoldása, iskolai végzettségtől függően

Weinémer Ádám Zénó, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dobó Marianna, főiskolai docens, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Hátrányos helyzetű roma tanulók viszonyulása az oktatási rendszerhez

Bangó Zsolt, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Pacsuta István, adjunktus, EKKE Társadalomtudományi Intézet

A személyiség pozitív erőforrásainak összefüggése a látássérüléshez történő adaptálódással

Urbán Mónika, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Geng Noémi, mesteroktató, EKKE Társadalomtudományi Intézet

„Csak még egyszer...” – Online szerencsejáték fiatalok körében

Lukács Gergő Aurél, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Farmosi Andrea, mesteroktató, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Informatikai Kar

DIGITÁLIS TECHNOLOGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****DIGITÁLIS TECHNOLOGIAI SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Brézai Zoltán Péter	
2. Deák Zoltán	
3. Dóra László	
4. Kovács Péter	
5. Püski Viktória	1. hely
6. Serki Nárcisz	2. hely
7. Thot Martina	3. hely

A zsűri tagjai:

Lengyelné dr. Molnár Tünde,
egyetemi docens
Dr. Antal Péter, egyetemi docens
Hajdu Krisztián, tanársegéd
Csernai Zoltán, tanársegéd
Joharchy Brigitta,
informatikus könyvtáros BA

EKKE Digitális Technológia Intézet
(elnök)
EKKE Digitális Technológia Intézet
EKKE Digitális Technológia Intézet
EKKE Digitális Technológia Intézet
EKKE Digitális Technológia Intézet

Anyanyelvi nevelés és nyelvi játékok egy 3 vármegyei hatókörű városi könyvtár tevékenységében

Brézai Zoltán Péter, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szűts-Novák Rita, adjunktus, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: anyanyelv, játékok, módszertan, motiváció, történetmesélés

Milyen szerepe lehet a könyvtáraknak az anyanyelvi nevelés vonatkozásában, hogyan, milyen módszerekkel segítheti a tanórán kívüli tevékenységeivel a magyar szakos pedagógusok, szülők, diákok munkáját egy adott könyvtár? Létezik-e generációkon átívelő program, mely az anyanyelvi nevelést helyezi középpontjába? Dolgozatomban ezekre a kérdésekre kerestem a választ.

A kutatás során a miskolci, debreceni és egri intézmények programjait vizsgáltam, méghozzá azokat, amelyek valamely módon kapcsolatban állhatnak az anyanyelvi neveléssel. Vizsgálatom kétféle módszerrel végeztem. A könyvtárak munkatársaival készített interjúkból az anyanyelvi neveléssel kapcsolatos programokat mértem fel. A későbbiekben nyílt és zárt kérdéseket tartalmazó kérdőívet tölttettem ki azokkal a könyvtárosokkal, akik munkájuk során kapcsolatba kerültek az anyanyelvi neveléshez kötődő rendezvényekkel. A kutatás során kiderült, hogy ezek a könyvtárak valamilyen mértékben foglalkoznak anyanyelvi neveléssel, bár más-más formában teszik ezt, de vannak azonosságok is programjaikban.

Eredményként kimondható, hogy az ismeretterjesztő, készségfejlesztő foglalkozások, szakkörök mellett már megjelenik a robotika is, amely teljesen új kontextusba helyezi az anyanyelvi nevelés mikéntjét. A nyelvi rejtvények, játékos kreatív feladatok pedig még az idősebb korosztály számára is érdekes, izgalmas élményeket tartogatnak. A dolgozatban említett módszereket megismertetve mutatom be az anyanyelvi nevelés könyvtári környezetben való hatékonyságát.

Nyelvi diszkrimináció az információkeresésben

Deák Zoltán, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szűts-Novák Rita, adjunktus, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: határon túli, fiatalok, könyvtár, olvasó, nehézség

Azért tartom fontosnak e téma feldolgozását, mert a könyvtártudomány alapja és kiindulópontja az, hogy az információ mindenkihez eljusson. Ebben azonban Bábel tornya óta komoly akadályt jelent a nyelv. Úgy vélem, kutatásom hiánypótló módon járul hozzá egy meglévő probléma feltárásához, amely hosszú távon abban segíthet, hogy egyszer valóban mindenki számára elérhetővé váljon minden információ.

Vizsgálatom során egy konkrét nyelvi problémára szeretném ráirányítani a figyelmet. A kutatás alapját egy korábbi előadásom adja, amelyben a kisebbségi nyelvhasználat kérdéseit dolgoztam fel. Ezt a gondolatmenetet továbbfejlesztve, a könyvtár- és információtudomány kontextusába helyezve vizsgálom a nyelvi diszkrimináció megjelenését az információkeresés folyamatában.

A témával a 2024/2025-ös tanév intézeti TDK-ján is foglalkoztam. Kutatásom központi kérdése, hogy pontosan miként jelentkezik a nyelvi diszkrimináció az információkeresésben.

Az említett előadásomban részletesen ismertetem a romániai magyarok nyelvi helyzetét. Bár az országban több magyar nyelvű iskola és médium működik, még mindig előfordulnak olyan problémák, mint például a magyar nyelvű oktatáshoz való hozzáférés korlátozottsága egyes területeken vagy a magyar nyelvű szolgáltatások hiánya az állami intézményekben és az üzleti életben.

Hasonló jelenségek figyelhetők meg Magyarországon is. Egyrészt számos információ rejtve marad a sok idegen nyelvű forrás miatt, másrészt ezt tovább súlyosbítja a nyelvtudás hiánya, valamint a „hunglish” jelenség elterjedése. Ezt a problémakört vizsgálom kivetítve a könyvtári környezetre és az internetes térre is.

Irodalomjegyzék

Burai I. (2011). Az internetes információkeresés jövője és a könyvtárak. *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*, 20(3), 3–6.

Hajnal Ward J. (2007). Magyar nyelvtanulók az Interneten: elektronikus források értékelése a magyar mint idegen nyelv oktatásában. In Maticsák S. (szerk.) *Nyelv, nemzet, identitás: A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Debrecen, 2006. augusztus 22–26.) nyelvészeti előadásai II. kötet* (pp. 25–34) Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság.

Jánk I. (2018). A nyelvi alapú diszkrimináció vizsgálatának módszertani korlátai és lehetőségei. *Magyar Nyelvőr*, 142(2), 150–169.

A XXI. századi felsőoktatási könyvtárak

Dóra László, könyvtárostánár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Czeglédi László, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

A modern könyvtárak szerepe és jelentősége a XXI. század első negyedében nagymértékben megváltozott, többek között a világhálónak köszönhetően. Minden könyvtártípusnak, így a felsőoktatási könyvtáraknak is alkalmazkodniuk kell a megváltozott és fokozatosan átalakuló elvárásokhoz. A felsőoktatási könyvtárak eleve több funkciót is ellátnak, mert egyszerre minősülnek oktatási és oktatástámogatási helyszínnek, valamint kutatóhelynek. Ezzel párhuzamosan a gyűjteményszervezés és kiszolgálás helyei is megváltoznak, sőt még az ehhez kapcsolódó e-komfort, valamint szociális infrastruktúra is jelentős átalakuláson megy keresztül. A látogatóterek felhasználóbarát tervezése kiemelt jelentőségű a környezeti interakciók és aktivitási zónák részleges elkülönülése miatt. A XXI. századi IFLA-trendek és -ajánlások jó alapot nyújtanak a könyvtárakkal szembeni kívánalmakról, ugyanakkor kreatív ötletek is szükségesek az aktuális bibliotékák dolgozóitól, hogy a könyvtárak megfelelő szolgáltatásokat nyújtsanak, és a szórakozást, kikapcsolódást is szolgálják.

Az olvasóvá nevelés lehetőségei a könyvtárban

Kovács Péter, könyvtár- és információtudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Racskó Réka, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Ki formál kit/mit? A XXI. század új kihívása, a zöld könyvtár

Püski Viktória, könyvtár- és információtudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Racskó Réka, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: zöld könyvtár, mozgalom, magyarországi helyzetelemzés

Kutatásom célja a zöld könyvtári kezdeményezés megvizsgálása, kezdete, története, Magyarországon a könyvtárak életében hol van a helye. A kutatás eszköze a kérdőívezés, mely Google Drive felületén keresztül lett megosztva a vizsgálatba bevontakkal, a vármegyei könyvtárakkal és az Informatikai és Könyvtári Szövetség tagjaival.

Hazánk könyvtárai intenzíven az elmúlt hat évben ismerkedtek meg a zöld könyvtár fogalmával, kiemelten pedig 2021 óta. A válaszadók közül 18 fő tekinti könyvtárát zöld könyvtárnak, összesen hat vármegyéből, melyek a következők: Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Heves, Komárom-Esztergom, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Tolna vármegye. Ebből háromban – Heves, Komárom-Esztergom és Tolna vármegyékben – saját tapasztalatom alapján működik több helyen is zöld könyvtár, mely vagy magának az épületnek a fenntarthatósági és a környezettudatos szempontoknak való megfelelése szempontjából tekinthető annak (bár ezt inkább fenntartható könyvtárnak kellene neveznünk), vagy előbbiek mellett számos program, természettudatos értékrend közvetítésével válik azzá.

Ha pedig megvizsgáljuk, hogy a válaszadók, akik zöld könyvtárnak tekintik magukat, területileg Magyarországon hol helyezkednek el, azt látjuk, hogy három vármegye az ország északkeleti-keleti területén, kettő a déli-délnyugati és egy pedig északi területén fekszik. Azonban az ország nyugati vármegyéi közül ötből, a keleti területek közül pedig háromból nem érkezett válasz. Így messzemenő következtetést a zöld könyvtárak magyarországi elhelyezkedésének összefüggéseiről nem lehet levonni.

A válaszadók között volt az a két könyvtár, melyek egyike 2010 óta (Tatabánya), a másik pedig 2016 óta (Szekszárd) foglalkozik a zöld könyvtár fogalmával. Mindkettő egy teljesen új épület és könyvtári program megvalósításán keresztül tudja mindezt az olvasóknak közvetíteni. Mindkét település a Dunántúlon van, ugyanakkor az új épületek kialakítását európai uniós pályázatok segítségével önkormányzati beruházásoknak köszönhetik. Mindkét vármegyei könyvtár feladatának tekinti, hogy a vele szerződésben álló KSZR-települések könyvtárait is bevonja a zöld könyvtári tevékenységébe.

Azonban az eddig magyarországi könyvtárként IFLA zöld könyvtári díjban részesülő könyvtárak tekintetében megállapítható, hogy nem a földrajzi elhelyezkedés, nem az adott könyvtár típusa a döntő abban, hogy azzá váltak, hanem egy vagy több olyan vezető, kolléga, aki elhivatottságot érzett/érez a fenntarthatóság továbbadására, aki maga mellé tudta állítani a többi könyvtárost, és együtt építették ki a maguk zöld könyvtárát, mind épületenergetika tekintetében, mind azáltal, hogy foglalkoznak az olvasók környezettudatossága nevelésével.

Azok közül, akik a kérdőívet kitöltötték, mindenki érdeklődik a zöld könyvtár kialakítása iránt. Közülük sokan nem zöld könyvtárban dolgoznak, nem rendelkeznek díjjal, de mégis úgy gondolják, hogy egy eszmét, egy jövőképet szeretnének az olvasóik, a programjaikat látogatók felé közvetíteni. Hiszen a kis településtől a megyei jogú városon keresztül a fővárosig egy célja van a zöld könyvtár eszméjét hirdető kollégáknak: a fenntartható jövő, a gyerekeink, unokáink számára egy élhető környezet kialakítása, a tudatosságra nevelés, és ez minden könyvtáros feladata is kell, hogy legyen.

Az olvasási szokások változása a digitalizáció korában

Serki Nárcisz, történelem–könyvtárostanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szűts-Novák Rita, adjunktus, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: kutatás, modern kor, olvasás, elemzés, fejlődés

A TDK-munkám az olvasási szokások változását mutatja be. Azért fontos, hogy foglalkozzunk ezzel a témával, mert az olvasási szokások változása sok mindent elárulhat egy társadalomról, különböző kulturális hatások figyelhetőek meg általa, illetve jelentős hatással lehet a könyvkiadókra, könyvtárakra és az oktatásra is. A munkám célja, hogy feltárjam, a különböző technológiai változások hogyan és miként hatnak az olvasás formáira, gyakoriságára, az olvasói döntésekre, igényekre, hogy a munkám hozzájáruljon a jelenlegi olvasáskultúra változásainak mélyebb megértéséhez. A TDK-munkám egy rövid történeti kitekintéssel kezdődik, bemutatva az olvasási szokások főbb mérföldköveit az elmúlt évszázadok során. A munkám második fele a saját online kérdőíves kutatásomon alapul, melynek eredményét korábbi mérési adatokkal vettem össze, így megállapítva, hogy a mai, digitalizált korban melyek a legfontosabb aspektusai az olvasási szokásoknak.

Könyvborítók története és befolyásoló hatása

Thot Martina, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Radics Krisztina, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MATEMATIKA ÉS INFORMATIKA SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Molnár Balázs	2. hely
2. Bezdán Anita	
3. Császár Martin Krisztián	
4. Gunics Roland	
5. Luyanda Mjiyakho	
6. Pál József Gergő	1. hely
7. Molnár Máté Norbert	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Kovásznai Gergely,
egyetemi docens

Dr. Király Sándor, egyetemi docens

Dr. Szakács Tamás, adjunktus

Balla Tamás, tanársegéd

Farkas Levente,

programtervező informatikus BSc

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet
(elnök)

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Compiler Development

Molnár Balázs, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Király Roland, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Molekuláris gasztronómia a hálózattudományok tükrében: Alapanyag-vegyület kapcsolatok többszintű analízise

Bezdán Anita, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Bíró Csaba, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Különböző szárnyprofilok aerodinamikai viselkedésének vizsgálata számítógépes fizikai modell segítségével

Császár Martin Krisztián, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezetők: Dr. Bíró Csaba, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet, Troll Ede Mátyás, tanársegéd, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Harmadrendű görbék pólus-poláris viszonyai

Gunics Roland, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Hoffmann Miklós, egyetemi tanár, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Databank Development

Luyanda Mjiyakho, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Kusper Gábor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

A sportfogadás nyereségességének vizsgálata valószínűségi modellek és fogadási stratégiák együttes alkalmazásával

Pál József Gergő, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Bíró Csaba, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Lokális visszalépési mechanizmusok a generatív modellezésben

Molnár Máté Norbert, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető: Dr. Bíró Csaba, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Pedagógia Kar

GYÓGYPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****LOGOPÉDIA SZEKCIÓ****2025. 05. 07.**

1. Jónás Anna	1. hely
2. Horváth-Tóth Franciska Magdolna	
3. Botló-Kismarton Eszter	
4. Kovács-Chmelik Rita	2. hely
5. Veres Boglárka	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Domonkos Ágnes, főiskolai tanárEKKE Gyógypedagógiai Intézet
(elnök)**Dr. Czövek Andrea**, főiskolai docens

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Burom Katalin, mesteroktató

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Fürrné-Mosoni Anita, mesteroktató

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Novák Csenge, gyógypedagógia BA

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

1 : 1 000 000, avagy egy ritka genetikai betegséggel élő gyermek esetbemutatása

Jónás Anna, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Csernus Ildikó, mesteroktató, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: COXPD 13, mitokondriális betegség, korai fejlesztés, logopédiai fejlesztés, esettanulmány

A kutatásom célja egy rendkívül ritka genetikai betegséggel, a COXPD 13-mal (Combined Oxidative Phosphorylation Deficiency 13) élő gyermek esetének bemutatása, fejlődési jellemzőinek nyomon követése és a betegség családra gyakorolt hatásának feltárása volt. A dolgozat dokumentálja a gyermek egyéves megfigyelési időszaka során bekövetkezett változásokat, különös tekintettel a kommunikációs képességekre.

A szakirodalmi áttekintés részletesen bemutatja a COXPD 13 mitokondriális betegséget, annak genetikai hátterét, tüneteit, diagnosztizálási folyamatát és kezelési lehetőségeit. Összefoglalja a világszerte ismert 24 esetet, kitérve azok klinikai jellemzőire és tüneteire. Emellett ismerteti a normál fejlődésmenet jellemzőit 0–4 éves korig, valamint a kora gyermekkori logopédiai fejlesztésnek és a szakemberek teamben való együttműködésének jelentőségét.

A kutatási módszereim között szerepel a dokumentumelemzés (orvosi leletek, vizsgálati eredmények), félig strukturált interjúk a szülőkkel és a gyermeket kezelő orvosokkal, a SEED fejlődési skála eredményeinek elemzése, valamint a saját megfigyeléseim és tapasztalataim az egyéves nyomonkövetési időszak során.

A vizsgálat során a gyermek minden területen jelentős előrelépést mutatott. Különösen szembetűnő volt a kommunikációs készségek fejlődése: a beszédfejlődése megindult, az expresszív nyelvi képességek 10 hónap alatt 2 évvel fejlődtek. A fejlődés háttérében több tényező együttes hatása állhat, köztük a komplex és időben megkezdett fejlesztés (korai fejlesztés, logopédia, TSMT, HRG), az idegrendszer érése és a vitaminterápia változása.

A kutatás eredményei rávilágítanak a holisztikus megközelítés, a korai fejlesztés, a teammunka, valamint a személyre szabott fejlesztési stratégiák jelentőségére. A bemutatott eset értékes tapasztalatokat nyújthat a hasonló diagnózissal rendelkező gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára, hozzájárulva a ritka betegségekkel kapcsolatos tudás bővítéséhez és a terápiás gyakorlat fejlesztéséhez.

A lingvális orofaciális miofunkcionális diszfunkció kialakulását elősegítő tényezők szerepe és szinergikus hatásai 5–11 éves vulnerábilis neurotipikus és autizmuspektrum-zavarral élő személyeknél

Horváth-Tóth Franciska Magdolna, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Csernus Ildikó, mesteroktató, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: vulnerábilis neurotipikus és autizmuspektrum-zavarral élő gyerekek, LOMD, predisponáló tényezők, szinergikus hatások

A kutatás célja a lingvális orofaciális miofunkcionális diszfunkció (továbbiakban: LOMD) átfogó vizsgálata, sajátos sérülésmintázatainak azonosítása ASD-ben, különös tekintettel annak etiológiájára és patomechanizmusára. Predisponáló tényezők, mint az idegrendszeri éretlenség, orális sztereognózis, orálmotoros koordináció, szenzoros integráció és taktilis működés is feltárására kerültek.

A kutatásban 40 gyermek (5–11 éves) és családja vett részt: 20 fő az autizmuspektrum-zavarral élő kísérleti csoportban, és 20 fő a neurotipikus kontrollcsoportban. Mindkét csoport esetében kizáró kritériumnak minősült bármely társuló fejlődési rendellenesség vagy a normál övezet alatti intelligenciaszint. A kísérleti csoportban az autizmus magasabb férfiprevalenciája miatt több fiú szerepelt, mint lány, a nemi eloszlás nem volt kiegyenlített.

A kutatás kvalitatív és kvantitatív módszerekkel vizsgálta a LOMD kontextusát és rizikófaktorait. Az anamnézis-kérdőív és a strukturált megfigyelési jegyzőkönyv a beszédszervek működésére irányult, az artikulációs vizsgálat a hangképzési hibák elemzésére szolgált. Az idegrendszeri érettség és a taktilis feldolgozás felmérésére a Lakatos Katalin-féle ÁMV-teszt lett alkalmazva. Az orális sztereognózis vizsgálata során az előzetesen nem látott formák a nyelv segítségével lettek azonosítva.

A kísérleti csoportban gyakoribb volt az LOMD. Bár az idegrendszeri éretlenség nem mindig járt szabálytalan nyeléssel, LOMD esetén minden esetben megfigyelhető volt. Az orálmotoros koordinációs gyengeség és a szenzoros integrációs zavar gyakrabban volt jelen a kísérleti csoportban. A jelenség összefüggésbe hozható az orális sztereognózis csökkent hatékonyságával, amelyek az eltérő taktilis feldolgozási mechanizmusokkal függtek össze. A kísérleti csoportnál a cumi és az ujjszopás is gyakoribb volt.

A LOMD kialakulása több tényező együttes hatásának eredménye. Az ASD-populációban is jelen van, bár a klinikai gyakorlat főként a súlyosabb tünetekre összpontosít.

A csecsemő- és kisgyermekkorinadekvát rágás hatásai a későbbi beszédhanghibákra

Botló-Kismarton Eszter, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Csernus Ildikó, mesteroktató, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: csecsemőtáplálás, kisgyermekkoritáplálás, rágás, beszédhanghibák

A kutatás célja az édesanyák hozzátáplálással kapcsolatos tájékozottságának, tapasztalatainak felmérése. Kiterjedt a gondozók előzetes tudásszintjének feltérképezésére azzal kapcsolatosan, hogy egyrészt mikor célszerű elkezdni az anyatej/tápszer mellett az egyéb ételek kínálását, másrészt az egyes szakaszok kezdeti időpontjaira. Lényeges információ volt, hogy kitolódás történt-e a szakaszok esetében, amennyiben igen, úgy annak mik az okai. Ezeket megelőzően felmértem, hogy érintett volt-e a gyermek táplálkozási nehézségben vagy zavarban. A kutatásom kitért a szülők csecsemőkorirágással kapcsolatos ismereteire, az alapvető és meglévő információkra a hozzátáplálás vonatkozásában, továbbá annak a gyermekük beszédfejlődésére gyakorolt hatásaira. Az elemzésnél meghatározó volt az anyák életkora és végzettsége.

A szakirodalmi feldolgozás nemzetközi és hazai tudományos folyóiratokból, ajánlásokból, könyvekből és egyéb, a témához kapcsolódó forrásokból került összeállításra. A feltárt témák közé tartozott a rágószervek anatómiája, a rágás mechanizmusa, a csecsemő- és kisgyermekkoritáplálás és táplálkozás, a csecsemő- és kisgyermekkorirágás sajátosságai, az elégtelen mértékű rágás hatásai, a beszédhanghibák kialakulásának lehetséges okai, valamint a lehetséges összefüggések a hozzátáplálás alatti rágás és a beszédhanghibák kialakulása között.

A kutatási mintát 10–24 hónapos gyermekek gondozói adták, akiknél folyamatban van a hozzátáplálás, vagy az lezajlott. Kivételt képeztek a BLW által táplált gyermekek. Kvantitatív megközelítéssel, online kérdőív segítségével történt a mintavétel. A 17 hozzátáplálási informáltságra és saját tapasztalatra épülő kérdésre 169 fő adott választ, akik többsége magas iskolai végzettséggel rendelkezik, továbbá több ismerettel rendelkeznek a hozzátáplálás kapcsán, mint azt előzetesen megbecsültem, néhány terület kivételével: a teljes hozzátáplálás, valamint az egyes szakaszok időszakának optimális mértéke, továbbá a csecsemőkoritáplálás beszédfejlődésre gyakorolt hatása. A szakaszok elhúzódását illetően a pürés szakasz tolódt ki a leginkább, míg a darabos püréről darabos ételre való átállásnál nem volt detektálható nagymértékű kitolódás. A szakaszok elhúzódásáért felelős okok között a textúraváltáshoz köthető aggodalom, valamint a félrenyeléstől és fulladástól való félelem volt a legjelentősebb. A minta azon személyeinél, akiknél szülés alatti komplikáció lépett fel, kevésbé tolódtak ki a szakaszok, amiből arra következtetek, hogy a hozzátáplálás megfelelő megvalósulására nem gyakoroltak negatív hatást a születési körülmények.

Az auditív feldolgozási zavar

Kovács-Chmelik Rita, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dészfalvi Ildikó, adjunktus, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: hallásfeldolgozási zavar, APDQ, szűrő kérdőív, rizikófaktor, ADHD

A kutatás célja a hallásfeldolgozási zavarok szűrésére kidolgozott kérdőív, az APDQ magyar nyelvű változatának bemutatása volt, valamint az eredmények összevetése a nemzetközi kutatási adatokkal.

A kérdőív kitöltésében 41 gyermek vett részt, 11–17 éves korosztályba tartozó tanulók, 21 lány és 20 fiú eloszlásban. A vizsgált személyek többsége Budapestről, egyharmada pedig az agglomerációs településekről, valamint Bács-Kiskun vármegyéből származott. A kutatás alanyait három csoportra bontva értékeltem. A normál kontrollcsoportot (NC) a korábbi diagnózissal nem rendelkező tanulók alkották, 28 fő részvételével. Az LD-csoportot a tanulási és/vagy nyelvi zavarral küzdő tanulók képviselték 10 fővel, az ADHD-csoportot pedig a figyelemhiányos hiperaktivitás zavarral diagnosztizált diákok alkották 3 fővel. A kérdőívek önkitöltő formában, felügyelő személy jelenlétében kerültek kitöltésre. Az APDQ 50 kérdést foglalt magában, melyek kitértek a hallási, nyelvi és figyelemszabályozási területek felmérésére egyaránt. A kapott pontokat egy erre a célra kifejlesztett Excel pontozó program értékelte négy skála (ATT, AP, Lang, TAP) alapján, különböző kockázati tényezők megjelenésének feltüntetésével.

A csoportok különböző skálakon elért eredményei élesen elkülönültek egymástól, alátámasztva ezzel a kérdőív differenciálásának sikerességét, azonban szignifikáns mértékben jelentek meg nem várt kockázati tényezők. Az NC-csoport esetén 21 főnél került kimutatásra valamely rizikófaktor, közülük 12 főnél az ADHD kockázata jelent meg. Az összesen vizsgált 41 személy közül 22 főnél megjelent az ADHD rizikófaktor, további 7 főnél pedig a kombinált ADHD- és APD-kockázat. Az APD-faktor önmagában csekély számban fordult elő a tanulóknaál.

A kutatás eredményei rávilágítottak arra, hogy az APDQ ígéretes szűrőeszköz lehetne Magyarországon is, de a vártnál jóval több, előzetes diagnózissal nem rendelkező tanulónál mutatott ki rizikófaktor, különösen a figyelemzavar területén. Emellett az LD-csoportban is sok esetben az ADHD került elsődleges faktorként kimutatásra, és mindkét klinikai csoport jelentős figyelmi nehézségeket mutatott az ATT-skálán. Ez megerősíti a figyelem- és a tanulási/hallásfeldolgozási zavarok közötti átfedések fontosságát és a differenciáldiagnózis szükségességét. A kutatás korlátai (mintavétel, diagnosztikai háttér, mintaszám) befolyásolhatták az eredményeket, ami további, átfogóbb vizsgálatokat tesz szükségessé a kérdőív hazai sztenderdizálása és az eredmények pontosabb értelmezése érdekében.

Hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek beszédfejlődésének változása a nyári szünet alatt

Veres Boglárka, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, nyelvi hátrány, szocioökonómiai státusz, nyári szünet

Dolgozatom célja a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek beszéd- és nyelvi képességeinek vizsgálata, különös tekintettel a nyári szünet alatti változásokra. Kutatásomban a különböző szociokulturális közegből származó gyermekek otthoni környezetét és szünidei tevékenységeit is elemeztem, ezek beszédfejlődésre gyakorolt hatásaival együtt.

Empirikus vizsgálatom két módszeren alapult: egyrészt a SZÓL-E? szűrőeljárás óvodai logopédiai ellátáshoz című tesztet alkalmaztam 41 óvodáskorú gyermek (21 hátrányos, 20 nem hátrányos helyzetű) beszéd- és nyelvi fejlettségének mérésére, a gyermekek átlagéletkora 6,7 év volt. Ez a módszer átfogó képet ad a gyermekek artikulációjáról, verbális emlékezetéről, nyelvi produkciójáról, beszédpercepciójáról, valamint olvasás- és íráskészségéről. Másrészt 36 szülő töltötte ki a nyári szünet alatti tevékenységekre vonatkozó kérdőívet, amely a szocioökonómiai háttérre (szülők végzettsége, foglalkozása, testvérek száma) és a nyári szüneti elfoglaltságokra tért ki.

Az eredmények alapján a nyelvi fejlődés mintázatai eltértek a két csoport között: míg a nem hátrányos helyzetű gyermekek nyelvi képességei gyakran fejlődtek a nyári időszakban, a hátrányos helyzetűeknél inkább stagnálás vagy visszaesés volt tapasztalható. A szabadidős tevékenységek minősége szoros összefüggést mutatott a család társadalmi státuszával: a nem hátrányos helyzetű gyermekek több strukturált, nyelvfejlesztő tevékenységet (meseolvasás, társasjáték) végeztek, míg a hátrányos helyzetűeknél dominált a szabadidős tevékenység, mint a sportolás és a szabadtéri játék, illetve az IKT-eszközök használata. Ez alátámasztja, hogy az óvoda ugyan képes részben kompenzálni a családi háttérből fakadó hátrányokat, a nyári szünet során azonban ezek ismét felerősödnek. Kutatásom rámutat arra is, hogy a nyelvi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében célzott fejlesztésekre van szükség, különösen a nyári időszakban. Az ajánlott intézkedések közé tartoznak a logopédiai szűrések, fejlesztő programok (pl. nyelvi táborok) és a szülők tudatosságának növelése a digitális eszköz-használat terén.

GYÓGYPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****INTERDISZCIPLINÁRIS GYÓGYPEDAGÓGIAI SZEKCIÓ****2025. 05. 07.**

1. Kun Kata	
2. Petykovszki Lili	
3. Görög Zsanett	3. hely
4. Xu Leila Emília	2. hely
5. Búz Jázmin Eszter	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Révész-Kiszela Kinga, egyetemi docensEKKE Gyógypedagógiai Intézet
(elnök)**Dr. Csibi Mónika**, adjunktus

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Hegy Lili, mesteroktató

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Dr. Ládi Tünde, adjunktus

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Hendrik Anett Emese, gyógypedagógia BA

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Segítőkutya a családban

Kun Kata, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Czövek Andrea, főiskolai docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: segítőkutya, fogyatékoság, önálló életvitel, társadalmi integráció, érzelmi támogatás

A dolgozat középpontjában a segítőkutyák családban betöltött szerepe áll, különös tekintettel a fogyatékosággal élő személyek önálló életvitelének támogatására. A kutatás célja annak feltárása, hogy a segítőkutyák miként járulnak hozzá gazdáik fizikai, mentális, érzelmi és társas jólétéhez, és hogyan segítik elő a társadalmi integrációt. A dolgozat különösen azt vizsgálja, hogy a segítőkutyák milyen mértékben képesek pótolni vagy kiegészíteni az emberi személyi segítők által nyújtott támogatást.

A szakirodalmi áttekintés részletesen bemutatja a fogyatékosággal élő emberek társadalmi helyzetét, az önálló életvitel fogalmát, a személyi segítség rendszerét, valamint a társállatok, különösen a segítőkutyák pszichés, szomatikus és társas hatásait. A segítőkutyák típusainak ismertetése rávilágít arra, hogy milyen sokrétű feladatellátásra képesek ezek az állatok, és milyen módon képezik őket ezekre a speciális feladatokra.

A kutatás kérdőíves felméréssel készült, a kérdőív tartalmazott zárt, Likert-skálás és nyitott kérdéseket is. A vizsgálatba olyan személyek kerültek bevonásra, akik segítőkutyával élnek együtt. A minta nagysága 54 fő, és ennek sokszínűsége lehetővé tette az eltérő tapasztalatok és élethelyzetek összehasonlítását. A kérdőív rákérdezett az alap demográfiai adatokra, a kitöltő fogyatékosági típusára, illetve arra, hogy a segítőkutya milyen hatással van a hétköznapijaira, miben segít.

Az eredmények egyértelműen azt mutatják, hogy a segítőkutyák jelentős pozitív hatással vannak gazdáik autonómiájára, önbizalmára és érzelmi biztonságára. Javítják az érintettek mentális egészségét, csökkentik az elszigetelődés érzését, valamint elősegítik a társas kapcsolatok fejlődését, alakulását. Különösen fontos eredmény, hogy a segítőkutyát alkalmazó személyek aktívabb életet élnek, nagyobb mértékben vesznek részt a közösségi életben.

A kutatás következtetései alapján kijelenthető, hogy a segítőkutyák alkalmazása nem csupán egyéni, hanem társadalmi szinten is előnyökkel jár. Támogatásuk erősíti az önálló életvitelt, csökkenti a gondozási terheket, és hozzájárul a fogyatékosággal élő személyek méltóságátjes, aktív életéhez. Eredményeim rámutatnak arra, hogy a segítőkutyák szerepe a jövőben kiemelt figyelmet érdemel a gyógypedagógiai és szociális támogatási rendszerekben.

Játszva könnyebb: az élménypedagógia szerepe a tanulásban akadályozott tanulók természettudományos oktatásában

Petykovszki Lili, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: élménypedagógia, tanulásban akadályozottság, tapasztalati tanulás, motiváció, természettudományos oktatás

A tanulásban akadályozott tanulók oktatása különleges kihívásokat jelent az oktatási rendszer és a gyógypedagógia számára. Az előadás célja annak vizsgálata, hogy a természettudományos tantárgy tanításában milyen hatékonysággal alkalmazható az élménypedagógia, különös tekintettel a tananyag elsajátításának mélységére, az ismeretek bevézésére, valamint a tanulók motivációjára és figyelmének fenntartására. A kutatás fő kérdése az volt, hogy az élménypedagógiai módszerek valóban eredményesebbek-e a hagyományos, frontális oktatási formáknál a tanulásban akadályozott diákok körében.

A kutatás során két különböző Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 6. osztályos tanulóit vizsgáltam. A vizsgálatot kiscsoportos formában végeztem, összesen 10 fő részvételével (mindkét osztályban 5-5 fő). Az egyik csoport élménypedagógiai módszerekkel, a másik pedig hagyományos frontális oktatással tanulta ugyanazt a természettudományos témát: „Szétválogatjuk és újrahasznosítjuk”. A tanórákat követően mindkét csoport egy azonos szerkezetű tesztet írt, amely a tananyag megértését, az ismeretek felidézését és alkalmazását vizsgálta. Ezenkívül félíg strukturált interjúkat készítettem az érintett pedagógusokkal, melyek célja az élménypedagógia gyakorlati tapasztalatainak, lehetőségeinek és korlátainak feltérképezése volt.

Az eredmények azt mutatták, hogy az élménypedagógiai módszerrel tanított tanulók motiváltabban, aktívabban vettek részt az órán, és teszteredményeik is szignifikánsan jobbak voltak, mint a frontális oktatást követő csoporté. A tanulók nemcsak jobb eredményeket értek el, hanem az ismereteik alkalmazása is árnyaltabb, reflektáltabb volt. Az interjúk alapján a pedagógusok pozitívan értékelték az élménypedagógia alkalmazhatóságát, ugyanakkor hangsúlyozták az ehhez szükséges megfelelő eszközpark, időkeret és előzetes tervezés fontosságát. A tanulók részéről az élménypedagógiai órák élvezetesebbek voltak, és ezek során jobban érvényesültek az aktív tanulás, az együttműködés, valamint a szociális tanulás elemei.

A kutatás egyik fő következtetése, hogy az élménypedagógia nemcsak a tanulási eredményekre, hanem a tanulók attitűdjére és tanulóshoz való hozzáállására is pozitív hatást gyakorol. E módszertan alkalmazása különösen hasznos lehet a tanulásban akadályozott tanulók oktatásában, mivel képes elősegíteni az ismeretek mélyebb megértését, a tanórai figyelem fokozását és az aktív részvétel révén a hosszú távú tudás megszilárdítását.

Az iskolai zaklatás együttnevelő és különnevelő intézményekben

Görög Zsanett, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: együttnevelés, különnevelés, iskolai zaklatás, prevenció

Kutatásom során arra törekedtem, hogy feltárjam, miként befolyásolja az iskolai struktúra a zaklatás különböző formáinak megjelenését, illetve milyen gyakorisággal jelennek meg azok az együttnevelő intézményekben a különnevelő intézményekhez képest. A kutatás további célja annak feltárása, hogy a proszociális képességek miként befolyásolják az iskolai zaklatásban betöltött szerepeket. Mindemellett elemzem az áldozati szerepben lévő diákok testi és érzelmi tüneteinek korosztályos különbségeit.

Két kérdőív segítségével végeztem el kutatásomat, melyeket anonim formában töltöttek ki a tanulók. Együttnevelő intézményben összesen 50, míg különnevelő intézményben 20 tanuló, így összesen 70 diák kitöltött kérdőívét dolgoztam fel az eredmények értékelése során. A kutatás során két kérdőívet alkalmaztam, az egyik az Iskolai erőszak standardizált kérdőív (Vassné Figula és munkatársai, 2008). A kérdőív rávilágít a zaklatás gyakoriságára, típusaira és a következményekre a gyermekek mentális és érzelmi állapotában. A másik kérdőív a Képességek és nehézségek kérdőív (SDQ-Magy; Gervai és Székely, 2005), amely az érzelmi és viselkedési problémák vizsgálatára alkalmas mérőeszköz.

A hipotézisvizsgálataim során azt az eredményt kaptam, hogy a Képességek és nehézségek kérdőív által mért négy problématerületen nem volt kimutatható jelentős különbség a két intézménytípus között, azonban beigazolódott, hogy szignifikánsan nagyobb arányban fordul elő támadó viselkedés (azon belül fizikai és verbális agresszió is) az együttnevelő intézményben. Emellett pozitív összefüggést találtam a proszocialitás képessége és a zaklatási helyzetben előforduló segítő beavatkozás aránya között. Ezzel szemben az áldozati résztvevőknél a zaklatás tüneti következményeinél nem igazolódott be egyértelműen az előzetes feltevés.

Kutatásom eredménye alapján arra következtethetünk, hogy mind a verbális, mind a fizikai agresszió előfordulása gyakoribb az együttnevelő intézményekben, tehát valóban befolyásolja az iskolai légkör az ott előforduló zaklatás mértékét.

Fogyatékos személyek iránti attitűd

Xu Leila Emilia, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Jászi Éva, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: attitűd, fogyatékoság, elfogadás

Az elmúlt években minden országban- köztük Magyarországon is- megnövekedett a fogyatékossgal élő személyek száma és aránya, ezzel együtt pedig a társadalomban való részvételük. Ez felveti a kérdést: felkészült-e a többségi társadalom a mindennapokban való együttélésre, milyen attitűdöt tanúsítunk feléjük?

A dolgozatomban elméleti részében bemutatom a fogyatékossg és az attitűd fogalmát, illetve a fogyatékos személyek iránti attitűd változását a különböző korszakokban. A szakirodalmak áttekintése során számos ellentmondással találkoztam. Egyes kutatások szerint a nők elfogadóbbak, más vizsgálatok nem mutatnak különbséget a nemek között (Rosenbaum, 1986; Tirosh, 1997; Bossaert, 2011; De Laat, 2013). Az ismertség és az attitűd viszonyát vizsgáló legújabb kutatások sem mutatnak szignifikáns összefüggést (Bossaert, 2011), valamint a kor és az elfogadás kapcsolatáról is eltérő eredmények születtek (King, 1989; Vignes, 2009; Bossaert, 2011; de Laat, 2013; Blackman, 2016).

A kutatásomhoz a kvantitatív kutatási módszert, kérdőíves felmérést alkalmaztam. A Magyarországon is adaptált CATCH (Chedoke-McMaster Attitudes Towards Children with Handicaps Scale) attitűdöt mérő skálát használtam, melynek 36 kérdése az attitűdváltozások három dimenzióját vizsgálja: konatív, kognitív és affektív. A beállítódást 5 pontos Likert- skálával mértem. A kutatásomat egy Jász- Nagykun Szolnok vármegyei település gimnáziumában végeztem, ahol 218 diák töltötte ki a kérdőívet. A szignifikancia szintet az előre meghatározott küszöbértékhez, az általánosan használt 0,05 értékhez (5%) viszonyítottam, a p értéket pedig a t-próbával számoltam ki.

Eredményeim alapján a nemek közötti elfogadásnál a nők 2,73%-kal mutatkoztak elfogadóbbnak (p 0,17). A közvetlen kapcsolat 8,42%-kal magasabb elfogadással járt együtt az ismeretlenek felé is (p 0,52), de a kapott eredmény statisztikailag egyik esetben sem szignifikáns. A barátkozási hajlandóság kapcsán az átlagérték a semleges (3) közelében maradt (p 0,38), így a kapott eredmény statisztikailag nem szignifikáns. Az elfogadásnak az életkorral való összefüggését vizsgálva a 12. évfolyam 2,36 %-kal bizonyult elfogadóbbnak (p 0,63), a kapott eredmény így statisztikailag nem szignifikáns.

Összességében a kutatásom eredményei nem mutattak statisztikailag szignifikáns különbséget, néhány tendencia mégis markánsan kirajzolódott. A lányok bizonyos mértékig elfogadóbbak, valamint a közvetlen ismertség is hatással van a pozitívabb attitűdre. A kis elemszám ez utóbbi esetben korlátozza az eredmények általánosíthatóságát. A kérdőív felvételének más intézményekre való kiterjesztése és a kérdések szűkítése pontosabb képet adhatna a fiatalok fogyatékos személyek iránti attitűdjéről.

Mozgáskorlátozott gyermek hatása a családi működésre

Búz Jázmin Eszter, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Jászi Éva, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: cerebrál paresis, fogyatékoság feldolgozása, családi működés, testvérkapcsolatok, szociális kapcsolatrendszer

Dolgozatomban az ép intellektusú, cerebrál paresisszel élő gyermeket nevelő családok működését vizsgáltam. Kutatásom középpontjában a diagnózis közlése után megjelenő lelki folyamatok, a fogyatékoság feldolgozásának folyamata, a családon belüli kapcsolatrendszerek és szerepek átrendeződése, a testvérkapcsolatok jellemzői, valamint a szociális kapcsolatrendszer feltérképezése állt.

Az elméleti részben áttekintettem a téma releváns irodalmát, részletesen bemutattam a témához kapcsolódó fogalmakat, mint a mozgáskorlátozottság és annak gyógypedagógiai szempontú csoportosítása. Főként Radványi K. (2013), Kálmán Zs. (2004), Singer M. (2011) műve nyomán ismertettem a fogyatékos gyermek születésének hatására megjelenő kríziseket, illetve ezen családok működésének dinamikáját.

A kutatás módszere kvalitatív, irányított mintavétellel félig strukturált interjúkat vettem fel, majd 12 érintett édesanya válaszait dolgoztam fel, hat kérdésblokkba rendezve azokat a tartomelemzés módszerével.

A kutatás rávilágított arra, hogy a mozgáskorlátozott gyermeket nevelő családok életében jelentős a szerep- és feladatmódosulás. A mindennapokban a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése és ellátása az elsődleges, ami által drasztikusan lecsökken az énidő és a kikapcsolódás lehetősége. A család minden tagját érintő változások következnek be a fizikai, lelki és pénzügyi terhek megnövekedése miatt. Párkapcsolati szinten gyakori az elhidegülés, a válások magas aránya. A testvérkapcsolatokban az idősebb testvérek gondoskodói szerepbe kerülnek, náluk erőteljesebben megfigyelhető a parentifikáció, míg a fiatalabbak az elhanyagoltság érzésével küzdhetnek. A szociális kapcsolatok beszűkülése és az elmagányosodás szintén jellemző következmény.

Az eredmények ismertetése elmondható, hogy az érintettek számára nagy előrelépést jelentene az elérhető támogatási rendszerek és a szülőcsoportok bővítése, ezáltal sikerülne valamelyest a mozgásfogyatékos gyermeket nevelő szülőket tehermentesíteni. Ezen lehetőségek biztosítása segítő kezdet nyújtana számukra abban is, hogy a diagnózis közlése után a szituációhoz mérten képesek legyenek elfogadni ezt a teljesen új, nehéz élethelyzetet. Javaslatokat is megfogalmaztam arra vonatkozóan, hogy milyen további szerepeket tölthetnek be ebben a folyamatban a gyógypedagógusok.

JÁSZBERÉNYI CAMPUS TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****JÁSZBERÉNYI CAMPUS PEDAGÓGIA 1. SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Maczó-Tarr Veronika
2. Györgyné Molnár Mónika
3. Vásárhelyi Bernadett
4. Velkei Enikő
5. Tarján Krisztina 2. hely
6. Hábori-Polgár Mónika
7. Horváth Adrienn 3. hely
8. Sándor Zsuzsanna
9. Tamás Mónika 1. hely
10. Ficsórné Kriszián Erzsébet

A zsűri tagjai:

Dr. Varró Bernadett, főiskolai tanárEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet (elnök)**Virágné dr. Nyitó Klára**, adjunktusEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet**Dr. Szűcs János**, adjunktusEKKE JC Tudástechnológiai
Intézet**Rozgonyi Piroska**, tanító BAEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet

A drámapedagógia eszközeinek alkalmazása az irodalomórákon – retro eszközök a XXI. század gyermekének kezében

Maczó-Tarr Viktória, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tóth Mariann, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: közösségépítés, tanulási szorongás, inkluzív pedagógia, alternatív oktatási módszer, eszközalapú tanulás

TDK-dolgozatomban a drámapedagógia módszertanát és a retro – vagyis a mai diákok számára már ismeretlen, idejétmúlt – eszközök oktatásban való alkalmazását vizsgáltam, fókuszálva arra, hogy ezek miként járulnak hozzá a tanulók önismereti fejlődéséhez, szorongásoldásához és az élményszerű, maradandó tudás kialakulásához. A kutatás középpontjában az a pedagógiai cél állt, hogy miként lehet olyan módszerekkel dolgozni, amelyek segítik a visszahúzó, lámpalázzal küzdő tanulók bevonását az aktív tanulási folyamatba.

Dolgozatomban különösen fontosnak tartottam az analóg technikák – például az írógép és az analóg fényképezőgép – szerepének újragondolását. Tapasztalataim azt mutatták, hogy ezek az eszközök a mai, digitális világban élő gyermekek számára egyszerre jelentenek kihívást, újdonságot és inspirációt. A feladatok során a tanulók nemcsak technikai ismereteket sajátítottak el, hanem fejlődött a koncentrációjuk, finommotorikájuk, problémamegoldó készségük és egymás iránti türelmük is.

Három fő hipotézist fogalmaztam meg a kutatás során:

1. A retro eszközök bevonása segít a visszahúzó tanulók nyitottabbá válásában, mivel az újdonság élménye felkelti érdeklődésüket, és lehetőséget ad az önkifejezésre.
2. Az írógép használata egységes kihívást jelent minden tanuló számára, ezáltal kiegyenlítő tényezőként működik, függetlenül a tanulók képességeitől vagy tanulási háttérétől.
3. Az analóg fényképezőgép kezelése összetett és idegen folyamat a mai generáció számára, azonban a közös tanulási helyzetek megerősítik a tanulók kooperációját, és emlékezetes tanulási élményt nyújtanak.

A kutatás során tanulóim – köztük SNI-s és BTMN-es gyerekek is – fokozatosan leküzdötték szorongásaikat, egyre bátrabban vettek részt az órákon, szívesebben szerepeltek, és nőtt az önbizalmuk. A drámapedagógiai elemekkel kiegészített oktatás segítette a csoportkohéziót, miközben kreativitást és reflektív gondolkodást is fejlesztett. Megfigyeléseim alapján kijelenthető, hogy a tanulók élményként élték meg azokat az órákat, ahol játékos, kreatív formában kerültek kapcsolatba a múlt eszközeivel, és ezek révén a tananyag is jobban rögzült bennük.

A kutatás során szerzett tapasztalataim alapján egyértelműen megállapítható, hogy a hagyományos tanórai struktúrától eltérő, élményalapú, múltidéző eszközök használata nemcsak a tanulók érdeklődését fokozta, hanem önbizalmuk és szociális készségeik fejlődéséhez is hozzájárult.

A hipotéziseim beigazolódtak: a tanulók – különösen azok, akik korábban nehezen szólaltak meg, vagy nem szívesen vállaltak szereplést – aktívabbá és nyitottabbá váltak, amikor egy-egy izgalmas, ismeretlen, mégis kézzelfogható eszközzel dolgozhattak. Az írógép vagy a fényképezőgép használata során a tanulók közt megszűntek a képességbeli különbségek, mindenki számára egyformán újszerű és kihívást jelentő helyzet állt elő, ami segítette az inkluzív tanulási környezet kialakulását.

A bábjáték szerepe a gyógypedagógiai nevelés szemléletében

Györgyné Molnár Mónika, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tóth Mariann, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: képességek, javulás, cselekedtetéssel járó játék, fantázia, kommunikáció

A bábjáték alkalmazása intézményes és otthoni környezetben fontos, hatékony és segítő eszköz lehet a gyermekek készségeinek, képességeinek előmozdításánál. Elmondható, hogy a bábjátéknak komplex nevelő hatása van, ennek bizonyítására pedagógiai, gyógypedagógiai szempontok alapján felállított vizsgálatokkal törekedtem dolgozatomban.

A témaválasztásom azért esett a bábjátékok témakörére, mert tanulmányaim során arra a következtetésre jutottam, hogy a pedagógiai, gyógypedagógiai munka szorosan kapcsolódik a mesékhez, a versekhez, a mondókákhoz, a zenéhez, a ritmushoz, a mozgáshoz és a cselekedtetéssel járó tevékenységekhez. Fontosnak tartom, hogy a mai, digitális világ terjeszkedése mellett – mert ezt nem lehet visszafordítani és megakadályozni – ne szoruljanak háttérbe az olyan módszerek, mint a bábokkal való cselekvések, a bábjáték.

Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a gyerekek nevelésénél a bábok jelen vannak-e mint pedagógiai eszköz, valamint használatuk segítséget nyújthat-e különböző készség- és képességterületek javulásánál, fejlődésénél.

A kutatás során kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmaztam. A kérdőíves megkérdezés online módszerét használtam, valamint személyes interjúkat készítettem, hogy a dolgozatomban vizsgálati céljait, felállított hipotéziseit igazoljam. Célcsoportjaim egyrészt pedagógusok (óvodapedagógusok, gyógypedagógusok, tanítók, tanárok), másrészt kisgyermek(ek)et nevelő szülők voltak.

Kutatásomban az alábbi hipotézisek bebizonyítására törekedtem:

1. A pedagógusok és szülők véleménye szerint a gyermekek igénylik és szeretik a bábokat, és szívesen lesznek a bábjáték szereplői is.
2. A pedagógusok használják a bábokat a nevelő-oktató munkájuk során.
3. A pedagógusok és szülők véleménye szerint a bábjátékkal való nevelés javítja a gyermek kommunikációs készségét, bővíti szókincsét.
4. A pedagógusok és szülők véleménye szerint a bábjáték alkalmazása során pozitív eredmény tapasztalható a gyermek kognitív képességeinél, javul a problémamegoldó képessége, nő az önbizalma, javul az önkifejező képessége, és további készség-, képességterületek is érintettek a pozitív változásban.

Kutatásom rámutatott arra, hogy a gyerekek szeretik és igénylik a bábokat, a bábok – attól függetlenül, hogy nem egy színházi, profi bábos előadásban látják a gyerekek – az intézményi oktatási és nevelési munka, valamint az otthoni bábokkal való cselekedtetéssel járó szereplői a mai napig. Szélesebb körben vizsgálva, gyógypedagógiai szemmel áttekintve megállapítottam, hogy a bábjáték különböző készség- és képességterületekre gyakorolt pozitív hatása beigazolódott a kutatásom során.

A kutya által asszisztált intervenciók óvodáskorú és alsó tagozatos gyerekekre kifejtett hatásainak feltérképezése a gyógypedagógiai nevelés tükrében

Vásárhelyi Bernadett, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: állatasszisztált foglalkozások, terápiás kutya, teammunka, kompetenciahatárok, élménypedagógia

Alapvetően arra a kérdésekre kerestem a választ, hogy elősegíti-e a fejlesztő munka sikeres megvalósulását a terápiás kutyák bevonása, illetve melyek a kutyával asszisztált foglalkozások korlátai és kihívásai, oktatás-nevelési helyszínei és a foglalkozások megtervezésének szempontjai.

1. hipotézis: Az állatasszisztált foglalkozáson a félős gyermekek fokozatosan bevonhatóak az órai munkába, hiszen a differenciálás is megoldható.
2. hipotézis: Az autizmus spektrum-zavarral küzdő gyermekek fejlesztésénél a kutyával asszisztált foglalkozások hatékony módszernek számítanak.
3. hipotézis: Feltételezésem szerint a kutyával asszisztált foglalkozások helyszíne nem csak az általános iskola lehet.

Az interjúk során elhangzottak és a foglalkozásokon tett megfigyelések, valamint a szakirodalmi áttekintés alapján mindhárom hipotézisemet igazoltnak tekintem. Az interjúalanyok tapasztalatai és megfigyelései alátámasztják a kutyával asszisztált foglalkozások hatékonyságát:

1. a félős gyermekek fokozatosan történő bevonásában,
2. az autizmus spektrum-zavarral élő gyermekek fejlesztésében, valamint
3. a foglalkozások különféle helyszíneken való megvalósításában.

A kutyák gondozása, a velük való foglalkozás a gyerekekben a felelősségtudatot, a gondoskodást, a szabálykövetést és az önállóságot is fejleszti.

A kutatásom rámutatott arra, hogy a terápiás állat segít a kommunikációs folyamatok fejlesztésében, a személyiségfejlődésben, ezenkívül pedig pozitív hatások figyelhetők meg fiziológiai szinten is. Az állatok pedagógiai és terápiás célú, illetve szociális területeken való bevonása számos lehetőséget rejt magában. Általánosságban elmondható, hogy az állatok közelsége csökkenti a teljesítménykényszer miatti szorongást és a stresszt, a gyerekek motiváltabbak lesznek az állatok jelenlétében.

Nyilvánvalóvá vált számomra, hogy az állatasszisztált tevékenységeknek szoros kapcsolata van az élményalapú pedagógiával és a zoopedagógiával is, vagyis ezek a tevékenységek beilleszthetők az élményalapú pedagógia körébe. Fontos még kiemelni, hogy a terápiás kutyával támogatott tevékenységek minden típusa jól kombinálható az élményalapú pedagógia más területeivel is (lásd: meseterápia, művészeti tevékenységek, drámapedagógia).

Mindezek alapján elmondható, hogy a kutyák által asszisztált tevékenységek hosszú távú alkalmazása indokolt, és érdemes volna szélesebb körben is elérhetővé tenni ezeket.

Kora gyermekkori intervenció – A korai fejlesztés elmaradásának lehetséges okai

Velkei Enikő, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: fejlődési mérföldkövek, tájékozottság, edukáció, kérdőíves kutatás, szülői attitűdök

A korai fejlődés időszaka kulcsszerepet játszik a gyermekek egész életpályájának alakulásában, ezért kiemelten fontos a fejlődési eltérések korai felismerése és kezelése. Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a szülők és leendő szülők mennyire tájékozottak a kora gyermekkori fejlődési jelző tünetekről, és milyen tényezők akadályozhatják a megfelelő időben történő beavatkozást.

A vizsgálat online kérdőíves módszerrel történt, melyet összesen 100 fő töltött ki. A kérdések három fő területre fókuszáltak: a válaszadók általános tájékozottságára, a fejlődési mérföldkövek ismeretére, valamint a kora gyermekkori intervenció elmaradásának lehetséges következményeire. Az eredmények alapján megállapítható, hogy bár sokan tudatában vannak a korai felismerés fontosságának, a konkrét fejlődési jellemzők és a rendelkezésre álló segítségnyújtási lehetőségek ismerete nem minden esetben teljes körű.

Kimutatható kapcsolat van az iskolai végzettség, a tájékozottság szintje és az információforrások sokszínűsége között: minél több forrásból tájékozódik valaki, annál magabiztosabbnak érzi magát a témában. Ugyanakkor a társadalmi stigma és az erőforráshiány – bár gyakran említett tényezők – nem mutattak szignifikáns kapcsolatot a háttérváltozókkal.

Kutatásom rámutatott arra, hogy a korai fejlesztés elmaradása mögött sokszor rendszerszintű problémák húzódnak meg, és fontos lenne az edukáció, a szakmai kommunikáció és az elérhető szolgáltatások összehangolt fejlesztése. Eredményeim hozzájárulhatnak a társadalmi tudatosság növeléséhez és a gyermekek fejlődésének időben történő támogatásához.

A szövegértés nehézségei

Tarján Krisztina, tanító, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: olvasásértés, beszédészlelés, beszédértés, kognitív képességek, motiváció, nyelvi tudatosság

Napjainkban egyre nagyobb problémát jelent a szövegértés elsajátítása, írott és hallott szövegek esetében egyaránt. Miért okozhat ilyen nagyfokú nehézséget a gyermekeknek a szövegértés? Mi rejlik a szövegértési problémák hátterében? Milyen hatással vannak egymásra a szövegértés tényezői? A szakemberek szerint a kognitív képességek, a nyelvi tudatosság és a megfelelő szintű beszédértés és beszédészlelés, valamint a belső motiváció elengedhetetlen tényezői az eredményes szövegértésnek. Kutatásom célja az általános és az attól eltérő képességekkel rendelkező tanulók teljesítményének megismerése.

A vizsgálatához két csoportot alakítottam ki. Mindkét csoportba 9-9 alsó tagozatos tanuló tartozik. A vizsgálati csoport tagjai szakvélemény vagy a pedagógus véleménye alapján szövegértési nehézséggel küzdő gyermekek. A kontrollcsoport tagjai átlagos vagy jó képességű gyermekek. A vizsgálat módszerét tekintve pedagógiai és gyógypedagógiai tesztek eredményét vettem össze, és kérdőíves kutatást végeztem.

A kutatásom rámutatott arra, hogy a beszédészlelés, a beszédértés, a megfelelően működő mentális lexikon, a kognitív képességek és a motiváció együttesen járul hozzá a sikeres szövegértéshez. Vizsgálatom még inkább kiemeli a készség- és képességfejlesztés fontosságát. Ehhez azonban elengedhetetlen a hiányosságok és erősségek felismerése. A szövegértés egy olyan alapvető kompetencia, mellyel minden gyermeknek rendelkeznie kellene. A gyógypedagógusoknak és pedagógusoknak rendkívül nagy szerepe van abban, hogy a szövegértés értékéhez minden gyermek hozzájuthasson.

Sorkatonaság Magyarországon az elmúlt évtizedekben

Hábori-Polgár Mónika, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Sebők Balázs, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: bajtárs, közösség, katona, fegyelem, parancsnok

Dolgozatom témája a sorkatonai szolgálat, azon belül is az ott kialakult közösségek. Kutatásom célja volt bemutatni a sorkatonai szolgálat ideje alatt kialakult közösségeket, és megvizsgálni azok kialakulásának és tartósságának mibenlétét. Kutatásomnak öt hipotézise van. Az első, hogy feltételezésem szerint a sorkatonai szolgálat ideje alatt kialakult közösségek mintájára új közösségek szervezhetők. Második állításom, hogy a közösségek életképességére a közvetlen kommunikáció nagy hatást gyakorol. A harmadik, hogy a kialakult szerveződések megfelelő segítséggel hosszú élettartamúak lesznek. A negyedik, hogy a közösség tagjai kapcsolatának minőségét nagyban befolyásolja az együtt töltött idő hossza. Végül, hogy a modern információs eszközök használata nagyban gátolja az új közösségek kialakulását.

Célom eléréséhez 42 témához kapcsolódó szakirodalmat dolgoztam fel, kérdőíves kutatást végeztem, és interjúkat készítettem. A 120 kérdőíves felmérést és 11 interjút volt sorkatonákkal készítettem, akik az 1960 és 2004 közötti időszakban töltötték sorkatonai szolgálatukat.

Dolgozatommal megismerhetjük a sorkötelezettség történetét, a sorkatonai szolgálat alakulását és főbb jellemzőit. Betekintést nyerünk a sorkatonai szolgálat 1960 és 2004 közötti időszakába, információt kapunk a bevonuló fiatalok szociológiai és a katonatársadalom főbb jellemzőiről. Végül megtudhatjuk, hogyan alakultak ki a közösségek a sorkatonai szolgálatban.

Kérdőíves kutatásom eredményeivel és interjúalanyaimtól kapott információkkal bizonyosságot nyert négy hipotéziseim, viszont egy elvetésre került. Összegezve: dolgozatommal megismerhetjük a katonai közösségeket, betekintést nyerhetünk a sorkatonák mindennapjaiba és ezáltal történelmünk régmúlt korszakába.

A hátrányos helyzetű tanulók iskolai szocializációja és integrációja az Endrefalvai Móra Ferenc Általános Iskolában

Horváth Adrienn, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bernhardt Renáta, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: esélyegyenlőség, együttműködés, integráció, közösségépítés, beavatkozás

Pályamunkám elméleti háttérében a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai szocializációját és integrációját vizsgáltam hazai és nemzetközi kontextusban (Coleman et al., 1966; Deci & Ryan, 2000; Fan & Chen, 2001).

Külön figyelmet fordítottam a szociális-gazdasági státusz, a családi háttér és a társas készségek szerepére az iskolai sikerességben, valamint a roma közösségek oktatási kihívásaira (Bereczkei, 1991; Ginsburg, 2007).

Kutatásom helyszíne az Endrefalvai Móra Ferenc Általános Iskola volt, ahol a tanulók 61%-a halmozottan hátrányos helyzetű. A vizsgálat célcsoportját az alsó tagozatos tanulók szülei alkották, 42 érvényesen kitöltött kérdőív alapján (amely a teljes populáció 76%-a).

A kutatás kvantitatív (kérdőív) és kvalitatív (fókuszcsoportos interjú) módszereket ötvözt. A statisztikai elemzéseket (kétmintás t-próba, korreláció) Excel programmal végeztem, a kvalitatív adatokat tematikus kódolással dolgoztam fel.

Hipotéziseim szerint:

1. Az alacsony szocioökonómiai státuszú családok gyermekei alacsonyabb iskolai teljesítményt nyújtanak, mint a magasabb státuszúak.
2. A rendszeres csoportos játékokban részt vevő tanulók fejlettebb szociális készségekkel és konfliktuskezelési stratégiákkal rendelkeznek.
3. A szülők aktív iskolai részvétele pozitívan korrelál gyermekük tanulmányi eredményeivel.

Az eredmények alapján az első hipotézis igazolódott: a szocioökonómiaiag kedvezőtlenebb háttérű gyermekek átlageredménye 3,45, míg a kedvezőbb helyzetűeké 4,00 volt. A különbség ($p = 0,09$) viszont nem erős.

A második hipotézis részben elvethető volt: a csoportosan játszó gyermekek szülei fejlettebb társas viselkedésről számoltak be, viszont a gyermekek hiába ismerik ezeket a készségeket, nem minden esetben tudják alkalmazni azokat.

A harmadik hipotézis szintén igazolódott: pozitív korreláció mutatkozott a szülői részvétel gyakorisága és a gyermekek tanulmányi teljesítménye között.

Megállapítható, hogy a családi háttér, a társas készségek és a szülői támogatás egyaránt jelentős hatással vannak a tanulók iskolai beilleszkedésére és eredményességére. A korai, célzott támogatás, a közösségépítés és a szoros iskola–szülő kapcsolat hatékony eszköz lehet a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjában.

Érzékenyítési lehetőségek az irodalmi nevelésben autizmuspektrum-zavarban érintett tanulók iránt

Sándor Zsuzsanna, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Magyar Ágnes, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: autizmuspektrum-zavar, integrált oktatás, irodalmi nevelés, érzékenyítés, attitűdformálás

Statistikai adatok szerint a sajátos nevelési igényű tanulók 73 százaléka integrált keretek között részesül oktatásban. TDK-dolgozatom az autizmuspektrum-zavarral érintett tanulók iránt az irodalmi nevelésben alkalmazott érzékenyítő módszereket vizsgálja.

A tanulmány feltárja a pedagógusok érzékenyítő módszerekkel kapcsolatos ismereteit és gyakorlatát, valamint a tipikus fejlődésmentű tanulók autizmusról alkotott képét és attitűdjének változását egy érzékenyítő tanóra hatására.

Öt hipotézist fogalmaztam meg, melyek:

1. Az általános iskolákban dolgozó pedagógusok az irodalmi nevelés, oktatás során alkalmaznak érzékenyítő módszereket az autizmuspektrum-zavarral élő, integráltan tanuló diákok helyzetének többségi elfogadtatására.
2. Az érzékenyítő szövegfeldolgozó óra előtt az autizmuspektrum-zavarral élő társaik iránt negatív attitűddel rendelkező tanulók ismeretei, tudása hiányos az autizmuspektrum-zavarral kapcsolatban.
3. Az érzékenyítő beszélgetés, az irodalmi mű elolvasása és feldolgozása után a tanulók ismeretei bővülnek az autizmussal kapcsolatban.
4. Az érzékenyítő órák után a tanulók attitűdje pozitív irányban változik autizmuspektrum-zavarral élő társaik felé.
5. Az érzékenyítő tanórák után a korábban negatív attitűddel rendelkező tanulók az empátia jeleit mutatják autista társaikkal szemben.

A kutatás során kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmaztam. A vizsgálatban részt vett egy alsó és egy felső tagozatos általános iskolai osztály, valamint a kérdőíves felmérésre választ adó pedagógusok. Az adatgyűjtés eszközei a megfigyelés, a CATCH attitűdvizsgáló kérdőív és a pedagógusoknak szóló online kérdőív voltak. Továbbá az érzékenyítő tanóráról óraterv és reflexió készült, a vizsgált osztályokban tanuló autista diákokat esettanulmány segítségével mutattam be.

A pedagógusok körében végzett felmérés szerint a tanítók többsége nem alkalmaz érzékenyítő módszereket, de nyitottak azok használatára. A tanulók tudása az autizmuspektrum-zavarról hiányos, ugyanakkor az érzékenyítő tanóra pozitív attitűdváltozást eredményezett. A vizsgálat igazolta, hogy az irodalmi nevelés keretében megvalósuló érzékenyítés bővíti a tanulók ismereteit, és pozitívan befolyásolja az autizmusról alkotott képüket, elősegítve az empátia kialakulását.

Dolgozatom hangsúlyozza az irodalom szerepét a szociális készségek fejlesztésében és az empátia növelésében. A megfelelő művek és módszertani megközelítések alkalmazásával jelentős előrelépés érhető el az integrált oktatás terén.

A tanulmány rávilágít az érzékenyítő módszerek fontosságára az integrált oktatásban, és hangsúlyozza a pedagógusok továbbképzésének szükségességét ezen a területen.

A szülői bevonás, támogatás és a pszichológiai jóllét hatása a dadogás kezelésében

Tamás Mónika, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: logopédia, szülői kompetencia, kötődés, edukáció, gyermekpszichológia

A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy a szülők bevonása, támogatása és pszichológiai jóléte milyen hatással van a dadogás terápiájának sikerességére. A kutatás alapját az a feltételezés képezte, hogy a jól informált és a gyermeknevelésben aktívan részt vevő szülők hatékonyabban tudják támogatni gyermekük fejlődését, és ezáltal elősegítik a terápiás folyamat eredményességét.

A vizsgálat során egy iskoláskorú gyerekeket nevelő szülők számára készült kérdőíves kutatásra, valamint egy otthoni feladatgyűjtemény kipróbálására került sor, amely a kötődés erősítését, az információnyújtást és a dadogás tüneteinek enyhítését célozta. A kutatásban nyolc szülő vett részt aktívan, akik egy hónapon keresztül alkalmazták az ajánlott módszereket.

Az eredmények alátámasztották, hogy a szülők bevonása pozitív hatással van a gyermek terápiás folyamatára. A résztvevők aktívabbak lettek, és igényelték a további támogatási lehetőségeket. A program élményszerűsége önmagában nem bizonyult elegendőnek a tartós elköteleződéshez, azonban a megfelelő edukáció és a szülői kompetencia erősítése kulcsfontosságú volt. A dolgozat konklúziója szerint a szülő-gyermek kapcsolat erősítése és a szülők pszichológiai jóllétének támogatása hosszú távon is hozzájárulhat a dadogás hatékony kezeléséhez.

Autizmuspektrum-zavarral élő gyermekek integrált intézményi oktatása alsó tagozatban

Ficsórné Krisztián Erzsébet, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Kovács-Bogya Tünde, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

JÁSZBERÉNYI CAMPUS TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****JÁSZBERÉNYI CAMPUS PEDAGÓGIA 2. SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Szendreiné Sisa Kitty
2. Maksa Anita Mónika
3. Szatmári Nóra
4. Aradi Brigitta
5. Bertáné Balázs Eszter
6. Fazekasné Keller Adrienn 3. hely
7. Harangozó Anett
8. Balázsne Rigó Marianna 2. hely
9. Bíró Nikolett 1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Molnár Marietta, főiskolai tanárEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet (elnök)**Dr. Szaszko Rita**, egyetemi docensEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet**Sebestyénne dr. Kereszthidi Ágnes**,
adjunktus

EKKE JC Tudástechnológiai Intézet

Bugyi Viktória, tanító BAEKKE JC Alkalmazott
Neveléstudományi Intézet

Sérült gyermek a családban – hit és elfogadás

Szendreiné Sisa Kitti, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: elfogadás, hit, halmozottan sérült, gyógyulás, Isten, betegség

Egy sérült gyermek születése alapjaiban forgatja fel egy család életét. A feldolgozás folyamatában kulcsfontosságú az elfogadás. Kutatásom során az elfogadás és a hit kapcsolatát vizsgáltam. A célom az volt, hogy a szakirodalomban olvasott elméleti tudást összehasonlítsam egy adott család életével.

A kutatásom során orvosi dokumentumokat és szakértői véleményeket elemeztem, valamint strukturált interjúkat készítettem a két szülővel. Kvalitatív kutatásom során a szülők tapasztalatait, véleményét és érzéseit ismertem meg. Kutatásom során több kérdésre is kerestem a választ. Milyen egy keresztény család élete egy súlyos fokon, halmozottan sérült kislánnyal? Hogyan lehet feldolgozni, ha valakinek sérült gyermeke születik? Mi a kulcs az elfogadásban? Csak „beletörődnek” a helyzetükbe a szülők, vagy tényleg elfogadták a gyermeküket olyannak, amilyen, úgy, ahogy van? Lehet boldog élete egy családnak akkor is, ha van egy sérült gyermeke? Mi van akkor, ha a családban van már egy egészséges nagyobb testvér? A szakirodalomban leírt gyászfolyamaton valóban átmentek a szülők? Isten vajon mit gondol erről? Lehet ezért Istent hibáztatni? Honnan jön a betegség? Milyen egy sérült ember kapcsolata az Istennel?

Esettanulmányom alanya Sisa Kinga és családja volt. A szülők már meg voltak térve, amikor második gyermekük, Kinga, a 28. gest. hétre megszületett. Légzési elégtelensége miatt sokáig volt lélegeztetőgépen, és már ekkor kimutatható volt az agyában a bal oldali IVH (kamraközi vérzés). Győzelemként élték meg a szülők, amikor Kingát hazaengedték, de ekkor még nem tudták, hogy nagyobb a baj, mint ahogy azt az orvosok mondták.

8 hónapos volt, amikor elkerültek a Svábhegyre, ahol a szülők elsőként találkoztak a fogyatékoság tényével. Teljesen ledöbbsentek, de bíztak Istenben, hogy nem ad nekik nagyobb terhet, mint amekkorát elbírnának. Az orvos felvázolta Kinga akkori és jelenlegi állapotát is. Szomatikusan gyengén fejlett. Motoros és mentális éréseben elmaradt. Nyaki és háti hypotón és végtagjaiban erősek a tónusbelövellések. Helyét és helyzetét önállóan nem képes megváltoztatni. Hangokat összeköt, utasításokat megért, azokra értelemszerűen cselekszik. Értelme korához képest elmaradt. Motiválható, figyelmes, kooperabilis. Darabos ételeket eszik, rág, kanállal segítségével étkezik. Cumisüvegből és pohárból is iszik segítséggel, kérésre az öltözködésben segítséget ad. Kinga 95%-ban össz-szervezeti egészségkárosodással rendelkezik.

A szülők ebben a helyzetben nem fordultak Isten ellen. Nem vádolták, nem keresték a miérteket. Hitték, hogy a betegség nem Istentől van, és megerősítették a Vele való kapcsolatukat. Elfogadásuk kulcsa és alapja az Istenbe vetett hit, mellyel ugyanolyan szeretettel és odaadással tudják Kinga nevelni, mint az egészséges nővérét.

Dolgozatomba kitértem Kinga és Isten különleges kapcsolatára is. Megfigyeléseim alapján a Kingából áradó szeretet bemutatja a környezetének azt a szeretetet, amelyet Isten érez az emberek iránt. Ő is érti, érzi a gyógyulás lehetőségét, és várja, hogy Isten csodát tegyen az életével, és meggyógyítsa.

A dinamikus szenzoros integrációs terápia hatása az autizmuspektrum-zavarral élő gyermekek mozgásfejlődésére

Maksa Anita Mónika, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: gyermekközpontúság, neurodiverzitás elfogadása, megérteni és támogatni, egyensúlyt teremteni, minden lépés számít

Az autizmuspektrum-zavar egyre növekvő gyakorisága világszerte egyre sürgetőbbé teszi a hatékony fejlesztési lehetőségek feltárását és alkalmazását. A kutatásom aktualitását éppen ez adta: az autizmuspektrum-zavarral élő gyermekek számának folyamatos emelkedésével párhuzamosan nő az igény olyan célzott, bizonyítékalapú terápiákra, amelyek a gyermekek valódi szükségleteire reagálnak.

Kutatásomat gyakorló gyógypedagógusként végeztem, saját tapasztalataimból kiindulva: autista gyermekekből álló óvodai csoportomban nap mint nap szembesülök azzal, hogy milyen kihívást jelent számukra az önállóság, a mozgáskoordináció, a szenzoros ingerek feldolgozása, és hogy milyen nehezen értelmezhetők, illetve segíthetők ezek a területek megfelelő szakmai támogatás nélkül.

A dinamikus szenzoros integrációs terápia (DSZIT) olyan komplex, mozgás- és játékalapú megközelítés, amely a szenzoros feldolgozás fejlesztésén keresztül támogatja az idegrendszeri érzési folyamatokat. Kutatásomban arra kerestem a választ, hogy a DSZIT milyen hatást gyakorol az autizmussal élő gyermekek fejlődésének kulcsterületeire: a mozgásfejlődésre, a szenzoros ingerekhez való alkalmazkodásra, a repetitív mozgások gyakoriságára és intenzitására, valamint az önállósági készségek – például öltözködés, étkezés, személyes higiénia – alakulására.

A kutatás kvantitatív és kvalitatív módszerekkel zajlott. Két 21 fős mintát vizsgáltam; a terápiás csoportban DSZIT-ben részesülő gyermekek szülei, míg a kontrollcsoportban terápiában nem részesülő gyermekek szülei szerepeltek. A kérdőív zárt és nyílt kérdéseket egyaránt tartalmazott. Az adatok elemzése során százalékos megoszlásokat és tartalmi szempontokat vettem figyelembe, statisztikai próbák alkalmazása nélkül.

Az eredmények azt mutatják, hogy a DSZIT pozitív hatással van a vizsgált területek többségére: a terápiás csoportban a gyermekek mozgáskoordinációja, szenzoros válaszkészsége és önállósága kedvezőbben fejlődött, mint a kontrollcsoportban. A szülői visszajelzések tartalmilag is megerősítették ezeket a megfigyeléseket, kiemelve a terápia gyakorlatban érzékelhető, hétköznapi eredményeit.

Kutatásom célja nemcsak a DSZIT hatásának vizsgálata volt, hanem az is, hogy rávilágítsak: az autista gyermekek támogatása akkor lehet igazán eredményes, ha elfogadó, támogató és gyermekközpontú fejlesztési környezetben zajlik – ahol minden apró lépés számít.

A hátrányos helyzetű gyermekek szocializációja, iskolai hátránykompenzációja

Szatmári Nóra, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: esélyteremtés, támogatás, családi háttér, pedagógiai megoldások, köznevelési intézmény

A kutatásom aktualitását első sorban a személyes érintettség adta. Két évet dolgoztam egy 100%-ban hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű falu általános iskolájában. Emellett szülővárosomban, Hevesen is igen magas a HH-s, illetve HHH-s családok száma, ebből kifolyólag az iskolákban is jelentős a hátrányos helyzetű tanulók aránya.

Dolgozatom kiemelt célja az volt, hogy bemutassam a hátrányos helyzetű gyermekek szocializációs színtereit, valamint betekintést nyerjek a köznevelési intézmények hátránykompenzációs tevékenységeibe.

A kutatásom során egy hevesi általános iskolában, a Hevesi Körzeti Általános Iskola Hevesi József Tagiskolában vizsgáltam a hátránykompenzációt szolgáló pedagógiai megoldásokat, tevékenységeket. A dolgozatom során 5 hipotézis állítottam fel:

1. Feltételezem, hogy a tanulók családi és otthoni körülményei, a hátrányos helyzet, valamint az iskolai eredményesség között erős összefüggés tapasztalható.
2. Feltételezem, hogy a hátrányos helyzet hatással van a tanulók értékrendjének, viselkedésének alakulására.
3. Feltételezem, hogy a gyermekek otthonról hozott szocializációs stratégiái megjelennek az intézményben, és nem szorulnak teljesen háttérbe.
4. Feltételezem, hogy a hátrányos helyzetű tanulók szülei kevésbé vannak jelen a gyermekük iskolai életében.
5. Feltételezem, hogy a köznevelési intézmények többsége pedagógiai megoldásokat keres a hátránykompenzáció érdekében.

A kutatásom során felállított hipotéziseim bizonyítására kérdőíves módszert alkalmaztam az ország pedagógusainak körében. A kérdőívet 82 fő töltötte ki, legtöbben pedagógusok voltak, a többiek nevelés-oktatást segítőik. A kérdőívben nyílt és zárt kérdéseket tettem fel a pedagógusok számára. Az olvasott szakirodalmak, valamint a kérdőívben feltett kérdésekre kapott pedagógusválaszok alapján mind az 5 hipotézisem beigazolódott.

A dolgozatom bizonyította, hogy a család a gyermek elsődleges szocializációs színtere. A gyermekek hátrányos helyzetéből fakadó hátrányok megjelennek az iskolában, hatással vannak a gyermek értékrendjére, viselkedésére, valamint a tanulmányaira is. A hátrányos helyzetű szülők kevésbé vannak jelen gyermekük iskolai életében. A pedagógusok válaszai alapján elmondható, hogy a köznevelési intézmények pedagógiai megoldásokkal segítik a tanulókat a hátrányok csökkentésének érdekében.

Kutyával asszisztált óvodai foglalkozások

Aradi Brigitta, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Általános iskolai 5. osztályos matematika-tankönyvek összehasonlító elemzése az Oktatási Hivatal által meghatározott szempontrendszer alapján

Bertáné Balázs Eszter, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szűcs János, adjunktus, EKKE JC Tudástechnológiai Intézet

Kulcsszavak: taneszköz, döntés, kihívás, pedagógus, megítélés

A 21. században megjelenő új lehetőségek és kihívások hatására az addigi szokások és preferált tevékenységi formák jelentősen átalakultak. A folyamatos változást követve a motiváció, érdeklődés és figyelem fenntartása az oktatási rendszer egyik fő kihívásának tekinthető. Ennek alapján a kutatásom fő célkitűzése a tanítási-tanulási folyamat alapját képező segédeszköznek, a tankönyveknek a vizsgálatán alapul. A szakirodalom alapján a tankönyvek elemzése fontos kutatási témaként jelenik meg, azonban kevés esetben történt összehasonlító vizsgálat az aktuálisan elérhető taneszközök között.

Kutatásom során a nagyobb számban használt, illetve preferált, általános iskolai 5. osztályos matematika-tankönyveket hasonlítottam össze egymással a megkérdezett pedagógusok válaszai alapján, az Oktatási Hivatal által elfogadott bírálati szempontrendszerre támaszkodva.

Az alábbi három hipotézist határoztam meg:

1. A pedagógusok nagyobb arányban alkalmazzák az Oktatási Hivatal által kiadott tankönyveket.
2. A Mozaik Kiadó tankönyve éri el a legmagasabb értékelési pontszámot a szempontok többségében.
3. Amennyiben a pedagógusok szabadon választhatnának, nagyobb arányban a Mozaik, illetve a Műszaki Kiadó tankönyveire esne választásuk.

Kutatási módszerként a kérdőívet választottam, valószínűségi és nem valószínűségi, önkényes mintavételi eljárás együttes alkalmazásával. Magyarország minden vármegyéjéből érkezett válasz, összesen 291 fő 5. osztályban matematikát tanító pedagógus vett részt a kutatásban, túlnyomórészt állami fenntartású iskolákból, az alábbi tankönyveket használva:

1. Oktatási Hivatal: Matematika 5. tankönyv „A”
2. Oktatási Hivatal: Matematika 5. tankönyv „B
3. Mozaik Kiadó: Sokszínű matematika 5.
4. Műszaki Könyvkiadó: Gondolkodni jó!

A beérkezett válaszok kiértékelése leíró és matematikai statisztikai módszerekkel egyaránt megtörtént, ennek eredményeképpen igazolni tudtam mind a három hipotézisem. A pedagógusok nagyobb számban használják az Oktatási Hivatal által kiadott tankönyveket, azonban magasabb pontszámmal értékelik a Mozaik Kiadó taneszközeit. Kizárólag a pedagógusok saját, szakmai megítélését figyelembe véve, ha lehetőségük lenne dönteni, hogy mely könyvet használják, a Mozaik Kiadó kiadványára esne a választásuk.

A kutatásom során kapott eredmények hozzájárultak a jelenleg elérhető tankönyvek átfogóbb megismeréséhez, valamint segítséget nyújtanak a megfelelő taneszköz kiválasztásában, amely igazodik az adott tanítási-tanulási folyamat elvárt minőségéhez.

Zöld lábnyomok: óvodáskorú gyermekek a fenntartható jövőért

Fazekasné Keller Adrienn, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezetők:

Szalay Krisztina, tanársegéd, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Dr. Szűcs János, egyetemi adjunktus, EKKE JC Tudástechnológiai Intézet

Kulcsszavak: fenntarthatóság, óvodapedagógia, környezettudatosság, zöld óvoda, családi együttműködés

A dolgozat célja, hogy feltárja a fenntarthatóságra nevelés lehetőségeit és gyakorlati megvalósulását a jászberényi óvodai környezetben, különös tekintettel az óvodapedagógusok szerepére, a módszertani sokszínűsége, valamint a szülők bevonásának jelentőségére.

A vizsgálat azt mutatja, hogy a fenntarthatóságra nevelés már óvodáskorban is hatékonyan támogatható, amennyiben a pedagógiai és családi környezet összhangban dolgozik egy közös cél érdekében. A kutatás kvantitatív és kvalitatív módszerek ötvöztetésével valósult meg: kérdőívek, interjúk és megfigyelések révén gyűjtöttem adatokat szülőktől, óvodapedagógusoktól és intézményi szereplőktől, melyek között az összefüggéseket korrelációanalízissel vizsgáltam tovább. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a pedagógusok többsége elkötelezett a fenntarthatóságra nevelés iránt, és sokszínű, tapasztalati tanulásra épülő módszerekkel dolgozik, amelyek alkalmasak a környezettudatos gondolkodás megalapozására. A gyermekek nyitottsága és érdeklődése magas szintű, különösen az élményszerű programok esetén. A digitális eszközök kiegészítőként jelennek meg, de nem helyettesítik a közvetlen tapasztalatszerzést. A szülők többsége fontosnak tartja a fenntarthatóságot, bár részvételük az óvodai programokban eseti, amit főként az időhiány, az információhiány és a motivációs korlátok magyaráznak. A pedagógusokat érő kihívások – például a túlterheltség és a szakmai képzésekhez való hozzáférés korlátozottsága – akadályozzák a fenntarthatóságra nevelés széles körű megvalósítását.

A dolgozat újszerűsége abban rejlik, hogy gyakorlati példákon keresztül, több szempontból vizsgálja meg a fenntarthatóságra nevelés folyamatát, és rámutat arra, hogy a siker kulcsa az óvoda és a család közötti hatékony együttműködésben, valamint a pedagógusok támogatásában rejlik. Emellett hangsúlyozza a környezettudatos szemlélet megerősítésének fontosságát a helyi közösségekben, és felhívja a figyelmet arra, hogy a fenntarthatóságra nevelés eredményessége nagymértékben múlik a szakmai továbbképzések fejlesztésén és a korszerű pedagógiai eszközök elérhetőségén is. Kiemeli annak jelentőségét, hogy a fenntarthatóságra nevelés hatékony megvalósításához elengedhetetlen a pedagógusok folyamatos szakmai támogatása és a megfelelő oktatási környezet biztosítása, így elősegítve a gyermekek környezettudatos szemléletének fejlődését már az óvodai nevelés során.

A gyermeki döntéshozatal fontossága az óvodai jel kiválasztásában

Harangozó Anett, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Varró Bernadett, főiskolai tanár, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: önálló választás, óvodai jelkészlet, szülői praktikum, testvérek azonos jele, animációs karakterek jelként

A kutatásom problémafelvetését az adta, hogy azt tapasztaltam, hogy az intézményekben az óvodai jelek nem követik a gyermekek aktuálisan kedvelt meséinek szereplőit, valamint kevés jelből választhatnak a gyermekek. Sokszor nem is a gyermek választ jelet, hanem kapja azt. Kutatási célul tűztem ki, hogy megvizsgáljam azt,

- hogy egy jelkészlet hogyan készül el, melyek a legkedveltebb figurák a gyermekek körében, és vannak-e aktuális figurák a jelbázisban,
- emellett nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy mennyire érvényesül a gyermekek önálló döntéshozatala a jelválasztás során,
- valamint befolyásoló tényezőnek tekinthető-e a könnyű megformálhatóság a jelek tekintetében.

A kutatási módszerek közül három különbözöt használtam. Óvodai intézmények vezetőivel személyes félig strukturált interjút készítettem. Óvodapedagógusok és szülők körében az írásbeli kikérdezést használtam online kérdőív formájában. Óvodás kisgyermekeknél a fókuszcsoportos beszélgetést alkalmaztam. Összesen 132 begyűjtött adatból tudtam dolgozni. Három hipotézist fogalmaztam meg:

1. Az óvoda egy adott jelkészlettel rendelkezik hosszú éveken keresztül, melyből csupán néhány jelet kínál egy belépő gyermek számára.
2. Gyakran választ a szülő jelet a könnyű megformázás szempontjából. Általában a testvérek azonos jelet kapnak a szülői praktikum céljából, s ezáltal a gyermekeknek csekély szerepe van az óvodai jel kiválasztásában.
3. A digitalizált világunk eredményezte animációs gyermekmesék karakterei népszerű óvodai jelek lehetnének a gyermekek körében, de ezek alig jelennek meg az óvodákban.

Elmondható, hogy az első hipotézis részben igazolódott, mivel a vizsgálatban részt vett óvodák adott jelrendszerrel rendelkeznek, amelyet sokáig használnak, de bőséges számú jelet (30-40 db) tudnak felajánlani a gyermekek számára. Konkrét számszerű adatokra voltam kíváncsi, illetve arra, hogy az óvodák rendelkeznek-e adott jelkészlettel. Nyolc óvodapedagógustól kaptam olyan választ, hogy az ő intézményükben nincs jelbázis.

A második hipotézis nem teljesült. A szülők számára az a praktikus jel, amely a gyermeknek tetszik. Manapság már a szülők nem kézzel rajzolják gyermekük ruhájába a jeleket, hanem online rendelhető vasalható matricával és nyomdával rögzítik a gyermek jelét. A szülők 80%-ának fontos, hogy gyermeke önálló véleménye érvényesüljön. Az óvodapedagógusok tapasztalatai alapján a legtöbb esetben közös a választás. Nem jellemző az sem, hogy a testvérek azonos jelet kapjanak, ez csak ritkán fordul elő. Tehát a gyermekeknek döntő szerepük van saját óvodai jelük kiválasztásában.

A harmadik hipotézis az eredmények alapján igazolódott, hiszen minden válasz azt igazolta, hogy az óvodai jelkészletben manapság nem jelennek meg az aktuális mesefigurák. A gyermekek válaszai alapján – 19 gyermekből 16-an pozitív választ adtak – örülnének, ha a mai híres mesefigurák közül a kedvencük lenne az óvodai jelük. Eszerint egyértelműen szükség lenne a jelenlegi mesehősökre a jelek tekintetében.

A Pressley Ridge-modell bevezetése mint szoros együttműködésen alapuló módszer a hazai köznevelésben

Balázsné Rigó Marianna, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bernhardt Renáta, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: trauma, bizalom, következetesség, élménypedagógia, siker

Kutatásom és pályázati munkám az inkluzív szemlélet – ezzel karöltve a Pressley Ridge-modell – alkalmazásának lehetőségei, valamint sikerei köré fonódott, amelynek ötlete egy 2024-ben tett kecskeméti intézménylátogatás során fogalmazódott meg bennem.

Elméleti háttérként Bruce D. Perry (2006) agy- és a trauma hatásának kutatásai, a neurolasziticitás fogalmának és jelentőségének feltárása, valamint Nicholas Hobbs (1982) Re-Ed-filozófiája szolgáltak. A Re-Edukációs folyamat 12 pontja adja a Pressley Ridge-modell és a módszer sikerességét, mivel a hangsúlyt a bizalom újra kialakítására, a szeretetteljes és örömteli tanulásra, a cselekedtetve tanulásra és az egyén fontosságára helyezi.

A Pressley Ridge Magyarország Alapítvánnyal való együttműködés adja a kulcsot ahhoz, hogy a modell a legproblémásabb magatartással rendelkező gyermeket is a magatartás-szabályozó módszerei segítségével tanítható állapotba segítse. Az élménypedagógiához nyúl vissza, egy traumaszenzitív szemlélettel, amely főként a normarendszer nélküli hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekeket érinti.

Kutatásom triangularitása három külön módszer megvalósításával jött létre: kvantitatív módszerem az anonim kérdőív volt a Tiszakürti Körzeti Általános Iskola és a Kecskeméti Tóth László Általános Iskola minden pedagógusára kivetítve (N = 48), kvalitatív módszerként egyéni és fókuszcsoporthozos interjúkat készítettem (N = 6), valamint esettanulmányban dolgoztam fel egy nevelőszülőnél élő SNI-tanuló magatartási és tanulmányi problémáit.

H1: Első hipotézisem feltárta, hogy hosszú távú eredményt hosszú távú tervekkel és elszántsággal, valamint következetességgel lehet elérni, reális, megvalósítható célok kitűzésével. Csoport- és egyéni célok teljesítéséhez a Pressley Ridge-módszer a megfelelő eszköz.

H2: A következő hipotézisem igazolásához a két vizsgált intézmény pedagógusainak tapasztalását és percepcióit vettem alapul, amely szerint a gyakorlati alkalmazás pozitív eredményei megerősítik, miszerint az inkluzívvá válás és a Pressley Ridge Magyarország Alapítvánnyal való együttműködés lehet a megoldás a magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat oktató intézmények számára, mivel sikerélményt nyújt a tanulóknak és a pedagógusoknak egyaránt.

H3: Az esettanulmányban bemutatott tanuló magatartási problémái egyértelműen visszavezethetők a kora gyermekkorban elszenvedett traumákra. Perry tanulmányai igazolódtak, miszerint az érzelmek kontrollálatlansága kihat a tudatos gondolkodásra és cselekvésre.

Elmondható a több nézőpontból és több módszerrel igazolt hipotézisek alapján, hogy az elkötelezettség, a következetesség és a traumatudatos szemlélet jótékonyan befolyásolja a magatartás-szabályozási nehézséggel küzdő tanulók magatartását, és ezáltal támogatja tanulmányi előmenetelüket is. Az élménypedagógia módszere által a gyermekek jól érzik magukat az iskolában, az biztonságot nyújt nekik, ezáltal csökken a hiányzásaik száma. A folyamatos és rendszeres motivációs rendszer, amely minden iskolára egyénileg van szabva, szintén hozzájárul a tanulókkal és a szülőkkel való jó viszonyhoz.

Kutatásom, amelynek célja a módszer és a modell hosszú távú alkalmazása sikerességének bemutatása, megvalósult, hiszen a módszert 10 éve alkalmazó iskola szemmel látható pozitív változásai statisztikailag is bizonyíthatók (lecsökkent hiányzások, sikeres tanulmányok).

Az ukrán népmesék mint az érzékenyítés eszközei a háború miatt áttelepült gyerekek körében

Bíró Nikolett, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Magyar Ágnes, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: áttelepedés, integrálás, empátia, szorongás, nyelvi különbségek

A 2022. február 24-én kirobbant orosz–ukrán háború kezdete óta 17 millióan települtek ki Ukrajnából. Egyre gyakrabban kerülünk kapcsolatba a szorongással és megrázkódtatással érkezt családokkal.

Kutatásommal célom, hogy bemutassam az Ukrajnából áttelepült tanulók felzárkóztatását, befogadását. Megvizsgáltam, jelen van-e az ukrán népmese az érzékenyítés eszközeként az ukrán anyanyelvűek integrálásánál.

Nyolc hipotézist fogalmaztam meg, melyek között szerepelt, hogy a befogadó intézmények alkalmaznak fordítót az integrált oktatás könnyítése érdekében, valamint ukrán népmesékkal ismertetik az ukránok kultúráját, azokat alkalmazzák az érzékenyítés eszközeként. A kérdőív válaszai alapján ez nem igazolódott be. A legnagyobb nehézség a kommunikáció, emiatt elsődleges cél a nyelvtanítás, nem jut kellő figyelem a gyerekek érzelmi nevelésére. A nyelvoktatásra és felzárkóztató foglalkozásra vonatkozó feltételezéseim alátámasztást nyertek.

Kvantitatív módszerrel, zárt végű online kérdések megválaszolásával 52 magyarországi iskola jelezte, került-e hozzájuk az áttelepedés során ukrán anyanyelvű vagy kárpátaljai magyar anyanyelvű tanuló. Az érintett 31 intézményből 51 pedagógus töltötte ki az online kérdőívet. Fontosnak tartottam, hogy ne csak a pedagógusok szemszögéből mérjem fel az intézményi befogadás alakulását. Megkeresésemre az ukrán anyanyelvű szülők elutasító választ adtak. Magánbeszélgetésben sem mélyednek el a témában, ugyanis súlyos büntetéseket, akár szabadságvesztést eredményezhet a háborúról alkotott nézetek kinyilatkoztatása. Emiatt kutatásom az ukrán anyanyelvűek iskolai helyzetéről a magyarországi befogadó intézményekben dolgozó pedagógusok elmondásaira épül. Kvalitatív módszerrel félig strukturált online interjú formájában három pedagógust kérdeztem, akik az ukrán anyanyelvűek integrálásában érintettek.

Kitértem a kárpátaljai magyar anyanyelvűek integrálására, akik közül egy kisfiú állt esettanulmányom fókuszában. Kutatásom céljának eléréséhez 14 szülő töltötte ki a kérdőívet. Érzékenyítő óraterveket is készítettem az alsó tagozat minden évfolyama számára.

Kutatásom alatt arra a következtetésre jutottam, hogy az empátia fejlesztése nem csak a háború miatt érintett gyerekek vonatkozásában elengedhetetlen. A népmesével való érzékenyítés hosszú folyamat, nehezen mérhető, viszont nagy szükség van rá.

KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****ANDRAGÓGIAI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI SZEKCIÓ****2025. 05. 07.**

1. Dudás Emőke	
2. Francócki Vivien	1. hely
3. Jakab Dominika	3. hely
4. Bakos Gergő	2. hely
5. Pecasz Anna	
6. Pichler Boglárka	

A zsűri tagjai:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docensEKKE Neveléstudományi Intézet
(elnök)**Dr. Oszlanczi Tímea**, mesteroktató

EKKE Neveléstudományi Intézet

Rakusz Márta, mesteroktató

EKKE Neveléstudományi Intézet

Zsolnay Norina, közösségsszervezés BA

EKKE Neveléstudományi Intézet

Szervezeti kultúra – vállalati közösségépítés

Dudás Emőke, közösség-szervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Simándi Szilvia, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: társadalmi felelősségvállalás, csapatépítő programok, vállalati önkéntesség, munkahelyi közösség, vállalati értékek

A dolgozatom fő témája a szervezeti kultúra, azon belül is a vállalati közösségépítés, emellett pedig nagy hangsúlyt helyeztem a vállalati társadalmi és környezeti felelősségvállalás témakörére is. Célom az volt, hogy tanulságos és más vállalatok számára is hasznos programokat, jógyakorlatokat mutathassak be.

A kutatásom egyik alapfeltevése szerint a vállalat közösségépítő programjai függnek a vállalat méretétől és a vezető személyétől. Illetve a kutatásomban azt is feltételeztem, hogy a vállalat társadalmi és környezeti felelősségvállalása pozitív hatást gyakorol a munkavállalók komfortérzetére. A munkám során az adatgyűjtés többkörös mélyinterjúk formájában valósult meg, az interjúalanyok pedig a kiválasztott cégek munkatársai voltak. Habár az interjúalanyok munkája különböző, mégis mindegyikük releváns tapasztalattal rendelkezik a vállalati közösségépítés terén. A vizsgált cégek eredményei alapján a második hipotézisem igaznak bizonyult, miszerint: a vállalat társadalmi és környezeti felelősségvállalása pozitív hatást gyakorol a munkavállalók komfortérzetére. A vizsgált vállalatoknál a dolgozók komfortérzete abból fakad, hogy a vállalat értékeivel a munkában és a magánéletben is azonosulni tudnak. Szintén fontos, hogy ezek az értékek nemcsak az etikai szabályzatban szerepelnek, hanem a gyakorlatban is megvalósulnak. A komfortérzetüket növeli a kollégák közötti jó kapcsolat, melyhez a közösségépítő tevékenységek is hozzájárulnak. Más eredmények rávilágítottak, hogy a vizsgált vállalatok munkavállalóinak körében különösen népszerűek a közösségi önkéntességen alapuló programok, amelyek nemcsak személyes fejlődést, hanem erőteljes csapatkohéziót és vállalathoz való lojalitást is eredményeznek. A kutatás arra is rámutatott, hogy a vezetőség szerepe kulcsfontosságú. Habár az egyes osztályok maguknak szervezik a programjaikat, a vezetőség hozzáállása kifejezetten támogató és nyitott az egész vállalatot érintő eseményekkel kapcsolatban.

Ezen kutatási eredmények tekintetében az első feltevésem bizonyosságát nem tudom megítélni teljesen. Ennek oka, hogy a kutatásom során csak olyat tapasztaltam, hogy a vállalatvezetők pozitívan és támogatóan álltak a közösségépítéshez, ellenpélda nem volt. Azonban az első feltevésem azon része, mely szerint a vállalat közösségépítő programjai függnek a vállalat méretétől, helytállónak bizonyult. A munkámban részt vevő cégek más-más létszámmal rendelkeznek, és a közösségépítő programjaik és a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos tevékenységeik is eltérőek, melyeket dolgozatomban részleteztem.

Nők a munka világában – Heves vármegyében és környékén dolgozó nők a munkaerőpiacon

Francócki Vivien, közösségsszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Simándi Szilvia, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: női foglalkoztatás, női esélyegyenlőség, munka-család összeegyeztetés, szülés utáni munka, egyenlő bánásmód

A dolgozatomban a nők munkaerőpiaci helyzete áll a középpontban. A téma általános bemutatásához igyekeztem olyan szakirodalmakat kiválasztani, melyek jellemzik a korábbi évszázadokban létrejött női foglalkoztatást és annak kialakulását, illetve olyan jelenkori tanulmányokat is, melyek a témában készültek. A kutatásom során célom volt megvizsgálni, hogy a Heves vármegyében és környékén dolgozó nők milyen mértékben tapasztalják a munka és karrier összeegyeztetésének nehézségét, illetve az édesanyák munkaerőpiacra történő visszatérése mennyire nehéz annak tekintetében, hogy a munkahelyük alkalmazta-e őket szülés után, vagy sem, valamint milyen mértékben van még jelen a nők hátrányos helyzete a munkavállalás során.

A munkámban kérdőíves kvantitatív tartalomelemzési módszert használtam, valamint a kutatási témám helyi szűkítést kapott. A kutatást hagyományos papíralapú formában valósítottam meg, ami személyes kiosztással történt, azonban mellette biztosítottam az online kitöltést is, melyet egy QR-kód legenerálásával és annak feltüntetésével valósítottam meg a kinyomtatott kérdőívek első oldalán. A hagyományos kinyomtatott kérdőívben és az online kérdőívben is ugyanazok a kérdések szerepeltek. Az almintának a legnagyobb részét két egri vállalat női munkavállalói adták, akik között szerepeltek fizikai munkakörben, illetve szellemi munkakörben dolgozó nők is. A minta kisebb részét egyéb, nem feltétlenül Egerben, azonban Heves vármegyén belül vagy annak közvetlen környékén dolgozó nők adták. Összesen 118-an töltötték ki a kérdőívemet.

Az eredményekből kiderült, hogy a válaszadó nőket inkább a családorientáltság jellemzi a karrier iránti erős elköteleződéssel szemben, valamint többségében eléggé nehéznek érzik a családi teendők és a munka összeegyeztetését. Továbbá az is megállapítható, hogy a vezetői pozícióban dolgozók nagyobb mértékben vannak kitéve ennek a nehézségnek. A munkavállaló édesanyák közül azok nagyon nehéznek érezték a munkaerőpiacra való visszatérést, akiket nem alkalmazott újra a munkáltatójuk a szülés után. Az egyenlő bánásmód témakörében a korábbi tanulmányokhoz és kutatásokhoz képest a nők kisebb mértékben tapasztalták a hátrányos megkülönböztetést, legalábbis a vizsgált térségen belül az adatok erre engednek következtetni. Akik tapasztalták, azok közül a legtöbben a gyermekek életkora szerinti (pl. kisgyermek esetén) hátrányos megkülönböztetésről számoltak be a munka világában.

A matyó lakodalom és a lakodalmas hagyományörzés lehetőségei Matyóföldön

Jakab Dominika, közösségszervezés BA hallgató

Témavezető:

Dr. Tengely Adrienn, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: matyóság, lakodalom, házasság, szokások, hagyományok

A dolgozatom A matyó lakodalom és a lakodalmas hagyományörzés lehetőségei Matyóföldön címet viseli. Mezőkövesdiként kíváncsi voltam arra, hogy a lakosok mennyire ismerik a hagyományos matyó lakodalmas szokásokat, valamint ezeket szívesen beépítenék-e a saját lagzijukba.

A kutatásom során megannyi szakirodalmat dolgoztam fel, továbbá interjúkat készítettem olyan személyekkel, akik életének szerves részét képezik a matyó hagyományok. Volt köztük hivatásos országjáró vőfély, népművészeti egyesületi elnök, művelődési ház vezetője és szépkorúak is. Nemcsak a tudásukat, hanem a tapasztalataikat, véleményüket is megosztották velem mindannyian.

Kérdőívet is készítettem, melyet a mezőkövesdi lakosokkal tölttettem ki. Fontos tényezőnek tartottam a családi állapotukat, illetve azt, hogy mióta élnek a településen. Előbbi a lakodalomhoz való hozzáállásukat befolyásolhatja, utóbbi pedig a matyósággal kapcsolatos ismereteiket. Felmértem, hogy a felsorolt szokások közül melyeket ismerik, és melyeket valószínűleg meg a saját nagy napjukon, valamint a matyó mintával való kapcsolatukat is vizsgáltam.

A kérdőív eredményei részben megleptek, részben pedig azt adták, amire számítottam. Arra számítottam, hogy azok a kitöltők, akik születésük óta itt élnek, jobban ismerik a szokásokat, és nyitottabbak arra, hogy ezen szokásokat beépítsék a saját lakodalmukba, azonban ez nem feltétlenül van így. Meglepett az is, hogy voltak olyan kitöltők, akik csak néhány éve élnek itt, mégis teljesen nyitottak a matyó kultúrára. Ebből azt a következtetést sikerült levonnom, hogy nem az számít e tekintetben, hogy ki mióta él valahol. Nem feltétlenül amiatt ragaszkodik valaki valamihez, mert ott nőtt fel. Ez sokkal inkább máshol keresendő – nem a település térképén, hanem a sajátunkén. A belső térképünkön, amely független az időtől és a tértől.

Az interjúk során és a kérdőív eredményeiből is kiderült, hogy a modern esküvői, lakodalmas szokások egyre nagyobb teret hódítanak. Kérdezhetjük, hogy ez problémát jelent-e. Szerintem erre nem lehet egy egyszerű igennel vagy nemmel válaszolni.

Véleményem szerint a régi hagyományokat is át lehet alakítani modernebbé, hiszen ha maga a házasság célja is változott, és más ma, mint akár 100-200 évvel ezelőtt, akkor miért ne lehetne a hagyományokat is megújítani? Ezáltal ezek a szokások is haladhatnak a korral, s így nem vész el, csak átalakul annak megfelelően, amit az adott kor elvár tőle. Mert az igények folyamatosan változnak, viszont ezek a régi lagzis szokások nagyszerű alapként tudnak szolgálni. Pont úgy, ahogy a közösségszervezésben, a hagyományok beépítésében is kreatívnak kell lenni.

Katolikus vallási kisközösségek Jászapátin

Bakos Gergő, közösségszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tengely Adrienn, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Magyarországi görög közösségek kulturális rendezvényei

Pecasz Anna Éva, közösségszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tengely Adrienn, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

A helyi társadalom és a helyi közösségi élet Sarudon

Pichler Boglárka, közösségszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dobó Mariann, főiskolai docens, EKKE Társadalomtudományi Intézet

PEDAGÓGIAI TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****PEDAGÓGIAI SZEKCIÓ****2025. 05. 07.**

1. Rákócziné Jaskó Katalin	1. hely
2. Túróczi Brigitta	3. hely
3. Szántóné Papp Judit	2. hely
4. Kissné Soós Ágnes	1. hely
5. Mónusné Ruszin Anna Mária	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Orgoványi-Gajdos Judit, adjunktusEKKE Neveléstudományi Intézet
(elnök)**Szabadkai Vanda**, mestertanár

EKKE Neveléstudományi Intézet

Jakab László, mesteroktató

EKKE Neveléstudományi Intézet

Bajzát Boglárka, neveléstudomány MA

EKKE Neveléstudományi Intézet

A mese szerepe a kora gyermekkori nyelvfejlődésben

Rákócziné Jaskó Katalin, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: nyelvfejlődés, mese, bölcsőde, irodalomesztétika, pedagógiai kísérlet

A kora gyermekkori nyelvi fejlesztés kulcsszerepet játszik a gyermekek későbbi kommunikációs, szociális és tanulási képességeinek alakulásában. Dolgozatomban annak vizsgálatára vállalkoztam, hogy megvizsgáljam, a bölcsődéskorú gyermekek számára tudatosan kiválasztott szépirodalmi szövegek irodalomesztétikai szemléletű feldolgozása milyen hatást gyakorol a nyelvi készségeikre. Kutatásom célja annak feltárása, hogy egy ilyen szemléletre épülő nyelvi fejlesztő program beindítása mérhető változást idéz-e elő a kisgyermekek nyelvi megnyilvánulásaiban, különösen a beavatkozást megelőző állapothoz képest.

A vizsgálat kevert módszertannal zajlott: a szülők megkérdezésére kérdőíves felmérést végeztem, míg a gyermekekkel egy csoportos pedagógiai kísérletet valósítottam meg. A pedagógiai kísérlet fejlesztésből és vizsgálatból állt. A beavatkozás hatását kontrollcsoport nélkül vizsgáltam. A 14 fős mintát két alcsoportra osztottam, és a gyerekek tízalkalmas, mesélésre és feldolgozásra épülő nyelvi fejlesztésen vettek részt. A hatásvizsgálatot elő- és utómérések alapján végeztem, valamint az adatgyűjtést kiegészítettem a fejlesztési alkalmak során rögzített gyermekmegnyilvánulások, válaszok és szabadrajzos kommunikációs helyzetek értékelésével. A módszertani keretek kialakításakor Szőke-Milinte Enikő és Falus Iván munkáira támaszkodtam.

A vizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a szakszerűen megtervezett, irodalmi szövegek feldolgozására épülő program pozitív hatással volt a gyermekek nyelvi fejlődésére. A gyermekek aktívabb nyelvhasználata, válaszaik bővülése és verbális megnyilvánulásaik gazdagodása figyelhető meg. A hatás alátámasztására korrelációs vizsgálatokat is végeztem: a dolgozatban 12 esetet mutatok be, amelyek közül 7 szignifikánsnak bizonyult. Az eredmények arra utalnak, hogy az irodalomesztétikai szemlélet alkalmas lehet a nyelvi fejlődés serkentésére már bölcsődéskorban is.

Irodalomjegyzék

Kaposi J. & Szőke-Milinte E. (szerk.) (2022). *Kutatási módszerek pedagógusjelölteknek*. Szaktudás Kiadó.
Bábosik I. (1996). A pedagógiai kísérlet. In Falusi, I. (szerk.), *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe* (pp. 90–105). Keraban Könyvkiadó.

Digitális eszközök hatása a 0–3 éves korú gyermekek fejlődésére

Túróczy Brigitta, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: képernyőidő, telefonhasználat, kora gyermekkori fejlődés, szülői attitűdök és tudatosság, prefrontális kéreg

A 21. század digitális fejlődésének robbanása alapjaiban változtatta meg a gyermekneveléshez kapcsolódó viszonyunkat. Jelen dolgozatban az okoseszközök hatását vizsgáltam a 0–3 éves korosztályra vetítve. A kisgyermekkor a fejlődés egyik legszenzitívebb időszaka, amelyben az idegrendszeri érés, a kommunikáció, a kognitív, a szociális és emocionális kompetenciák alapozódnak meg. Az IKT-eszközök használata ebben az életkorban számos beláthatatlan fejlődési kockázatot hordozhat, amire a gyermekek szülei nincsenek felkészítve. A dolgozat célja kettős: egyrészt szakirodalmi áttekintés keretében a korai képernyőhasználat hatásainak előrevetített következményeit kívántam bemutatni – ideértve a prefrontális kéreg érését, a mozgásfejlődést, a kommunikációra gyakorolt hatásokat, továbbá az érzelmi és szociális készségekre vonatkozó szakirodalmi áttekintést. Másrészt kérdőíves felméréssel és írásbeli kikérdezéssel, kvantitatív és kvalitatív módszertannal gyűjtöttem az adatokat egy nem reprezentatív mintán.

A kérdőív és az írásbeli kikérdezés is három fő kutatási kérdést helyezett fókuszba. Az első, hogy a gyermekek miért használják az okoseszközöket, a második, hogy milyen rendszerességgel használják, a harmadik, hogy a szülők milyen tudással rendelkeznek az okoseszközök gyermekeik fejlődésére gyakorolt hatásáról.

A válaszok alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a szülők „digitális babysitterként” alkalmazzák gyermekeik esetében az okoseszközöket. A szülők alacsony százaléka az, aki megfelelő tudással rendelkezik ezen eszközök negatív hatásaival kapcsolatban. Ám a kutatás alapján ezen szülők többsége nem is él a digitális eszközök „előnyeivel”.

Különösen kritikus az a tény, hogy a gyermekek ebben az életkorban tapasztalati úton, a világgal való aktív fizikai és társas interakciókon keresztül fejlődnek, amelyeket a képernyőalapú tartalmak nem tudják helyettesíteni. Mindezek alapján dolgozatom kereteiben a gyermeki fejlődést támogató módszerek is feltárásra kerülnek, ami alapján összefoglalható, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek a kisgyermekkorban a spontán érés támogatásában, a tapasztalatszerzés során elősegítik a gyermekek fejlődését.

Az óvodapedagógus mint hivatásszemélyiség

Szántóné Papp Judit, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: szakmai elköteleződés, hivatástudat, professzionális pedagógus, pedagógusjelölt, pedagóguskompetenciák

Történetileg az oktatás, nevelés, tanítás, tanulás kiemelt figyelmet kapott az emberi társadalmak alakulásában. A 20. században az oktatás szerepe különösen felértékelődött. Az európai országokban egyre inkább a pedagógus mint hivatásszemélyiség és mint professzionális személyiség került a kutatások és fejlesztések fókuszába. Napjaink időszerű kérdése az oktatás és nevelés eredményességét befolyásoló, meghatározó tényezők vizsgálata, kutatása.

A dolgozat célja kutatással feltárni, hogyan jellemezhető az óvodapedagógusok hivatásszemélyisége, továbbá miben különbözik az óvodapedagógus-jelöltek hivatásszemélyisége, mint a több éve pályán lévő óvodapedagógusoké. Kérdésem az is, hogy mitől válik valaki jó pedagógussá, óvodapedagógussá. A kutatás módszere az interjú volt, melynek kérdéseit a pedagóguskompetencia-területek feltáráshoz igazítottam. Az adatok elemzésekor kvalitatív tartalomelemzést végeztem MAXQDA szoftver segítségével, amely tudásalapú programozási nyelven kifejlesztett program. Deduktív módon történt a kódok megállapítása, ezt a szövegszegmensek mélyrétegeinek induktív feltárása egészítette ki. A kódolás megbízhatóságát intrakódolással biztosítottam.

Az eredmények értelmezése során az óvodapedagógusok és az óvodapedagógus-jelöltek interjúinak kódjait vettem össze kompetenciánkként, a hasonlóságok és különbségek, gyakoriságok figyelembevételével. Megállapítható az elemzés alapján: nagy utat tesz meg a pedagógusjelölt a professzionalizálódás során, alapvető különbségek mutathatók ki a két személyiségprofil között. A kezdő pedagógusokra az egyéni igényekhez való igazodás, a tapasztalt pedagógusokra a professzionális kommunikációba ágyazott tervezés, differenciálás, fejlesztés és értékelés a jellemző.

A sajátos nevelési igényű, általános iskolás tanulók inkluzív nevelésének helyzete a pedagógusok szemszögéből a Karcagi Tankerületi Központ intézményeiben

Kissné Soós Ágnes, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dávid Mária, főiskolai tanár, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: felkészültség, ellátási forma, együttműködés, idő, felelősség

A köznevelési intézményekben a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése vagy az intézmény saját gyógypedagógusa által, vagy az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózaton keresztül látható el, melynek megszervezése számos területen állítja kihívás elé a fenntartót, az intézményvezetést és az együttnevelést segítő pedagógusokat.

A hatályos jogi szabályozás, valamint az Oktatási Hivatal honlapján elérhető, az Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához című dokumentum világosan meghatározza, hogy a többségi pedagógusnak és az utazó gyógypedagógusoknak milyen elvek mentén és milyen konkrét tevékenységekkel kell a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelését támogatniuk.

A kutatás célja a Karcagi Tankerületi Központ általános iskoláiban az együttnevelés során felhalmozódott tapasztalatok összegzése, az inkluzív nevelés minőségét befolyásoló tényezők azonosítása, valamint javaslat tétele a lehetséges és szükséges fenntartói beavatkozásokra.

Hagyományok szerepe a gyermeki világkép alakulásában

Mónusné Ruszin Anna Mária, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

PSZICHOLÓGIAI TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

PSZICHOLÓGIAI SZEKCIÓ

2025. 05. 07.

1. Csontos Anna

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Budavári-Takács Ildikó, egyetemi docens

EKKE Pszichológiai Intézet
(elnök)

Mester Dolli, főiskolai docens

EKKE Pszichológiai Intézet

Dr. Dorner László, adjunktus

EKKE Pszichológiai Intézet

Varga Gabriella, gazdálkodás és
menedzsment BSc

EKKE Gazdaságtudományi
Intézet

A kiégés megelőzése csecsemő- és kisgyermeknevelők körében

Csontos Anna, csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csordás Georgina, adjunktus, EKKE Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: burnout, prevenció, mentálhigiéné, bölcsőde, csecsemő- és kisgyermeknevelő

Dolgozatom központi témája a kiégés megelőzése és a lelki egészség megőrzését elősegítő lehetőségek feltérképezése a bölcsődei dolgozók körében. Napjainkban a legtöbb vizsgálat a Maslach-féle kiégés 3 dimenzióját hozza: érzelmi kimerültség, deperszonalizáció és a teljesítőképeség érzetének csökkenése. A sikeres kiégésprevenciós tevékenységhez hozzátartozik a mentálhigiéné, az önismeret, a problémamegoldó és stresszkezelési módszerek ismerete, illetve ezek alkalmazása.

Kutatásomhoz interjút készítettem csecsemő- és kisgyermeknevelő szakemberekkel. A kutatás célja, hogy bemutassam a csecsemő- és kisgyermeknevelők kiégésének megelőzését az interjúk válaszaira alapozva, ami az egyéni megelőzést és a szervezeti (bölcsődei) megelőzést jelenti.

Kutatásom eredményeinek értelmében a kiégés megelőzését 4 tényező befolyásolja: mit tesz maga a kisgyermeknevelő (önismeret fejlesztése, kiegyensúlyozottságra törekvés, továbbképzés) a kiégés megelőzéséért, mit tesz ezért a vezetőség (pozitív feedback, beosztottak támogatása), a munkatársak (egymás megsegítése, közös időtöltés), és mit tesznek a szülők (együttműködés, bizalom).

Kutatásom az egyén mentálhigiénéjének erősítését, illetve a kiégést megelőző technikák bővítésének fontosságát emeli ki. A válaszadóknak a gyakorlatban használt módszereiből kiindulva és azokat bővítve, illetve az egyes intézmények egyéni lehetőségeihez szabva érdemes lenne maguknak a kisgyermeknevelőknek és vezetőiknek ismertetni a tapasztalatokat egymással, ösztönözve őket arra, hogy jógyakorlatokként építsék be ezeket az intézményeik életébe.

TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZÉS SZEKCIÓ****2025. 05. 06.**

1. Apostol Boglárka	
2. Czető Fanni	3. hely
3. Gyuris Pálma	1. hely
4. Majoros Vanda	2. hely
5. Mata Emese	
6. Nyerges-Kovács Györgyi	

A zsűri tagjai:

Dr. Tomori Tímea, adjunktusEKKE Tanító- és Óvóképző Intézet
(elnök)**Oláhné dr. Téglási Ilona**, egyetemi docens

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Mándoki Réka, tanársegéd

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Gordos Hanna, tanító BA

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

A népi játékok felhasználási lehetőségei és annak hatásai az alsó tagozaton

Apostol Boglárka, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Majtényi Laura, tanársegéd, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Dolgozatomban a népi játékok alsó tagozatos oktatásban betöltött szerepét vizsgáltam, különös tekintettel pedagógiai és fejlesztő hatásaikra. A téma aktualitását a hagyományörzés fontossága és a gyermekek holisztikus fejlesztésének igénye adja. A szakirodalmi áttekintés során bemutattam a játékelméletek történeti és elméleti hátterét (Falus, Justné Kéry), valamint a népi játékok és mondókák típusait, pedagógiai és pszichológiai jelentőségüket (Székácsné Vida, Lázár, Budainé Balatoni & Zsótér). Kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogyan járulhatnak hozzá e játékok a gyermekek motorikus, kognitív és szociális készségeinek fejlődéséhez, illetve a személyiségfejlődés, önkifejezés és közösségi élmény támogatásához.

Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy az aktívan dolgozó alsós tanítók milyen mértékben és formában alkalmazzák a népi játékokat, illetve milyen tapasztalatokat szereztek azok fejlesztő hatásairól. Kutatásom során online kérdőíves módszert alkalmaztam, célzott mintavétellel. A mintát 222 fő aktívan dolgozó tanító alkotta, akik különböző iskolák alsó tagozatainak tanítanak.

Az eredmények alapján a megkérdezettek jelentős része rendszeresen alkalmaz népi játékokat, főként testnevelés- és ének-zene órákon, illetve közösségépítő célból. A válaszadók többsége pozitív hatásokról számolt be: a játékok növelik a tanulók motivációját, javítják a csoportkohéziót, valamint fejlesztik a gyerekek szociális, nyelvi és mozgásos képességeit. A pedagógusok szerint ezek a játékok különösen hatékonyak a szorongás oldásában, az önbizalom növelésében és a tanulók közti empátia fejlesztésében. Ugyanakkor több válaszadó nehézségként említette a korszerű módszertani anyagok hiányát és a digitális világban szocializálódott tanulók csökkenő érdeklődését.

Dolgozatom elméleti jelentősége, hogy hozzájárul a népi játékok pedagógiai szerepének mélyebb megértéséhez, míg gyakorlati haszna, hogy segítheti a tanítók módszertani repertoárjának bővítését. A kutatás rávilágít arra, hogy a népi játékok nem csupán múltunk értékes örökségei, hanem jelenünk nevelési kihívásaira is választ adhatnak, így továbbra is aktuális és hatékony eszközei lehetnek az iskolai nevelésnek.

A matematikai szorongás csökkentése a tanító és óvodapedagógus szakos hallgatóknál

Czető Fanni, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: matematika, motiváció, élménypedagógia, egyéni fejlesztés, tudásátadás

A kisgyermek és kisiskolás matematikai szemléletének kialakulásban kiemelkedő szerepe van az őket tanító, nevelő pedagógusoknak. A gyermekekben kialakult érzéseket később már nagyon nehéz megváltoztatni. Ehhez lelkes, motivált, a matematikát szerető tanítókra és óvodapedagógusokra van szükség. Sajnos azonban a hallgatók negatív élményekkel érkeznek a középiskolából, és ezek az élmények nagyban meghatározzák a matematikához való hozzáállásukat. Ez viszont nagy probléma, hiszen tudjuk, hogy a matematikai gondolkodás korai megalapozásában nagyon nagy szerepe van a gyermekekkel foglalkozó pedagógusoknak (Nunes, Csapó, 2011; Kiss, 1994).

A hallgatók tudásszintje is eléggé különböző, és a hagyományos oktatási módszer nem mindenkinél bizonyul alkalmasnak arra, hogy a hiányosságait pótolni tudja. Az egyéni különbségek figyelembevétele nélkül nehéz minden hallgatót a tanítási-tanulási folyamatba bevonni, az érdeklődésüket felkelteni. Pedig a tananyag iránti érdeklődés fontos tényezője a motiváció fenntartásának (Kozéki, 1980). Ahhoz, hogy minden hallgatót motiválni tudjunk, ismernünk kell őket, tudnunk kell, hogy mi az érdeklődési területük. A tanulók megismerésének egy kiváló módja a Gardner-féle többszörösintelligencia-elmélet alkalmazása. (K. Nagy, Révész, 2018, Nicholson-Nelson, 2007).

A kutatás során azt vizsgáltuk, hogy vajon Gardner elmélete hatékonyan alkalmazható-e a matematikai szorongás csökkentésére az egyetemi hallgatók körében is.

A kutatást nappali és levelező tagozatos, tanító és óvodapedagógus szakos hallgatók körében végeztük. A matematikai attitűdöt vizsgáló kérdőívet és a többszörösintelligencia-tesztet eddig több mint 250 hallgató töltötte ki. Az összesítés után azt az eredményt kaptuk, hogy a hallgatók verbális-nyelvi, zenei és vizuális területeken erősebbek. Így teljesen érthető, hogy miért szoronganak a matematikaórákon, hiszen a hagyományos matematikai feladatok azoknak a diákoknak kedveznek, akiknek a matematikai-logikai intelligenciájuk az erősebb. A kapott eredmények alapján olyan matematikai feladatokat, tevékenységeket készítettünk és építettünk be a tanórákba, amelyek a hallgatók erősségeihez kapcsolódtak. Ezeken az órákon a hallgatókat megfigyeltük, és az óra végén csoportos interjút készítettünk velük.

Ezek alapján arra az eredményre jutottunk, hogy a többszörös intelligencia elméletének alkalmazása az egyetemi matematikaoktatásban is eredményesen alkalmazható a matematikai szorongás csökkentésére. Az egyéni adottságok figyelembevételével, változatos módszerek alkalmazásával a hallgatók belső motivációja növekszik, örömmel vesznek részt a matematikaórákon. Bízunk benne, hogy ezt a pozitív szemléletet viszik magukkal, és adják majd át munkájuk során a gyermekeknek is.

A matematika tanulásának nehézségei alsó tagozaton, a diszkalkulia

Gyuris Pálma, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: matematika, tanulási zavar, diszkalkulia, tanítóképzés, inkluzív, oktatás

A dolgozatom központi témája a matematika tanulásának nehézségei és a diszkalkulia mint tanulási zavar vizsgálata. A témaválasztást személyes érdeklődés és pedagógusi elkötelezettség motiválta, amely a gyermekközpontú, inkluzív oktatás iránti elhivatottságból fakad. Az elméleti bevezetőben bemutatásra kerül a pedagógusképzés szerepe (Falus & Zagyváné Szűcs, 2022; Csapó, 2016), a matematika tantárgy tanulási nehézségei (Krüll & Huba, 2000; Bán et al., 2002; H. Farkas, 2006), valamint a diszkalkulia tudományos megközelítése (Dr. Juhász & Dékány, 2018; Von Aster & Shalev, 2007).

A kutatásom célja az volt, hogy feltárjam a matematika tantárgyhoz való viszonyulást szülők, tanítók és tanulók körében, valamint fény derüljön arra, mennyire van jelen a diszkalkulia felismerése és kezelése a tanítóképzésben és a pedagógiai gyakorlatban. A dolgozatomban kvalitatív és kvantitatív módszereket egyaránt alkalmaztam: online kérdőíves felmérést végeztem 72 tanító és 48 szülő körében, valamint félig strukturált interjúkat készítettem két diszkalkuliával élő fiatal felnőttel.

Az eredmények alapján a szülők túlnyomó többsége fontosnak tartja a matematika elsajátítását, ám a tantárgy a rangsorolásban háttérbe szorul az olvasással szemben. A pedagógusok szerint a gyermekek többnyire motiváltak, szívesen vesznek részt az órákon, foglalkozásokon, de a felzárkóztatás kérdésében megoszlanak a vélemények. A tanítók jelentős része találkozott már diszkalkuliás tanulóval, de nem érzi magát felkészültnek a tanulási zavar kezelésére, és a felsőoktatásban szerzett tudást nem gondolja elégségesnek. Úgy vélik, hogy a továbbképzéseken való részvétel és a gyakorlati tapasztalat segíti a szakmai fejlődést, de szükség van az átfogóbb oktatásra a tanítóképzésben a tanulási zavarok témáját illetően.

A kutatás jelentősége abban rejlik, hogy rávilágít arra, hogy a diszkalkuliás tanulók eredményes felzárkóztatása nemcsak a szülőkkel való együttműködésen és a differenciált tanulásszervezésen, hanem a pedagógus tudásán is múlik, következtetésképp a tanítóképzés naprakészsége elengedhetetlen annak érdekében, hogy minden gyermek a saját tempójában fejlődhessen, hátrányok nélkül. Emellett azonban a támogató attitűd az egyik kulcsfontosságú összetevője a tanulási zavarokkal élők sikeres életútjának.

A matematika és a mese kapcsolata az óvodában

Majoros Vanda, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: varázsszámok, mesematematika, játékbirodalom, óvoda, játékos kihívás

Az óvodában a matematikai készségek fejlesztése a külső világ tevékeny megismerése tevékenység keretein belül zajlik. Azonban ha jobban belegondolunk, a gyermekek mindennapjainak a része ez a terület. Példaként megemlíteném a folyadéköntést, ahol a mennyiségek közötti különbségeket észlelhetik a gyermekek. Több fontos részből áll a matematikai tapasztalatszerzés: számfogalom megalapozása, halmazalkotás, geometriai tapasztalatszerzés, sorba rendezés, térbeli és időbeli tájékozódás és mérés. A mesék támogatják a gyermekek érzelmi és értelmi fejlődését, szociális készségekre nevelik őket, segítenek az anyanyelvi képességek fejlesztésében, és kulturális ismereteket is közvetítenek. E két területnek azonban számos közös pontja is van. Jellemző, hogy már a mese címe is egy számnevet tartalmaz. Az „égig érő paszuly” kifejezés például a magasságot fejezi ki. Az idő múlását és a helyszínek változását is érzékelteti a mese, amivel a gyermekek idő- és térbeli tájékozódása fejlődik.

Szerettem volna egy olyan témát választani, amely ötvözi a hagyományos mesélést a fejlesztőpedagógiai módszerekkel, így általam készített matematikai készségfejlesztő játékok sikerességét teszteltem egy óvodai gyermekcsoportban. A játékokat mindig az adott témának és mesének megfelelően terveztem meg. Különböző fajtájú és nehézségű játékokkal készültem, hogy mindenki megtalálja a számára kedvezőt. Észrevettem, hogy a játékok sikerességét nagyban befolyásolta a jelenlétem, hiszen segítő kérdéseimmel és az együtt játszással élvezetesebbé tettem a játszást. Több alkalommal készültem olyan játékkal, ahol a nagyság szerinti sorba rendezés volt a feladat, azonban ez minden alkalommal nehézséget okozott a gyermekek számára. A korosztályok között is feltűnt a különbség, míg az iskolába készülő 5-6 éves gyermekek szinte minden játékot kipróbáltak, addig a kisebb korosztály csak a számukra érdekesnek tűnő játékokkal játszott.

Ez a kutatás segített abban, hogy tovább mélyítsem tudásomat a mesepedagógiával és a matematikai képességfejlesztés lehetőségeivel kapcsolatban.

Hatékonyági mérés az integrált környezetismeret-oktatásról 4. osztályos tanulók körében

Mata Emese, földrajztanár MA szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Homoki Erika, egyetemi docens, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Dr. Sütő László, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: alsó tagozat, gyermekek, változás, statisztika, tanítás

Kutatásom 2022 tavaszán kezdtem el, azzal a céllal, hogy feltárjam, milyen hatással van a környezetismeret tantárgy 1–2. évfolyamon való megszűnése a 3. osztályos tanulók tudásszintjére. Emellett arra is kerestem a választ, hogy a tantárgyi tartalmak más tantárgyakba történő beépítése mennyire biztosítja a tananyag teljes körű átadását.

2022-ben olyan tanulók vettek részt a kutatásban, akik 1–4. osztályig tanulnak környezetismeretet, illetve 80 pedagógus adott interjút, 2023-ban már kizárólag olyan gyermekeket mértünk, akik csak 3–4. évfolyamon találkoztak a tantárggyal. A vizsgálatok 2022-ben 2288, míg 2023-ban 2606 tanuló bevonásával zajlottak, mindkét évben teljes megyei lefedettséggel.

A 2024-es mérés középpontjában a tantárgyi tartalmak integrálásának vizsgálata állt. Ehhez egy 4. osztályos tanulók számára összeállított mérőlapot alkalmaztunk, amely egy ismeretterjesztő szöveg feldolgozásán keresztül a tanulók matematikai készségeit, elemi számolását és anyanyelvi tudását is mérte. E vizsgálat során 2192 tanuló töltötte ki a mérőlapot.

A mérésben a minta 94%-a adta meg a nemét, nagyobb arányban a fiúk. A kutatás eredményei alapján az is megfigyelhető, hogy a tanulók többsége 2013-ban és 2014-ben született, ami azt jelenti, hogy ezek a tanulók nem időben kezdték el az iskolát.

Az értékelés során egyértelműen kirajzolódott, hogy a 2024-es mérésben fordultak elő legnagyobb arányban feladatértelmezési hibák. A tanulók jelentős részének nehézséget jelentett az elemi matematikai műveletek elvégzése, adatok leolvasása és különösen a számok helyi értékének megértése. Továbbá gyakoribbá vált az állatok helytelen megnevezése, illetve a kulcsfogalmak helyett értelmetlen szavak használata, amiből kiderül, hogy a tanulók nem tudták leírni a megadott kifejezések jelentését, ami azt mutatja, hogy nem vagy csak részlegesen értették meg az olvasott szöveget.

Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése az általános iskola alsó tagozatán

Nyerges-Kovács Györgyi, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZÉS 2. SZEKCIÓ****2025. 05. 06.**

1. Nyitrai Lotti	
2. Jászberényi Dorottya	3. hely
3. Makrai-Dovák Diána	
4. Sági Nikolett	
5. Tarjányi Noémi Ildikó	3. hely
6. Zádor Réka	1. hely
7. Székely Lili	Különdíj

A zsűri tagjai:

Dr. Karmacs Zoltán, adjunktus**Dr. Kiss Dávid**, adjunktus**Gál Judit Erzsébet**, mesteroktató**Batki Dóra**, óvópedagógus BAEKKE Tanító- és Óvóképző Intézet
(elnök)

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

A silent book alkalmazása alsó tagozaton

Nyitrai Lotti, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Krausz Petra, mesteroktató, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Az óvodáskorú gyermekek beszédfejlődése és -fejlesztése napjainkban

Jászberényi Dorottya, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csépany Nikoletta, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: beszédhibák, logopédia, eszközhasználat, fejlesztés, játékoság

A TDK-dolgozatom fő témája az óvodáskorú gyermekek beszédfejlődése és beszédfejlesztésének lehetőségei napjainkban. Kutatásommal azt szerettem volna kideríteni, hogy az óvodapedagógusoknak és az óvodáskorú gyermekek szüleinek nézőpontjából milyen hatással vannak a társadalmi változások, valamint az infokommunikációs eszközök használata a gyermekek nyelvi fejlődésére. Kvantitatív módszerrel, két kérdőív segítségével vizsgáltam az óvodapedagógusok és szülők véleményét, gyakorlatait. Az eredmények rámutattak arra, hogy a beszédkésztség fejlesztésére egyre nagyobb szükség van, ugyanakkor a szülők és pedagógusok eltérő mértékben tartják ezt fontosnak. A tudományos munkám során külön figyelmet fordítottam a logopédiai ellátás elérhetőségére, fejlesztő játékok létezésére és ismeretére, valamint a beszédhibák típusaira is. Célom, hogy rávilágítsak a személyre szabott, céltudatos nyelvi fejlesztés és a tudatos médiahasználat fontosságára. Kiemelten lényegesnek tartom, hogy az óvodai nevelésben a beszédfejlesztés ne csak egy egyszerű cél, hanem tudatosan tervezett, játékos tevékenységformákon keresztül megvalósuló folyamat legyen.

A kortárs gyermekirodalom hatása az óvodás gyermek olvasóvá válásában

Makrai-Dovák Diána, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kiss Magdaléna, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: gyermekirodalom, silent book, papírszínház, gyermek- és ifjúsági irodalom, könyvtár

A TDK-dolgozatom témája a kortárs gyermekirodalom jelenléte az óvodás gyermekek mindennapjaiban. A célom az volt, hogy feltárjam két észak-magyarországi kistélepusülésen, Dédestapolcsányban és Mályinkán, hogy az óvodás gyermekek milyen arányban találkoznak a kortárs gyermekirodalommal az óvodában és otthon. Feltérképeztem, hogy mennyire ismert műfaj a silent book és a papírszínház a szülők és az óvodapedagógusok körében. Nagy hangsúly fektettem a szakirodalom áttekintésére, különösen a gyermekirodalom jelenlegi helyzetére. A kutatási célok megvalósításához kvantitatív kutatási módszereket használtam, kérdőívet és beszélgetést. A vizsgálatom résztvevői az óvodapedagógusok, a szülők és a helyi könyvtáros voltak. A kutatásom végére arra a következtetésre jutottam, hogy az óvodapedagógusok inkább a klasszikus műfaj hívei, míg a szülők a kortárs irodalmat helyezik előtérbe. Ők a silent book és a papírszínház felé is nyitottabbak, valamint mindkét település óvodásai elegendő mennyiségű és minőségű kortárs irodalmi művel találkoznak, amiben a helyi könyvtárnak is nagy szerepe van.

A helyesírás érvényesülése a chatben

Sápi Nikolett, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kiss Magdaléna, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: digitális kommunikáció, helyesírás, csevegés, generációs különbség

A TDK-dolgozat fő témája a helyesírás létjogosultsága, megnyilvánulása a digitális kommunikáció során, bemutatva a chatkommunikáció nyelvi sajátosságait. A hipotézisek a helyesírás igényfelmérésre, az írásjelek elmaradásának követésére, a fiatalok körében elterjedt emotikonhasználatra, továbbá az attitűdformálásra fókuszálnak. A kérdőíves vizsgálat eredményei alapján a helyesírás szerepe a digitális kommunikációban eltérően érvényesül, amit elsősorban egyéni preferenciák, valamint generációs és életstílusbeli különbségek befolyásolnak. Bár az informális, gyors üzenetváltás térnyerése figyelhető meg, a válaszadók többsége továbbra is fontosnak tartja a helyesírást a kommunikáció minősége és érthetősége szempontjából. Jóllehet az eredmények nem igazolódnak be maradéktalanul, de éppen ezek a faktorok mutatják azt, hogy a helyesírásnak van és lesz helye a digitális kommunikációban az online etikett szabályainak a betartásával.

A digitális eszközök hatása az óvodáskori kommunikációra

Tarjányi Noémi Ildikó, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Farkas Anett, tanársegéd, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: gyermeki kommunikáció, beszédfejlődés, digitális világ, technológia, óvodai programozás

Napjainkban a digitális eszközök (például tabletek, okostelefonok) a legtöbb háztartásban jelen vannak, azonban a gyermekek fejlődése szempontjából sok kihívást is magában rejthetnek. Ha ugyanis ebben az életkorban a figyelem fókusza a képernyőn látottakra irányul, az negatívan befolyásolhatja a kommunikációs készségek fejlődését. Többek között a szóbeli megnyilvánulások, társas interakciók területén fordulhat elő elmaradás. Ezért olyan élményszerű feladatok kitalálására van szükség az óvodapedagógiában, amelyek a digitális eszközök okozta nyelvi hátrányokat is tudják kompenzálni.

Ugyanakkor a negatív hatások mellett számos előnyt is rejthet a használatuk, nem véletlen, hogy egyre több intézményben megjelennek az új, óvodásoknak szánt edukációs eszközök (például Bee Bot, Lego robot). Ezeket ugyanis arra fejlesztették, hogy játékos formában támogassák a logikai készségeket, a problémamegoldó gondolkodást és a társas együttműködést. Az eddigi elméletek és pedagógiai tapasztalatok azt is megerősítik, hogy akár a verbális kommunikációt is pozitívan tudja támogatni, hiszen a gyerekek kérdéseket tehetnek fel egymásnak, amivel szókincsük is bővíteni tud. Dolgozatomban ezért is tartom fontosnak bemutatni a mai digitális világban elérhető IKT-eszközöket, azok óvodai alkalmazási lehetőségeit és a kommunikációs fejlődésre gyakorolt hatásukat. A szakirodalmak elméleti megállapításain túl saját óvodapedagógiai tapasztalataimat, megfigyeléseimet is beépítem az elemzésbe, erősítve a gyakorlati szempontú megközelítést.

A dolgozatot egy online kérdőíves kutatással egészítettem ki, amely segítségével megvizsgáltam, hogy az óvodáskorú gyermekek szülei miként vélekednek a digitális eszközökről, mennyire hagyják, hogy ezek részeivé váljanak gyermekeik mindennapjainak, illetve mit gondolnak a digitális eszközök kommunikációs fejlődésben betöltött szerepéről. A szülőknek feltett kérdések és a tőlük kapott válaszok által betekintést nyerhettem a gyakorlati helyem óvodájába járó gyermekek és szüleik digitális preferenciáiba, szokásaiba, megismerhettem véleményüket. A kérdőívre kapott válaszok alapján megállapítható, hogy a szülők nagy része támogatja a digitális eszközök használatát, de például időbeli korlátozásukat is fontosnak tartják. Ugyanakkor láthatjuk azt is, hogy gyakran a gyermekekkel szemben felállított korlátokat magukra nézve nem tartják követendőnek.

Alsó tagozatos tanulók olvasási szokásai és az olvasóvá nevelés

Zádor Réka, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kiss Magdaléna, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: attitűdök, alfa generáció, Olvasók Birodalma, példamutatás, könyv

TDK-munkám központi témája az alfa generáció olvasási attitűdjei, normái köré épül, illetve az olvasóvá nevelés kérdéskörét tárja fel szülői és pedagógusi oldalról egyaránt. Legfőbb célom volt ezen kutatással, hogy válaszokat kapjak az általam felállított hipotézisekre, hogy miért nem olvasnak a tanulók, és rájöjjenek arra, mi jelenti a gátat a könyvek világa és gyermekek között. A válaszok kiértékelése mellett fontos volt számomra a témában történő jártasság szerzése is, azaz az irodalmi szakirodalmak feldolgozása. Eszközként segítségemre volt a kvalitatív kutatási módszer, illetve az alkalmazott 3 célközönségnek szóló kérdőív. Míg a diákok körét papíralapú kérdőívek segítségével interjúvoltam meg, addig a szülők és pedagógusok körét a Google Űrlap és az internet segítségével céloztam meg. Négy hipotézisem közül egy beigazolódott, a többi három pozitív eredményekkel cáfolódott meg.

A dramatikus interaktív mesélés módszerének alkalmazása az óvodában

Székely Lili, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Doktorcsik Noémi, tanársegéd, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Természettudományi Kar

FÖLDTUDOMÁNYOK TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****FÖLDTUDOMÁNYOK SZEKCIÓ****2025. 05. 16.**

1. Patkó Zoárd Dávid	1. hely
2. Majorosné Rácz Anikó	2. hely
3. Kucsera Dorka	
4. Molnár Ákos	
5. Urbán Anna	
6. Pék Tamás Benedek	3. hely
7. Lőricz-Mácsai Diána Vivien	

A zsűri tagjai:

Dr. Tóth Antal, egyetemi docens

EKKE Földrajz és
Környezettudományi Intézet (elnök)

Dr. Patkós Csaba, egyetemi docens

EKKE Földrajz és
Környezettudományi Intézet

Csabai Edina Kitti, tudományos
segédmunkatárs

EKKE Földrajz és
Környezettudományi Intézet

Csordás Levente, osztatlan földrajztanár–
történelemtanár

EKKE Földrajz és
Környezettudományi Intézet

A street workout és az edzőparkok globális és hazai szerepe a területfejlesztésben

Patkó Zoárd Dávid, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kajati György, főiskolai docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Természettudomány, én így szeretlek

Majorosné Rácz Anikó, természettudomány-környezettan tanár MA szakos hallgató

Témavezetők:

Katona Ildikó, adjunktus, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Dr. Sütő László, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: természettudományos oktatás, moduláris tananyagfejlesztés, STEM, 8D módszer, Ishikawa-diagram, projektalapú tanulás, problémaalapú oktatás, innováció az oktatásban

TDK-dolgozatomban arra keresem a választ, mi állhat annak háttérében, hogy a diákok természettudományos eredményei romlanak, és egyre kevésbé érdeklődnek a tantárgyak iránt. A probléma feltárásához és megoldásához az iparban alkalmazott 8D módszer oktatásra adaptált változatát alkalmaztam.

A módszer során egy „csapatot” alkotok, mely csapat résztvevői a tanulási problémák különböző aspektusait képviselik. A csapatmegbeszéléseket interjúkkal helyettesítem.

A folyamat során a 8D módszer eszközeit – például az ok-okozati elemzéshez használt Ishikawa-diagramot – használom az információk rendszerezésére és a problémák gyökérokainak feltárására. Ezek segítségével strukturáltan vizsgálom meg a tanulási nehézségeket és azok kiváltó tényezőit.

A módszer segítségével feltárt problémák és összefüggések alapján javaslatot dolgozok ki egy moduláris, hétköznapi tapasztalatokra és problémamegoldásra épülő, középiskolásoknak szóló természettudományos tananyagrendszerre. Ez a rendszer releváns és érdekes problémák köré szervezett projektalapú tanulási egységekből áll, melyek számos elemző, aktív tanulást elősegítő feladatot tartalmaznak. A moduláris szerkezet lehetővé teszi a rendszer folyamatos bővítését és frissítését, így a tudomány legújabb eredményei gyorsabban beépülhetnek az oktatásba, emellett nagyobb rugalmasságot ad a differenciáláshoz is.

A kutatás részeként egy konkrét modul kidolgozására és pilottesztelésére is sor kerül, amely a módszer gyakorlati alkalmazhatóságát vizsgálja.

A körkörös gazdaság (CE) elemzése és példái Magyarországon

Kucsera Dorka, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Misik Tamás, adjunktus, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: circular economy, újrahasznosítás, vállalati felelősségvállalási stratégia, kérdőíves felmérés

A CE (circular economy) egy értékláncokon és iparágakon átívelő gazdasági modell, amely újradefiniálja a terméktervezés, gyártás, fogyasztás folyamatát. A körforgásos gazdaság legfontosabb alapelve a fogyasztó kifejezés felhasználóra való cseréje. A téma aktualitását az adja, hogy hatékony válaszokat kínál számos, egymással is összefüggő globális gazdasági és környezeti nehézségre, miközben megoldásokat keres a 21. század globális fenntarthatósági kihívásaira. A kutatás hipotézisei az alábbiak voltak:

- 1) a vállalatok túlnyomó többsége – függetlenül annak adottságaitól – hallott már a körforgásos gazdaságról;
- 2) a legtöbb vállalat az alapanyagok minél nagyobb arányú újrahasznosításában gondolkodik;
- 3) a vállalatok többségére a vállalati felelősségvállalási stratégia kialakítása, valamint a nyilvánosság és átláthatóság elvének alkalmazása jellemző;
- 4) a hazai vállalatok többségénél a vállalati stratégiának még nem szerves része a körforgásos gazdaság;
- 5) a körkörös gazdaság hatékony megvalósításához nem egyértelműek a szerepek, és nincs hatékony kommunikáció.

A kutatás Google Forms-kérdőív formájában online valósult meg, amely néhány kemény változó mellett 10 zárt kérdést tartalmazott, és vállalatok tulajdonosai, vezetői, illetve környezetvédelmi referensei töltötték ki 2025 tavaszán. Az eddigi válaszok szerint a vállalatok 55,9%-a már hallott a körforgásos gazdasági modellről. A cégek 47,1%-a a termékek javításában és karbantartásában látja az egyik lehetséges zöld megoldást. Azonos arányban, 41,2%-uk gondolja azt, hogy az adómentesség ösztönözné a vállalatokat a zöldebbé válásban. A cégek túlnyomó többsége nem rendelkezik minősített öko- vagy zöld termékkel. A kitöltők 58,8%-a szerint a körforgásos gazdaság költségmegtakarítást eredményezhet mint hozzáadott érték. Országos szinten még fejlesztésre szorul a kormány körforgásos gazdaságban végzett munkája, illetve az a tény, hogy mennyire segítik a különböző vállalatok zöld átmeneti folyamatát. Továbbá még egyértelműbbé kell tenni a nemzeti körforgásos gazdasági stratégiát és cselekvési tervet. A kutatás első kézből származó adatokat szolgáltat vállalati szinten a körkörös gazdaság hazai megítéléséről, megvalósításáról és akadályairól, és segítheti a pontos helyzetfeltárást.

Az Északkeleti-Kárpátok glaciális formakincsének vizsgálata

Molnár Ákos, osztatlan földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: Északkeleti-Kárpátok, műholdképelemzés, cirkuszvölgyek, gleccservölgyek

Témám az Északkeleti-Kárpátok glaciális formakincseinek bemutatása. Választásom oka ezen témát illetően érdeklődésem a régió iránt és konzulensem ajánlata volt, szerettem volna tudásomat elmélyíteni és ezzel együtt valami újjal gazdagítani a tudományos életet. A kutatásomat 4 kérdésre alapoztam:

1. Milyen glaciális formák ismerhetők fel?
2. Mekkora térfogatú cirkuszvölgyek és gleccservölgyek képződtek?
3. Milyen tengerszint feletti magasságban képződtek a gleccserek?
4. Milyen tengerszint feletti magasságig nyúltak le a gleccserek?

Vizsgálatainkat az Északkeleti-Kárpátok Havasi-vonulatán végeztünk, azonban glaciális formákat csak a Csornahora-vonulatban és a Borzsa-havason térképezhattünk a Google Earth Pro alkalmazás segítségével.

A kutatási területen valószínűleg a würm és a riss eljegesedés időszakából származó formákkal találkozhatunk. Honnan lehet ezt tudni? Biztosan sehonnan. Abból a feltételezésből indultunk ki, hogy a riss eljegesedés volt a legnagyobb, így minden korábbi formát ez eltörölt, és újakat hozott létre, ezek a nagyobb formák. A kisebb formák a nagyobbakon belül láthatóak, ezek minden valószínűség szerint würm korúak.

A kutatás első lépésében definiáltuk a fellelhető glaciális formákat, majd ledigitalizáltuk a határaikat, meghatároztuk a méreteiket és a fekvésüket.

A Csornahora vonulatban az alábbi eredmények születtek: 17 db cirkuszvölgyet térképeztünk, ezek nagy része (12 db) ÉÉK-i kitettségű, átlagosan 1522 m magasságban találhatóak, a területük átlagosan 430 719 m², a kerületük pedig 2567,9 m, térfogatuk összesen 416,8 millió m³. Az egykori gleccserek átlagos hosszúsága 2952,5 m, melyek átlagosan 1160 m tengerszint feletti magasságig nyúltak le.

A Borzsa-havasban három ÉÉK-i kitettségű cirkuszvölgyet térképeztünk, átlagosan 1304 m magasságban találhatóak, a területük átlagosan 345 971 m², a kerületük pedig 2433,3 m, térfogatuk összesen 24 millió m³. Az egykori gleccserek átlagos hosszúsága 2662,6 m, melyek átlagosan 700 m tengerszint feletti magasságig nyúltak le.

Az üledékfelhalmozódás mennyiségi vizsgálata tiszai mintaterületen

Urbán Anna Eszter, osztatlan földrajztanár–testneveléstanár szakos hallgató

Témavezetők:

Molják Sándor, tudományos segédmunkatárs, EKKE Kutatási és Fejlesztési Központ, Környezetkutatás és távérzékelés

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: folyóvizek, árvizek, hullámtér, ártér, folyóvízi formakincs

A folyók és az árterek vizsgálata nemcsak hazánkban, de minden országban fontos feladat. A folyópartokon megannyi város, település épült a történelem folyamán. A vízfolyások mentén viszont gyakoriak az áradások, az árvizek, melyek gyakran a folyóparton élő lakosság életére is hatással vannak. Fontos tehát a folyószakaszok, illetve az ártér helyes kezelése, használata, azonban ehhez szükséges a folyó és az ártér különböző módszerekkel történő monitorozása.

A hullámterek megfigyelése kifejezetten fontos lehet, hiszen azok feltöltődésével nő az árvíz kockázat, így ezen területek feltöltődési ütemének vizsgálata igen fontos. Ezentúl a folyók felszíninformáló munkájuk során számos ártéri formát hoznak létre, melyek befolyásolják mind a természeti folyamatokat, mind az üledéklerakódás mértékét és annak ütemét. A folyó az ártér anyagát átdolgozza, ezzel ártéri formákat alakít ki, emellett pusztító munkát is végez, ahogy vándorol az allúviumán. A hullámtér feltöltődésének mértéke és üteme, illetve a part morfológiája nem csupán a hullámtér vízvezető képességét, de a terület hasznosítását, felszínborítottságát is befolyásolja. E változók működését, kapcsolatát fontos megismernünk, hiszen ezek nélkül az árvíz kockázat megnőhet, és a területfelhasználás sem lesz a legideálisabb.

Összességében azt mondhatjuk el, hogy az árterek vizsgálata nem csupán geomorfológiai vagy hidrológiai szempontból fontos, hanem közvetlen társadalmi, gazdasági és ökológiai hatásokkal is bír. A parti formák vizsgálata, a folyó és ártér dinamikájának megértése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megalapozott döntéseket hozzassunk akár az árvízvédelem, akár a területhasznosítás vagy vízgazdálkodás területén. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a fenntartható folyó- és ártérületi gazdálkodás kialakításához, csökkentve az árvízi kockázatot, miközben figyelembe veszik a természetes folyamatokat és az emberi igényeket egyaránt.

Az ártéri üledék felhalmozódásának vizsgálata a Hernád egy szakaszán

Pék Tamás Benedek, osztatlan etikatanár–földrajztanár szakos hallgató

Témavezetők:

Molják Sándor, tudományos segédmunkatárs, EKKE Kutatási és Fejlesztési Központ, Környezetkutatás és távérzékelés

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: folyóvizek, hordalékszállítás, LIDAR-technológia, üledécsapda, pontfelhő

A kutatás célja a Hernád folyó Hidasnémeti és Gibárt közötti szakaszán az ártéri üledékek mennyiségi és minőségi vizsgálata, különös tekintettel a hordalékszállítás és a lerakódás folyamataira, amelyek jelentős hatással vannak az árvízvédelmi és környezetvédelmi kockázatokra. A kutatás kiemelt célja, hogy megvizsgáljuk a kijelölt szelvények mentén az árvízvédelmi töltés hullámtéri és mentett oldalának szintkülönbségét egy nagy felbontású, növényzettől mentes digitális domborzatmodell (DTM) létrehozásával UAV-alapú LIDAR-technológiával, amely precíz geomorfológiai elemzéseket tesz lehetővé.

A tervezett terepi adatgyűjtés során RTK GNSS technológiával kalibrált, Zenmuse L1 LIDAR szenzorral felszerelt DJI Matrice 300 RTK drónt alkalmaztunk, 100 méteres repülési magasságból, 50%-os sorátfedéssel. A pontfelhő feldolgozása során a vegetáció osztályozása és eltávolítása révén részletes terepmodell készül. Az üledékfelhalmozódást kétféle üledécsapda kihelyezésével fogjuk megvizsgálni. A szelvények mentén az ártér különböző pontjaira kihelyezett üledékgyűjtő fólia és műfüves üledécsapda fogja majd fel a lerakott hordalékot.

Az előzetes eredmények szerint a hullámtéren lerakódott üledékek döntően finom homokból állnak, átlagos vastagságuk eléri a 2,5 cm-t. A hordalék szállításában jelentős tér- és időbeli különbségek figyelhetők meg, különösen árhullám idején, amikor a lebegtetett hordalék töménysége Hidasnémetinél elérheti a 29 000 g/m³ értéket. A mért adatok alátámasztják, hogy a kisebb vízhozamokhoz alkalmazkodott mederszelvény nem képes a nagyobb árhullámokat levezetni, ami növeli az ártéri kiöntések és a hordalékfelhalmozódás kockázatát.

A Hernád folyó különösen nagy hordaléktöménysége magas hordalékterhelést jelent az ártérre nézve egy nagyobb árhullám után. A kutatás során a feltöltődés pontos mértékét szeretnénk meghatározni.

A kutatás hozzájárul a Hernád vízgyűjtő geomorfológiai folyamatainak mélyebb megértéséhez, valamint alapot nyújt a jövőbeni árvízvédelmi tervezéshez.

A Magas-Mátra tájtörténete és fejlesztési lehetőségei

Lőrincz-Mácsai Diána Vivien, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Sütő László, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: antropogén hatások, bányászat, erdőirtás, ökoturizmus, helyi gazdálkodás

Dolgozatomban a Magas-Mátra kistáj antropogén táji változásait vizsgáltam meg, ami kiterjedt mind a földrajzi környezetre, mind a társadalmi folyamatokra. A kutatás időtartamát tekintve visszanyúltam a térképekkel dokumentált 18. századig, de egy-egy tájtényező változásainak megértéséhez utalást tettem régebbi adatokra is. A munka során az egymással összefüggő természeti, történeti földrajzi, társadalmi-gazdasági és tájhasználati tényezők háttérében álló időbeli és térbeli folyamatok ok-okozati kapcsolatait tártam fel. Ezek után fogtam hozzá a jelenlegi komplex földrajzi állapotfelméréshez, biztosítva a jelenlegi állapot megértését, illetve egy fenntartható jövőkép megalapozását. Mivel nem kívülállóként vizsgáltam a területet, így kiemelten fontos számomra a kistáj életében várható változások sora.

A vizsgálati eredmények alapján megállapítható, hogy a tájra a bányászati és az erdőgazdálkodási múlt, valamint a szlovák népesség megjelenése gyakorolt jelentős hatást. Erre rakódott rá a 20. századtól változó időbeli intenzitással a turisztikai terhelés. Mindez igazolhatóan jelentős hatást gyakorolt a természeti környezetre, ami visszahatott az itt élő lakosság életére is.

A kutatás során további kérdéseket felvető eredmények is születtek. A montanogén rekultivációs beavatkozások napjainkig nem teljesek. A központi ércbányák (Gyöngyösoroszi, Mátraszentimre) bányaterületei folyamatos helyreállítás alatt állnak, de javuló tendencia nehezen mutatható ki. A másik kérdéskör a kőbányászat után visszamaradt, spontán rendeződő területek ökológiailag megfelelő hasznosítása. Fontos lenne ebben szerepeltetni bemutatóhelyek kialakítását, az iskolai és a nonformális környezeti nevelés szempontjait.

Kutatási kérdésként merült fel az elemzések során a turizmus, az erdőgazdálkodás és a természetvédelem konfliktusokkal terhelt kapcsolata. A természetes élőhelyekre nehezedő nyomás enyhítésére ajánlott lenne egy 21. századi szemléletű komplex ökoturisztikai és fenntartható erdőgazdálkodási stratégia kialakítása, amely a gazdasági stabilitást és a társadalmi kohéziót is erősítené. Mindezek alátámasztására szlovéniai jógyakorlatot is bemutatam.

Kutatásom hozzájárulhat a kistáj környezetmodelljének és fejlesztési lehetőségeinek felvázolásához. A feldolgozott háttérinformációk birtokában komplex, tájba illő megoldási javaslatot fogalmaztam meg a jövőbeli fejlesztésekhez. Ebben bizakodásra adhatnak okot a meglévő természeti értékek, az esetlegesen visszaállítható hagyományos tájhasználati formák, a beindult ökoturisztikai fejlesztések, a helyi gazdálkodás újjáélesztésének egyedi próbálkozásai.

Úgy gondolom, a dolgozatban bemutatott problémák releváns tanulsággal szolgálnak más hazai hegyvidéki térség számára is.

KÉMIAI TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÉMIAI SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Győrfi Sára (*BME VBK)	1. hely
2. Hangya Kinga Imola (BME VBK)	1. hely
3. Sznopka Liliána Kata (BME VBK)	1. hely
4. Képes Bence (BME VBK)	1. hely

*Vegyésszmérnöki és Biomérnöki Kar

A zsűri tagjai:

Dr. Jedlovsky Pál, egyetemi tanár

EKKE Kémia és Fizika Intézet
(elnök)

Dr. Stirling András, kutatóprofesszor

EKKE Kémia és Fizika Intézet

Dr. Csutorás Csaba, főiskolai tanár

EKKE Kémia és Fizika Intézet

Dr. Murányi Zoltán, főiskolai tanár

EKKE Kémia és Fizika Intézet

Tóth Ugyonka Helga, osztatlan matematikatanár–
kémiaatanár

EKKE Kémia és Fizika Intézet

Triaril-borán katalizált redukzív éteresítés fém- és hidrogéngázmentes környezetben

Győrfi Sára, vegyészmérnöki MSc szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Soós Tibor, tudományos főmunkatárs, MTA Természettudományi Kutatóközpont, Szerves Kémiai Intézet (TTK SZKI)

Hegedüs Kristóf, tudományos segédmunkatárs, MTA TTK SZKI

Forman Ferenc, tudományos segédmunkatárs, MTA TTK SZKI

Dr. Hegedüs László, egyetemi docens, BME VBK Szerves Kémia és Technológia Tanszék

Fémmentes fotokatalizátor mechanokémiai szintézise és alkalmazása 1,1 difeniletén szén-szén kapcsolási reakcióira

Hangya Kinga Imola, vegyészmérnöki BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Kupai József, egyetemi docens, BME VBK Szerves Kémia és Technológia Tanszék

Richter Dóra, PhD-hallgató, BME VBK Oláh György Doktori Iskola

Élelmi rostok szerkezet alakító szerepének azonosítása gabonaőrleményekből készült tésztamatrixokban

Szopka Liliána Kata, vegyészmérnöki MSc szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Tömösközi Sándor, egyetemi docens, BME VBK Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudományi Tanszék

Dr. Jaksics Edina, adjunktus, BME VBK Gabonatudományi és Élelmiszermínőség Kutatócsoport

Polimaid-6 félfolyamatos üzemű, szubkritikus hidrolízise

Képes Bence, vegyészmérnöki BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Kózelné dr. Székely Edit, egyetemi tanár, BME VBK Kémiai és Környezeti Folyamatmérnöki Tanszék

Kántor Petra, PhD-hallgató, BME VBK Oláh György Doktori Iskola

KÖRNYEZETTUDOMÁNYI TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÖRNYEZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Vida Péter András

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Lakatos László, egyetemi docens

EKKE Földrajz és

Környezettudományi Intézet (elnök)

Dr. Földes-Leskó Gabriella, adjunktus

EKKE Földrajz és

Környezettudományi Intézet

Dr. Misik Tamás, adjunktus

EKKE Földrajz és

Környezettudományi Intézet

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens

Földrajz és Környezettudományi

Intézet

Bujtor László Dániel, osztatlan földrajztanár–
történelemtanár

EKKE Földrajz és

Környezettudományi Intézet

**Tájhasználat változások az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark területén,
különös tekintettel az egykori érseki uradalmi szőlőben –
a klímaváltozás kihívásai Érsekhalma.**

Vida Péter András, osztatlan földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Dobos Anna, egyetemi docens, EKKE, Földrajz és Környezettudományi Intézet

Dr. Utasi Zoltán, egyetemi docens, EKKE, Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: tájhasználat-változás, tájökológia, klímaváltozás, tájtényezők,
Érsekhalma

Dolgozatomban Érsekhalma tájhasználati változásait kutattam és a település tájökológiai elemzését készítettem el. A téma aktualitását a klímaváltozás adja, valamint a társadalmi változások, amelyek a posztmodern kor jellegzetességeiből adódnak. Úgy mint az elvándorlás, a globális falu jelensége, a tőkés gazdálkodás és a mezőgazdasági támogatások összehangolatlansága. Ezeket mind-mind lehet szemlélni az érsekhalmi határ tájváltozásaiban, mely az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark területén található.

Kutatási módszereim könyvtári munkából, a vonatkozó levéltárak felkutatásából és in situ adatfelvételezésből álltak. A térképek georeferálása QGIS programmal történt meg, az ábrák SURFER 26. programmal készültek el. Térképi adatbázisként tematikus térképeket, katonai felvételezéseket és a Magyar Nemzeti Atlasz adatbázisát alkalmaztam.

A témakifejtés során az alábbi kérdések merülnek fel:

- Milyen táji adottságokkal rendelkezik a település?
- Hogyan változott a tájhasználat az 1700-as évek óta?
- Hova lett a természetett fajták diverzitása?
- Milyen módon pótolták és pótolják a tápanyagot a helyi gazdák?
- Használtak-e, használnak-e biodiverzitást növelő megoldásokat?
- Hogyan tudnak alkalmazkodni a helyi gazdák az éghajlatváltozás okozta kihívásokhoz?
- Hogyan lehet a vizsgált területen a vizet jobban megtartani?

A kutatás rávilágít a klímaváltozás okozta aktuális feladatokra, a kíméletes tájhasználat lehetőségére, valamint arra, hogy a civil szférát, úgy mint a gazdálkodókat be kell vonni az agrárkonjunktúra megváltoztatásába. Részletezem, hogyan lehetne a támogatásokat felhasználni, hogy azok a tájért és az ott élő emberekért legyenek. Kifejtem, hogy a régi gazdálkodási módok összehangolt használata az új társadalom és technika adta lehetőségekkel hogyan lenne képes a víz eltűnését lassítani.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTTUDOMÁNY 1. SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Legéndi Bendegúz	
2. Fogarasi Zoltán	2. hely
3. Pálinkás Dorka	
4. Rózsa István András*	
5. Molnár Dániel	
6. Pratak Dávid	1. hely
7. Bódi Máté Gábor	
8. Topán László	
9. Láng Éva Mercédesz	3. hely

*absztrakt nélkül, a sporttudományi szekciók végén

A zsűri tagjai:

Dr. Bognár József, egyetemi tanár

EKKE Sporttudományi Intézet
(elnök)

Dr. Varga Attila, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Hegy Domonkos, tanársegéd

EKKE Sporttudományi Intézet

Várnagy Dorka, osztatlan testneveléstanár –
média-, mozgókép- és kommunikációtanár

EKKE Sporttudományi Intézet

Van-e jelentősége a differenciálásnak testnevelésórán a 13-14 éves tanulók körében?

Legéndi Bendegúz, osztatlan angol nyelv – testnevelőtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: differenciálás, középiskola, távolugrás

Kutatásom középpontjában a középiskolai testnevelésórákon való differenciálás áll. Mint leendő testnevelő, kiemelten fontosnak tartom, hogy tanulóinkat ösztönözzük, és a képességeikhez mérten a lehető legtöbbet hozzunk ki belőlük. Ehhez azonban a testnevelőnek használnia kell saját eszköztárát, és a lehető leggyakrabban alkalmaznia kell a differenciálást.

Célom, hogy bebizonyítsam, hogy a differenciálás elengedhetetlen, és minden egyes tanórán van létjogosultsága, nemcsak a tanulási-tanítási folyamat során, hanem a tanulók motiválása és értékelése esetében is. Differenciálás nélkül a tanulók lemorzsolódhatnak, elveszthetik végleg a még megmaradt intrinzik motivációjukat a tárgy irányába, és felboríthatják a tanórák menetét.

Hipotézisek:

1. A testnevelők alkalmazzák a differenciálást a testnevelésórákon.
2. A fiatalabb tanárok gyakrabban alkalmazzák a differenciálást, mint a régebb óta a pályán lévő kollégáik.
3. A differenciáltan oktatott csoportnál lesz a legnagyobb teljesítménybeli növekedés egyénileg.
4. A nem differenciáltan oktatott csoportnál lesz megfigyelhető nagyobb százalékbán a teljesítmény romlása.

Kutatásomhoz úgy választottam mintát, hogy az a lehető legreprezentatívabb legyen, ezért kétféleképpen gyűjtöttem számomra fontos adatokat. Egyfelől egy kvantitatív kísérletet folytattam le kilencedik évfolyamos gimnazisták körében, másrészt pedig testnevelő tanárokat interjúvoltam meg. Ahhoz, hogy a vizsgálatom során érdemben tudjam értelmezni a kapott eredményeket, úgy gondolom, elengedhetetlen, hogy mindkét oldalt megvizsgáljam. Egyrészt a differenciált és a nem differenciált csoportok közti különbséget, másrészt a testnevelők álláspontját a differenciálásról, differenciálási szokásaikról.

Az elvégzett kísérletem során mindkét csoportnál figyelembe vettem az egyéni teljesítményt és javulást, illetve csoportszinten is elemeztem az elért eredményeket. Összevettem az első és a tizedik órán produkált eredményeket, mely alapján kiszámoltam, az hány százalékos fejlődésnek felel meg. Az eredményeken alapuló adatokat rendszerint 1 tizedesjegyre kerekítettem.

Egyéni eredményeik szerint a differenciáltan oktatott csoport szinte valamennyi diákja javulást mutatott egy diák kivételével, aki 1 cm-rel ugrott kisebbet az első ugrásához viszonyítva. A nem differenciáltan oktatott csoportból többen teljesítettek alul. Csoportszinten a fejlődési százalékok szórása 5,5 lett a differenciált csoport esetében, 7,6 pedig a nem differenciáltan oktatott csoport esetében.

Ami az interjút illeti, valamennyi testnevelő úgy válaszolt, hogy alkalmazza szinte minden nap a differenciálást, és elég magabiztosan használják azt saját eszköztárukat illetően.

Gyakorlatilag a kísérletem és az interjúm is összhangban van a szakirodalmakkal, megcáfolva azt a korábbi saját tapasztalatomat, hogy a testnevelők nemigen differenciálnak. Kísérleti kutatásom bebizonyította, hogy igenis érdemes differenciálni, azonban differenciálás nélkül is érhető el javulás, így a differenciálás nem egyedüli teljesítményjavító tényező, viszont nagyban hozzájárulhat a periférián lévő diákok fejlődéséhez is.

Sportmotivációs vizsgálati területek bemutatása a labdarúgó-sportakadémiák fiú szakágának példáján keresztül

Fogarasi Zoltán, labdarúgás szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportmotiváció, labdarúgó-akadémiák, sportoló-edző kapcsolat

Az élsportban – beleértve a labdarúgást is – a játékosok motivációja kiemelkedően fontos tényező. A sikerességet és a kudarcélményt a sportoló környezetén kívül több tényező pillanatnyi kapcsolata határozza meg. Jelen kutatásom célja feltárni a 6 magyar kiemelt labdarúgó-akadémián sportoló utánpótlás korosztályú (U15–U19) fiú labdarúgók sportmotivációját, a sportoló és az edző kapcsolatát, valamint szeretnék arra is rávilágítani, hogy az edzők szakmai és pedagógiai felkészültsége milyen hatással van az általuk teremtet és a játékosok által észlelt motivációs környezetre.

A dolgozatomhoz kapcsolódó kutatásom célja, hogy megvizsgáljam az edző-sportoló kapcsolatot, valamint feltárjam a sportolók motivációjának és az észlelt motivációs környezetük közötti összefüggéseket. További célom, hogy meg tudjam határozni a magyarországi kiemelt labdarúgó-akadémiákon játszó utánpótláskorú játékosok sportmotivációs faktorait, és bizonyosságot tudjak nyerni az edzők által teremtet, ennek hatásaként a sportolók által észlelt motivációs környezetről. A sportoló-edző kapcsolat feltárásával szeretném megtudni, hogy melyek azok a legjellemzőbb benyomások, amelyeket a sportolók éreznek az edzőjük iránt. Ebből az aspektusból célom továbbá azt is megtudni, hogy az edzők pedagógiai és szakmai felkészültsége befolyásolja-e a vizsgált paramétereket. Arra is keresem a választ, hogy a vidéki és a fővárosi akadémiák vonatkozásában milyen területen mutatkozik szignifikáns különbség.

A mintaválasztás során 326 labdarúgót vontam be, akik hat magyarországi államilag elismert labdarúgó-akadémián sportolnak, U15–U19-es korosztályokban játszanak, közülük mindenki a kutatásomban szereplő kiemelt labdarúgó-akadémiák fiú szakágának korosztályos csapataiban játszik. Az adatfelvétel teljes körű volt, melynek során érintettem a sportolók szociodemográfiai adatait (nem, életkor), de rákérdeztem a sportággal, sportolással kapcsolatos háttérinformációkra is. A játékosok motivációja a sportmotivációs skálával (Pelettier, 1995) került felmérésre. A sportban tapasztalható észlelt motivációs környezet vizsgálatához a PMCSQ (Newton, 2000) - kérdőívet használtam, amelyet Révész és munkatársai (2014) adaptáltak magyar nyelvre. A sportoló-edző kapcsolat vizsgálatához CART-Q (Jowett és mtsa., 2004) -kérdőívet használtam, melyet kiegészítettem további itemekkel, melyek által közelebb kerültem a sportoló-edző viszony összefüggéseinek a megfigyeléséhez.

A vizsgálatomból az is megállapítást nyert, hogy az észlelt motivációs környezet döntő hatással van a sportoló hozzáállására, szorgalmára és magatartására is. Fontos számukra, hogy az edző egy feladatorientált környezetet teremtsen, ahol kiemelt prioritást kell kapnia a játékosfejlesztésnek. A vizsgálatomból sajnos az is nyilvánvalóvá válik, hogy még mindig vannak olyan akadémiái edzők, akik az akadémia filozófiai irányával ellentétesen az eredményességre fókuszálnak, ami inkább a saját sikerességük fontosságát jelzi, nem pedig a gyerekek fejlesztésének, fejlődésének a prioritását.

A kutatás eredményeiből megfelelő rálátást kapunk a magyarországi elit labdarúgó-akadémiák fiú szakágának sportmotivációs háttéréről, a felmért korosztályok motivációs bázisáról. A kapott eredmények jó alapot adhatnak a labdarúgóedzőknek, hogy mélyrehatóbban megvizsgálják az eddig alkalmazott motivációs eszközeiket, illetve jobban megismerjék az adott korosztályok motivációs háttérét.

Az edző-sportoló(-szülő) kapcsolat

Pálinkás Dorka, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabda, utánpótlás, tehetséggondozás

Az edző-sportoló-szülő kapcsolat meghatározó szerepet játszik a fiatal sportolók fejlődésében, nemcsak a teljesítményük, hanem a személyiségük és az önbizalmuk alakulása szempontjából is. Az edző szakmai iránymutató és nevelő, míg a szülő támogató és motiváló szerepet tölt be, így együtt formálják a gyermek sporthoz való hozzáállását. A mai sportvilág elvárásai és a versenyhelyzetek komoly nyomást helyeznek mindhárom félre, ezért a kommunikáció és együttműködés minősége kulcsfontosságú. Kutatásom célja ennek a kapcsolati rendszernek az elemzése, a harmonikus együttműködést segítő tényezők feltárása, valamint gyakorlati ajánlások megfogalmazása az edzők és szülők számára. A cél elősegíti a sportolók egészséges fejlődését és hosszú távú elköteleződését a sport iránt.

A kutatásom célja feltárni, hogy az edző és a szülő mit tud nyújtani, milyen hatással vannak a gyermek életére. Továbbá be szeretném mutatni, hogy tényleg mennyire fontos a kommunikáció és a folytonos segítség.

A kutatásom során feltártam, hogy milyen hatással van az edző-sportoló-szülő kapcsolat a sportolók teljesítményére, motivációjára és mentális egészségére a kézilabdában. Vizsgáltam az edzői kommunikáció és stílus, valamint a szülői támogatás szerepét. Szakirodalmi adatokat gyűjtöttem össze, ami a témához kapcsolódik.

Kutatásomhoz primer kutatást végeztem, ami feleltválasztós kérdőív volt. A kitöltés anonim, a kérdőív 29 kérdésből áll, a vizsgálatban részt vevők életkora 18-70 év közti, a kérdőívet az interneten keresztül töltötték ki a válaszadók, összesen 130 ember. Leginkább a pedagógiai és a két fél közötti kommunikációra irányulnak a kérdések.

A labdarúgás játékszabályainak oktatása és alkalmazása az utánpótlás-nevelésben: edzői módszerek hatékonysága

Molnár Dániel, labdarúgó szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, egyetemi tanársegéd, PhD-hallgató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: játékszabályok, utánpótlás, edzői módszerek

A labdarúgás utánpótlás-nevelésének korszerű megközelítése nem csupán a technikai és fizikai képességek fejlesztésére fókuszál, hanem egyre inkább figyelembe veszi a kognitív és szabályismereti kompetenciák jelentőségét is. A játékosok szabályismerete alapvető tényezője a helyes döntéshozatalnak, a sportszerű viselkedésnek és a játéktudás kibontakozásának (Nagy, 2017). Ennek ellenére a szabályok tudatos oktatása az utánpótláskorú játékosok körében gyakran háttérbe szorul, és kevés figyelmet kap az edzésfolyamaton belül.

Jelen kutatásom célja kettős. Célom bemutatni egy kísérleti beavatkozás hatását az U10-es korosztályú labdarúgók szabályismeretére, valamint feltárni az edzők szabályoktatással kapcsolatos módszertani gyakorlatát és attitűdjeit egy kérdőíves felmérés segítségével.

A kutatásom középpontjában a játékszabályok oktatásának szerepe és alkalmazása áll az U10-es korosztályban, különös tekintettel annak fontosságára, hatékonyságára és a különböző életkori sajátosságokra gyakorolt hatásaira. A vizsgálat során arra keresem a választ, hogy milyen módszerekkel lehet a leghatékonyabban közvetíteni a szabályismeretet ebben az érzékeny fejlődési szakaszban, és milyen hatása van a gyermekek játéktudásának fejlődésére.

A kutatás első részében a minta populációját a Mezőkövesd Zsóry SE utánpótlásában szereplő U10-es csapat alkotta ($N = 20$ fő), amelyet a vizsgálat céljára két csoportra osztottam. A kontrollcsoport ($n = 10$) a megszokott módon edzett tovább, míg a kísérleti csoport ($n = 10$) játékhelyzetek közben, mérkőzésjáték-alapú formában célzott szabályismertető oktatásban részesült.

A kutatás második része egy strukturált kérdőíves felmérésből állt, amelyet utánpótláskorú gyerekekkel dolgozó labdarúgóedzők ($N = 60$) töltöttek ki. A kérdőív anonim volt. Összesen 20 kérdést tartalmazott, amelyek kitértek az edzők szabályoktatáshoz való viszonyára, annak gyakoriságára, alkalmazott módszereire, valamint a tapasztalt nehézségekre és hiányosságokra.

A leíró statisztikai jellemzők (átlag, szórás) kiszámítása mellett homogenitásvizsgálatot végeztem. A Cochran C-féle homogenitásvizsgálat alapján elmondható, hogy az előmérés alkalmazásával a kísérleti és a kontrollcsoport homogén volt ($0,531-0,596$). Az adott vizsgálati csoporton belüli különbséget páros t-próbával vizsgáltam ($p < 0,05$). A kvantitatív adatok statisztikai feldolgozásakor az IBM SPSS Statistics szoftvert használtam. A kérdőív felvételére a Google Forms platformot alkalmaztam. Elemzése kvalitatív módon történt, mely során hangsúlyos jellemzőket, hasonlóságokat és különbözőségeket kerestem.

Az előmérések eredményei alapján elmondhatjuk, hogy a kísérleti csoport átlag és szórás ($5,20 \pm 1,47$) tekintetében nem számottevően, de jobb eredményt ért el, mint a kontrollcsoport ($4,90 \pm 1,37$). Az utómérések és a páros t-próba alapján megállapítható, hogy a kísérleti csoport a szabálytesztben szignifikáns javulást ért el ($t = -7,869$; $p = 0,001$), míg a kontrollcsoportnál nem volt statisztikailag igazolható fejlődés.

A labdarúgásban különösen fontos szerepe van a játékosok szabályismeretének, amely meghatározó a fair play, a sportszerű viselkedés és a hatékony játék szempontjából. A kutatás eredményei megerősítik, hogy a szabályismeret fejlesztése nem csupán elméleti úton, hanem játékbá ágyazva is eredményesen megvalósítható. Bizonyítást nyert, hogy a szimulációs és játékhelyzetekre épülő szabályoktatásban részt vevő játékosok jobban ismerik és alkalmazzák a játékszabályokat, mint a hagyományos elméleti oktatásban részesülők.

Fiatal jégkorongkapusok bevonása az edzői szerepbe a sportegyesületek utánpótlás-fejlesztésében

Praták Dávid, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bognár József, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: utánpótlás-fejlesztés, sportkarrier-menedzsment, tehetséggondozás

Dolgozatomban az utánpótláskorú kapusok fejlesztésének lehetőségeit vizsgáltam mentorprogramokon keresztül, különös tekintettel arra, hogyan hat a tapasztaltabb játékosok bevonása a fiatalok mentális fejlődésére, motivációjára és teljesítményére. Témaválasztásomat személyes élmények motiválták, edzőként és játékosként is láttam ennek szükségességét. A sportszervezői nézőpont is kiemelt, hiszen a kluboknak kulcsszerepe van ezen programok kialakításában és működtetésében.

A témához kapcsolódó elméleti alapot sportpszichológiai fogalmak (motiváció, szorongás, önbizalom) és menedzsment szempontok (tehetséggondozás, szervezeti támogatás) adják. Kutatásomat pszichológiai tesztekkel (CSAI-2-, Pieron-teszt), interjúkkal és dokumentumelemzéssel végeztem.

A szakirodalom alapján a mentorprogramok hatékony eszközei lehetnek a kettős karrier előmozdításának (Daccord, 2009), és hozzájárulnak az utánpótlás-nevelés minőségi javításához (Gyömbér & Kovács, 2012; Williams & Reilly, 2000; OMHA, 2015).

Kutatásomban 9 utánpótláskapus (U16, U18, U21), 4 kapusedző, 4 sportigazgató és 4 szakmai vezető vett részt. A mintaválasztás célzott volt, a résztvevők olyan klubokból kerültek ki, ahol már működik mentorprogram. Kvantitatív módszerként pszichológiai kérdőíveket alkalmaztam a fiatal kapusok szorongásának, motivációjának és önbizalmának mérésére. A kvalitatív adatokat félig strukturált interjúk segítségével gyűjtöttem. Kiegészítésként dokumentumelemzést végeztem a TalentX rendszer alapján, amely a fejlődési ívek követésére adott lehetőséget.

Az interjúk alapján az idősebb kapusok mentori szerepe erősíti a fiatalok belső motivációját, csökkenti a versenyszorongást, és növeli az önbizalmat. A CSAI-2-teszt adatai szerint a mentorált játékosok szorongása alacsonyabb, míg önbizalmuk és teljesítményük javuló tendenciát mutat. A Pieron-teszt eredményei szerint a magasabb önbizalommal rendelkező játékosok figyelmi teljesítménye is jobb. A sportvezetők és edzők egyértelműen megerősítették a mentorprogramok szakmai és szervezeti hasznát.

Kutatásom rámutatott arra, hogy a mentorprogramok nemcsak a fiatal kapusok fejlődését, de az idősebb játékosok karrierépítését is támogatják. A példaképek jelenléte jelentős hatást gyakorol a serdülőkorú sportolók motivációjára (Gyömbér & Kovács, 2012). A kettőskarrier-modell megvalósításával a sportszervezetek hosszú távon stabil szakmai utánpótlást építhetnek ki (Daccord, 2009). A TalentX rendszer adatai alapján is igazolható, hogy a mentori támogatás hatékonyan követhető és mérhető. Összességében a kutatás gyakorlati javaslatokat is megfogalmaz: mentorprogramok kialakítása, továbbképzések szervezése és digitális támogatórendszerek alkalmazása.

Tehetséggondozás és kiválasztás a csapatsportokban

Bódi Máté Gábor, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: tehetséggondozás, kiválasztás, csapatsport

A kutatásom célja, hogy részletesen bemutassam a sportszervezetek szerepét a tehetséggondozásban, különös tekintettel a klubok, egyesületek, sportiskolák és akadémiák tevékenységére. Kiemelt figyelmet fordít a csapatsportok sajátosságaira, valamint a magyarországi látványcsapatsportok helyzetére. A kutatás másik fő fókuszja a tehetséggondozás hatása a sportolók teljesítményére, a tehetség fogalmának értelmezése és a sporttehetség-gondozás jelentősége. Emellett a dolgozatom vizsgálja a kiválasztás alapjait és módszereit, beleértve a sporttehetségek felismerését, a különböző kiválasztási modelleket és a megfigyelés, értékelés szerepét a folyamatban. Kutatásomban azt szeretném vizsgálni, hogy milyen szerepet töltenek be a sportszervezetek a tehetséggondozásban, hogyan zajlik a kiválasztás folyamata, és milyen módszereket alkalmaznak a fiatal sportolók fejlődésének elősegítésére. A kérdőívet kitöltő alanyok saját tapasztalatból, saját bőrükön érzékelve oszthatják meg, milyen a mai utánpótlásrendszerünk, a sportszervezetek infrastruktúrája, az edzők és szakmai stáb felkészültsége, a tehetséggondozó programok színvonala, illetve a kiválasztási rendszer hatékonysága. Továbbá érdekel az a téma, hogy aki sportolói múlttal rendelkezik, a jövőben folytatja-e karrierjét a sportban. Hipotéziseim:

H1: Feltételezem, hogy a sportolók többsége a kutatót a korosztályokban több mint 6 éve sportol.

H2: Feltételezem, hogy a sportolók többsége elégedetlen a tehetséggondozás színvonalával klubjában.

H3: Feltételezem, hogy a sportolók többsége nem tartja teljesen igazságosnak a kiválasztási rendszert.

H4: Feltételezem, hogy az utánpótlás-sportolók csapatainak többsége alkalmaz modern technológiai eszközöket.

A kutatásomban kérdőíves formátumot használtam, a Google Űrlap segítségével. A kérdéseimet fokozatosan építettem fel, azok egyre inkább a kutatás fő célját érintették. A legtöbb kérdés feleletválasztós, jelölőnégyzetes vagy lineáris skálás formátumban jelent meg a kitöltők előtt, ezzel is elkerülve a helytelen válasz lehetőségét. A Google Űrlap kérdőíves formája, egyszerű alkalmazása könnyedén eljuttatható volt a célközönségem számára. Az online forma által folyamatosan kaphattam a válaszokat, és kizárta a kitöltés akadályának lehetőségét, megkönnyítve az adatszerzést. Kutatásomat a látvány-csapatsportolók viszonylatában végeztem (N = 115). A kutatásban részt vettek labdarúgók, jégkorongozók, kézilabdázók, röplabdázók, kosárlabdázók és vízilabdázók. A vizsgált korcsoport a 14–21 éves korosztály. A kérdőív a Google Űrlap link meglétével volt kitölthető. A kérdőívet kitöltők körét Miskolc és Eger városának sportolóira szűkítettem. A kutatásban részt vettek akadémiai szintű sportszervezetek, illetve közép- és alacsony szintű besorolású sportszervezetek is. A kérdőív segítségével adatokat gyűjtöttem, majd a Google Űrlap alkalmazásával kvantitatív kutatási módszerrel elemeztem azokat, mivel elsősorban számszerűsíthető statisztikai adatokra volt szükségem. A kutatásom során leíró statisztikát használtam, mivel minden választ külön megvizsgáltam.

A kutatásom eredményei rámutatnak arra, hogy az utánpótlás-nevelés hatékonysága szoros összefüggésben áll a sportszervezetek infrastruktúrafejlesztésével, az edzői munka minőségével és a kiválasztási rendszer átláthatóságával. Az eddig elért eredmények és a folyamatos fejlődés ellenére további fejlesztések szükségesek, különösen a modern technológiák bevezetése és a kiválasztás folyamatának további fejlődése érdekében.

Módszertani útmutató tájékozódásifutó-edzők számára (gyermekcsoportok tornatermi edzéseihez)

Topán László, tájékozódási futás szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: tornaterem, kezdők, lehetőségek

A tájékozódási futás alapvetően természetben üzőtt sportág, de van létjogosultsága annak, ha a sportágat tornatermi körülmények között gyakoroljuk. A tornateremben – az erdővel ellentétben – folyamatosan szem előtt vannak a gyerekek, így a védett környezet biztosítása mellett azonnali hibajavításra is van lehetőség. A tornateremben sok olyan tájékozódási alapkészség begyakorolható, illetve versenyhelyzet szimulálható, amely tudás mielőbbi rutinná válása hasznos lehet az erdei edzésekre való felkészülésben. A tornaterem minden eleme használható tájékozódási feladatként, illetve az elméleti edzéseken használt eszközök is beépíthetők a fizikai-koordinációs edzésekbe.

Dolgozatom egyik célja a fellelhető hazai és külföldi források vizsgálata, másrészt a kérdőíves kutatásom fókuszában a jelenlegi tornatermi edzői gyakorlatok vizsgálata állt.

Arra kerestem a választ, hogy a tájékozódásifutó-edzők ma Magyarországon hogyan, mennyit és mire használják a tornatermet. Kimutathatók-e összefüggések a sportolói életkor, az edzésterv és a tornateremben zajló tanulás tartalma között? Arra is kíváncsi voltam, hogy a rendelkezésre álló eszközöket kifejezetten sportági, tájékozódási tudáselemek átadására is igénybe szokták-e venni, és ha igen, mit tanítanak. Milyen segédanyagok állnak az edzők rendelkezésére, ezek milyen mértékben adaptálhatók, módszertanilag mennyire kidolgozottak? Van-e szükségük feladatbankra a munkájuk során?

A kérdéseim, hipotéziseim megválaszolására online kérdőíves kutatást készítettem. A 14 kérdést tartalmazó kérdőívet olyan aktív edzők töltötték ki, akik a sportági szakszövetség adatbázisában utánpótlással foglalkoznak, ilyen minőségben edzői támogatásban részesülnek.

A kérdőívre 17 válasz érkezett az ország 13 különböző utánpótlás-nevelő egyesületéből. Az edzők közel harmada 20 évnél nagyobb tapasztalattal bír, több mint egyharmaduk viszont 5 évnél kevesebb gyakorlattal rendelkezik. Egy kivétellel egyszerre több korosztályt is edzenek, nem példa nélküli az sem, hogy az összes utánpótlás-korosztály számára tartanak edzést. Az edzett csoportok mind 20 fő alattiak, de a többségük 10 fő alatti. Minden csoportnak heti több edzése van a téli időszakban. Vannak olyan gyermek- és újonccsoportok, amelyeknek nincsenek tornatermi edzései. A tornatermi edzések fele 60 perces, de 45 percnél nem rövidebbek, viszont akad 90-120 perces is. A válaszadók fele úgy nyilatkozott, hogy 10 edzésből legfeljebb 1-2 alkalommal végeztet tájékozódási tudást is fejlesztő feladatot a tornateremben, olyan viszont nem volt, aki tornateremben egyáltalán nem fejleszti a tájékozódást. Fontos eredmény, hogy az edzők az utánpótláskorú versenyzők számára feltétlenül megtanulandó ismeretanyagról mit gondolnak, mert ez az információ jól összevethető a szakirodalomban meghatározott elvárásokkal, de az egyik legfontosabb ismeretet (térkép és valóság kapcsolata) nem tartják tornateremben taníthatónak, viszont a pontmegnevezéseket annak tartják. Az edzők igen változatos eszközrendszert használnak a tornatermi edzéseken. A 70%-uk nyilatkozott úgy, hogy saját maga találja ki a feladatait az edzésen, és ennél is többen fontosnak tartanak, ha elérhető lenne magyar nyelven egy tornatermi edzésekhez is használható feladatgyűjtemény.

Az előzetes várakozásnak részben megfelelő eredmények születtek, miszerint szükség van a tananyagfejlesztésre, valamint a tornatermi edzés lehetőségeinek a fejlesztésére.

Küzdősportok oktatása az iskolákban

Láng Éva Mercédesz, osztatlan testnevelő tanár – etikatanár szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: küzdősport, mindennapos testnevelés, küzdőjátékok

A küzdősportok 1993 óta találhatók meg az iskolai tananyagokban, ámbar ez a téma azért nem került be a gyakorlati oktatásba, mert az egyetemek nem adtak elég sportágspecifikus háttérrel hozzá (Csákvári, 2024). A küzdősportoknak számos jótékony hatása van, kezdve a fegyelmezettségtől, a problémamegoldó készségtől a stressz- és szorongáscsökkentésen át egészen az egymás iránt irányuló toleranciáig. A kutatás célja az, hogy bemutassam, mennyire és milyen minőségben jelennek meg a küzdősportok az iskolákban, és hogy milyen attitűddel viseltetnek a testnevelők az órákon az oktatásuk iránt, rendelkeznek-e olyan sportágspecifikus képességgel, hogy megfelelően fel tudják készíteni a diákokat a testnevelés-érettségre.

H1) Feltételezem, hogy a küzdősportok oktatása háttérbe van szorítva.

H2) Feltételezem, hogy a testnevelők nem rendelkeznek megfelelő sportágspecifikus szakmai tudással a küzdősport mozgásanyagának megfelelő átadásához.

H3) Feltételezem, hogy a testnevelők félnek a küzdősportok oktatásától.

A populációt az aktív testnevelők alkotják, a mintába azok a testnevelők kerülhettek be, akik elérhetőek voltak online szakmai csoportokban, és akiket a szakszövetségek meg tudtak szólítani. Az adatfelvétel online kérdőív segítségével valósult meg, a kérdéseket Google Űrlapok segítségével szerkesztettem meg. A kérdőív főként zárt, nyitott és Likert-skálás kérdéseket tartalmazott. Az adatok feldolgozása Microsoft Excel és SPSS statisztikai programmal történt, az adatokat leíró statisztikával elemzem. A kérdőívet $N = 86$ fő töltötte ki ($n_{\text{Férfi}} = 50\%$, $n_{\text{nő}} = 50\%$).

A kitöltők átlagéletkora 40 év, átlagosan 13 éve vannak a pályán. Középiskolában 34,9%-uk tanít, ami azért fontos, mert az érettségire való felkészítést is ők végzik. A testnevelők 82,6%-a tanít küzdősportokat, úgy gondolják, fontosak a küzdőjátékok és az önvédelem elsajátítása az iskolákban. A minta 51,2%-a az EKKE-n és jogelődjében szerezte a diplomáját, 38,4% 2, 18,1% 1, 9,3% egy félévet sem tanult küzdősportokat. Legtöbben, 60,5% judót és küzdőjátékokat tanultak a kurzusokon, grundbirkózást 53,5%, önvédelmet 38,5%, karatét 17,4%, a többi küzdősportágat kb. 1% tanult. Az oktatók leginkább küzdőjátékokat tanítanak, a többi küzdősport-mozgásanyag oktatására nem érzik magukat felkészültnek. Az oktatók 76,7%-a küzdőjátékokat, 67,4%-a grundbirkózást oktat. A testnevelők 20,9%-a vett részt küzdősportos továbbképzésen, 79,1%-uk tervezi a részvételt. Az érettségi küzdősport részére 80,3%-a a tanároknak úgy gondolja, hogy fel tudja készíteni a tanulókat.

A tanárok véleménye szerint a gyerekek leginkább csak a küzdőjátékokat szeretik. A nyílt végű kérdések alapján a testnevelők szeretik oktatni a küzdősportokat, a diákok is vevők rá többségében (a fiúk körében), viszont nagy odafigyelést igényelnek, nincs megfelelő felszerelés az oktatásukhoz, és nem érzik magukat elég felkészültnek, ezért szívesen részt vennének további továbbképzéseken.

Az eredményeim azt mutatták, hogy a tanárok zöme szereti a küzdőjátékokat oktatni, de maga a sportágspecifikus mozgásanyag csak elszórtan jelenik meg a mindennapi gyakorlatukban, hiszen nem rendelkeznek megfelelő tudásbeli háttérrel. Mindhárom kiemelt küzdősport (judo, birkózás, karate) elenyésző számban jelenik meg a küzdőjátékokhoz képest, ami azt mutatja, hogy szükség volna minél nagyobb (sportáganként félévnyi) óraszámokban oktatni a küzdősportokat és rendszeres továbbképzéseket szervezni (mind a három), ezzel mind a három hipotézisem igazolást nyert.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTTUDOMÁNY 2. SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Kriston Dániel	
2. Hüvösvölgyi Márton	1. hely
3. Ráduly Marcell	
4. Macsinka Péter Zsolt	
5. Nyikon Liza*	3. hely
6. Szele Kristóf	2. hely
7. Bussay Gréta	
8. Fülöp Csaba	

*absztrakt nélkül, a sporttudományi szekciók végén

A zsűri tagjai:

Dr. Révész László, egyetemi docens

EKKE Sporttudományi Intézet
(elnök)

Dr. Bácskayné Abonyi Barbara, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Tóthné dr. Vojtkó Vera, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Csikós Eszter, rekreáció és életmód BSc

EKKE Sporttudományi Intézet

Az asztmával élő egyetemi hallgatók sportolási szokásainak vizsgálata

Kriston Dániel, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: asztma, szabadidősport, egyetemi hallgatók

Az elmúlt években a sport és az egészséges életmód szemlélete egyre nagyobb figyelemre tett szert az emberek között. A fizikai aktivitás pozitív hatással van az asztma állapotára, kezelésére, ezáltal nagyon hasznos alternatív terápiának számít a gyógyszeres kezelés mellett (Panagiotou, Koulouris, Rovina, 2020). A kutatásom egyik célja felmérni a Magyarország egyetemein tanuló asztmával élő hallgatók sportolási szokásait, fizikai aktivitásukat, sportmotivációit, illetve asztmakezelésüket és hatásait.

Elsődlegesen kíváncsi voltam arra, hogy az egyetemi hallgatók – különösen az asztmával élők – átlagosan milyen gyakorisággal végeznek sporttevékenységet a szabadidejükben, illetve mely sportágakat preferálják (K1). Emellett vizsgáltam azt is, hogy az asztmás hallgatók esetében történt-e változás a gyógyszerhasználatban, amióta rendszeres fizikai aktivitást végeznek (K2). Fontos szempont volt továbbá annak feltérképezése, hogy a válaszadók mennyire érzik magukat motiválnak a sportolás iránt (K3), valamint kapnak-e bármilyen iránymutatást, támogatást, legyen az szakmai vagy szociális, sportolási lehetőségeikkel kapcsolatban (K4). A vizsgálat részét képezte annak feltárása is, hogy az érintettek milyen módon kezelik asztmájukat sportolás közben (K5), illetve az asztma milyen konkrét tevékenységeket nehezít meg számukra a mindennapok során (K6).

Kutatásomban kvantitatív módszert alkalmaztam, az adatgyűjtés online kérdőíves formában történt. A célcsoportot a magyarországi asztmával élő egyetemi hallgatók képezték. A kérdőív kitöltése önkéntes és anonim módon zajlott, összesen 110 fő vett részt a felmérésben. A válaszadók elérése közösségimédia-platformok segítségével is történt, különösen olyan csoportokban, ahol az asztmával élők aktívak. A 23 kérdéses kérdőív különböző típusú kérdéseket tartalmazott: nyílt és zárt formátumokat, egy- és többválasztós lehetőségeket, illetve Likert-skálákat. Az adatok feldolgozása Excel segítségével történt.

A válaszadók többsége 18–30 év közötti fiatal volt, átlagéletkoruk 22 év. A nemek eloszlása közel azonos: 53,6% nő és 46,4% férfi. A válaszadók sportolási szokásai jelentős változatosságot mutattak. A sportolás gyakorisága alapján a legtöbben (50%) heti 2-3 alkalommal végeznek valamilyen testmozgást, 18,2% heti 4-5 alkalommal, míg 13,6% heti egyszer. A leggyakrabban választott sportágak közé a konditermi edzés, az úszás, a futás, valamint az egyéni, alacsonyabb intenzitású mozgásformák tartoztak. A gyógyszerhasználat változását illetően a hallgatók 45,5%-a számolt be csökkenésről a rendszeres sporttevékenység megkezdése óta. A válaszadók 44,5%-ánál legalább 1-2 alkalommal előfordult, hogy az asztma miatt abba kellett hagynia a sportolást. A sportolási motiváció magas szintet mutatott: 75%-nál is többen nyilatkoztak úgy, hogy motiváltak a testmozgás iránt. A sport céljaként legtöbben a fittség növelését, az egészségmegőrzést és a stresszoldást jelölték meg, de többen kifejezetten az asztmás tünetek enyhítését is fontos célnak tartották.

A kutatási eredményeim és a szakirodalmak alapján megállapítható, hogy bár az asztma időnként akadályozó tényezőként jelenik meg, a megfelelő kezelési módszerek és tudatosság mellett a mozgás beilleszthető az asztmával élők életvitelébe.

Vakon vakmerőn: a magyar néptánc rekreációs alkalmazhatósága a vakok és aliglátók körében

Hüvösvölgyi Márton, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: néptánc, vak, rekreáció

Érdekes gondolatokat vet fel, hogy az érzékszervi korlátozottság milyen akadályt képez a szabadidőben végzett foglalkozások esetén. Abból a kérdésből indultam ki, hogy hogyan tanulhatnak a vakok, aliglátók táncot. Alkalmas-e rekreációs tevékenységként a néptánc? Dolgozatom ezekre a kérdésekre keresi a választ.

Témaválasztásom oka, hogy nagyon megfogtak az előbb említett kérdések. Emellett néptáncal foglalkozom, így szakmailag is indokolható a választás. A dolgozat középpontjában egy 9 hetes program áll, mely során kör-, kettős és páros táncokat tanult egy csoport, akik vízusa nem több 0,1-nél. Saját kutatásom problémaköre kurzusunk különböző összetevőire koncentrál. Ide tartozik a pedagógiai módszer, táncanyag nehézsége, a foglalkozás strukturáltsága, a résztvevők közötti dinamika. Feltételezem, hogy ezek összefüggenek a résztvevők élményeivel, ezáltal megállapítható a néptánc rekreációs felhasználhatóságának alkalmassága. Emellé jó kiegészítés a mozgáshoz kötődő magabiztosság, bátorság, önbizalom vizsgálata, hiszen ez részletezi a program hatásait a mozgás dimenziójában.

A kutatás célja, hogy kiderítse, használható-e a néptánc rekreációs foglalkozásként a vakok és látássérültek körében.

A minta önkényes kiválasztással történt, a Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete biztosított 8 fős, 18 év feletti, egyéb klinikailag igazolt betegséggel és 0,1-nél nagyobb vízussal nem rendelkező mintát, melyből 4 fő kizárásra került a kutatási feltételek okán. Feltétel, hogy 9 alkalomból 7 alkalmon részt kell venni.

A résztvevők közül mindenki beszámolt pozitív változásokról. Az interjúk elemzése is ezt támasztja alá. A videóelemzésből, fókuszcsoporthoz tartozó interjúkból kiderül, hogy jól érezték magukat a foglalkozásokon.

A dolgozat eredménye egybehangzik más szakirodalomban megjelent kutatásokkal (Hackney et al. 2013; Mavrovouniotis et al. 2013; Luca, Mihailescu 2022). Ugyanakkor a foglalkozások komponenseinek direkt hatásait izolálni csak limitáltan tudtuk. Úgy tűnik, hogy a sikerélmény segítheti a magabiztosságot. A sikerélmény, a feladat megértése és annak zökkenőmentes végrehajtása között kapcsolatot figyeltünk meg. Bizonytalanság alakul ki a nem érthető magyarázat következtében, ezáltal csökkenhet a magabiztosság. A rekreálódás feltétele élvezettel végezni a tevékenységet. Abban az esetben alkalmas a néptánc rekreációs foglalkozásként, ha a pedagógiai módszerek, a foglalkozás felépítése, a táncanyag nehézsége ezt lehetővé teszi. A kutatás limitációja, hogy kis mintával tudunk dolgozni.

Idősödők, időskorúak túrázással kapcsolatos szokásainak és a túrázás életminőségre gyakorolt hatásainak vizsgálata

Ráduly Marcell, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: túra, közösség, életminőség

Kutatásomban az idősödő és időskorú emberek közösségben végzett túrázási szokásait és annak életminőségre gyakorolt hatásait vizsgálom. Magyarországot mint előregedő társadalomban számos inaktív életmódot élő időskorú él, akiknek a java jellemzően valamilyen betegséggel küzd. A testmozgás hiánya vészhelyzetbe sodorhatja egészségünket, de ennek leküzdésével, melyet a fizikai aktivitás tesz lehetővé, különböző pozitív hatásokra tehetünk szert. Az időskorúak főleg szív- és érrendszeri problémákkal küzdenek, nem beszélve a légzőrendszeri megbetegedésekről, de jelen vannak az ízületi problémák, a csontritkulás vagy a depresszió. A legtöbb időskorú tudatában sincs annak, hogy a fizikai inaktivitás mennyi negatív hatással jár együtt. A túrázás pedig könnyen elvégezhető mozgásfajta, amit egyre több időskorú végez szabadidejében. Minél több szabadidős sporttevékenységben vesznek részt, annál magasabb lesz a várható élettartam, és javul az egészségügyi állapot.

Kutatásom célja, hogy bemutassam, a közösségben végzett túrázás hogyan hat az időskorú személyek mentális és fizikai egészségi állapotára és életminőségére. Arra törekszem, hogy megértessem minél több idősödő vagy már időskorúnak számító emberrel a fizikai aktivitás, ezen belül a túrázás számos pozitív hatását, illetve azt, hogy hogyan járulhat hozzá a természetben végzett mozgás a fizikai és mentális jóllét állapotához ebben az életszakaszban.

A kutatásomban Salgótarjánban és annak agglomerációjában élő idősödő emberek túrázási szokásait és annak életminőségre gyakorolt hatásait vizsgáltam. A kérdőívet online készítettem el, melyet egy túravezető hölgynek továbbítottam, aki továbbította a célcsoportnak. A kérdőív zárt, illetve félig zárt kérdéseket is tartalmaz. A kutatás nem reprezentatív, azonban azokat szólítottam meg, akik szabadidejüket túrázással töltik. A vizsgálatához 60. életévüket betöltött, rendszeres közösségi fizikai aktivitást végző személyeket kérdeztem meg. A vizsgálatomban összesen száznegyvenöt időskorú személy vett részt.

Az eredmények alapján olyan célcsoportot sikerült választanom, amelynek 37%-a több mint 10 éve aktívan túrázik, ezenkívül 55 fő több mint 4 éve sportol. A legfőbb motiváló tényező a túrázáshoz a túrázók 29%-a szerint az egészségmegőrzés és a prevenció volt, 27%-uk kikapcsolódás céljából, míg 26%-uk az élmények miatt megy túrázni. A túrázás hatására a fizikai állapotváltozás pozitív lett minden szempontból, 93% azt vallotta, hogy nagy mértékben hozzájárul az életminőségükhöz a túra. A közösségben való túrázás pozitívan hat az életminőségre közel 98% szerint. A tartós betegségben szenvedők 83%-a azt vallotta, hogy a betegségére jó hatással van a túra. Emellett a depresszióban küzdők is javulást észleltek a tünetekben. A lehangoltságban 55 ember jelzett javulást, a motivációhiányban 52 fő látott javulást, és szinte hasonló arányban javultak a tünetek. Következtetésképpen megállapítható, hogy az időskorúak számára a túrázás számos szempontból javulást idéz elő, akár lelkiileg, akár fizikailag.

A szabadidős testépítők sérülési tendenciái és azok kapcsolata az edzéstechnika, a sportkiegészítők használata és az internetes tartalomfogyasztás függvényében

Macsinka Péter Zsolt, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: prevenció, testépítés, szabadidő

A szabadidős testépítés egyre szélesebb rétegeket mozgat meg a lakosság körében, ugyanakkor a sportág népszerűségével együtt járó kockázatok, különösen a nem megfelelő edzéstechnika és az információforrások kritikátlan használata sérüléseket idézhet elő. A jelen szakdolgozat célja, hogy feltárja a szabadidős testépítők körében előforduló sérülések típusait és gyakoriságát, valamint ezek összefüggését az edzéstechnikai szokásokkal, az internetes tartalomfogyasztással és az edzést támogató sporteszközök használatával.

A kutatás célja, hogy átfogó képet adjon a hobbi testépítők edzésből eredő sérülési tendenciáiról, és hogy feltárja a közösségi média, az internetes információk, valamint a nyújtás és különböző sportkiegészítők szerepét a sérülések megelőzésében és a regeneráció elősegítésében. A kutatás célja továbbá, hogy tudományosan megalapozott javaslatokat tegyen a szabadidős sportolók edzésbiztonságának növelésére.

A kutatás kvantitatív módszertanon alapult, amelynek keretében 111 hobbi testépítő vett részt egy 23 kérdésből álló, online kérdőív kitöltésében. A mintavétel nem reprezentatív, de célszerű volt, mivel a válaszadók személyes megkeresés útján kerültek bevonásra, főként egri edzőtermekből. A kérdőív kitért az edzésszokásokra, bemelegítési és nyújtási gyakorlatokra, internetes tartalomfogyasztásra, sérülésekre és azok körülményeire, valamint az edzést támogató eszközök használatára. Az adatok feldolgozásához a Microsoft Excel nevű programot használtam.

A résztvevők döntő többsége végez bemelegítést edzés előtt, de a statisztikai adatok szerint mégis jelentős arányban (69,4%) szenvedtek már el valamilyen sérülést. A további válaszok alapján a sérülések leggyakoribb oka a túlzott terhelés, valamint a nem megfelelő technikai kivitelezés. A közösségi média szerepe kettős: egyrészt inspiráló és edukatív forrásként szolgál, másrészt gyakran irreális elvárásokat és téves információkat közvetít, amelyek túlterheléshez és sérüléshez vezethetnek. A válaszadók nagy része fogyaszt edzéshez kapcsolódó online tartalmakat, ugyanakkor a gyakorlatok beépítése az edzéstervbe sokszor megfontolás nélkül történik.

Az edzést támogató sportkiegészítők (pl. súlyemelő öv, gurttni, szorítók) használatának aránya viszonylag alacsony, annak ellenére, hogy a megkérdezettek többsége tisztában van ezek prevenciószerepével. A nyújtással kapcsolatos eredmények szerint a válaszadók többsége végez statikus nyújtást az edzések végén, amit leggyakrabban az ízületi mobilitás növelése miatt végeznek. Azok, akik korábban sérülést szenvedtek el, ritkábban alkalmaztak nyújtást rehabilitáció céljából, és a nyújtást kevésbé tartották hatékonynak a fájdalomcsillapítás szempontjából.

Az eredmények alátámasztják, hogy a sérülések kiváltó okai az edzéstechnikai hibák, a túlterhelés és az interneten látott példák kritikátlan követése. A kutatás továbbá kimutatta, hogy a sportkiegészítők használata és a rendszeres nyújtás csökkenthetné a sérülések kockázatát, azonban ezek alkalmazása jelenleg nem elterjedt a célcsoport körében. A közösségi média hatása kettős: motivációs forrásként működhet, de torz testképet is közvetíthet, ami károsan befolyásolja az edzéscélokat és növeli a sérülések esélyét.

A kutatás gyakorlati hozzáadéka, hogy felhívja a figyelmet a prevenció fontosságára, és javaslatot tesz a hobbisportolók edukációjára, különös tekintettel az edzéstechnikai alapok elsajátítására, a közösségi médiában közzétett információk kritikus értékelésére, valamint a rehabilitációs gyakorlatok, például a nyújtás tudatosabb alkalmazására.

A fizikai aktivitás, a táplálkozási szokások és a testösszetétel összehasonlító vizsgálata az észak-magyarországi egyetemi hallgatók körében

Szele Kristóf, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: egészség, életmód, fizikai aktivitás, egészségtudatos táplálkozás

A dolgozat középpontjában az egészségtudatos életmód, azon belül is a fizikai aktivitás, a táplálkozási szokások és a testösszetétel vizsgálata áll az észak-magyarországi egyetemi hallgatók körében. A szerző abból indul ki, hogy az egészség megőrzése és fejlesztése egyre fontosabbá válik a modern, főként ülőmunkát végző társadalmakban, mivel az inaktivitás számos életminőséget rontó és potenciálisan halálos betegség előidézője lehet.

A szakirodalmi áttekintés a rekreáció különböző formáit (pl. fizikai, szellemi, turisztikai), az egészségtudatosság fogalmát, a testösszetétel mérési lehetőségeit és a káros szenvedélyek egészségre gyakorolt hatásait mutatja be. A dolgozatban többek között Révész, Kinczel, Pfau, Csányi és Karácsony kutatásai is alátámasztják, hogy a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozás egyre komolyabb népegészségügyi problémát jelent.

A kutatás elsődleges célja annak feltárása, hogy milyen kapcsolat van az észak-magyarországi egyetemisták fizikai aktivitása, táplálkozási szokásai és testösszetétele között, különös tekintettel a sport szakos és nem sport szakos hallgatók közötti különbségekre. A vizsgálat során a következő kutatási kérdések kerültek megfogalmazásra:

1. Rendelkeznek-e a hallgatók megfelelő egészségtudatossággal táplálkozásuk terén?
2. Mennyire tekinthetők optimálisnak a táplálkozási szokásaik?
3. Van-e különbség az egészségtudatosságban és a fizikai aktivitás szintjében a sport szakos és nem sport szakos hallgatók között?
4. Kimutatható-e kapcsolat a fizikai aktivitás és a testösszetétel között?
5. Mutatkozik-e nemi különbség a fizikai aktivitás mértékében?

Ehhez kapcsolódóan a dolgozat hat hipotézist fogalmaz meg, például a hallgatók nem rendelkeznek elegendő tudással az egészségtudatosság terén, és hogy a sport szakos hallgatók aktívabbak és egészségesebben élnek, mint nem sport szakos társaik.

A kutatás kvantitatív jellegű, kérdőíves és testösszetétel-mérési módszereken alapul. A vizsgálat az egri egyetem hallgatói körében zajlott, ahol sport szakos és nem sport szakos diákokat hasonlítottak össze. A mintában szereplő résztvevők többsége 19–23 éves volt. A nem sport szakos hallgatók a kötelező testnevelésórákon keresztül kerültek elérésre, míg a sport szakos hallgatókat a szerző saját sportos közegén keresztül szólította meg. A kutatás során többféle mérőeszközt alkalmaztak: testösszetétel-mérés (testtömeg, testzsírszázalék, BMI), online kérdőív, amely tartalmazta: IPAQ (fizikai aktivitás), Egészséges táplálkozás motivációs skála, Észlelt stressz kérdőív, Jól-lét kérdőív, demográfiai adatok. Az adatfeldolgozáshoz Excel és Statistica for Windows 13.2 programokat használtak. A különbségek értékelését kétmintás T-próbával és ANOVA Post hoc Tukey HSD teszttel végezték, a szignifikanciaszint $p < 0,05$ volt.

Az elemzések kimutatták, hogy az aktív életmód és a rendszeres testmozgás kedvezően hatott a BMI-re, az izomtömegre és a testzsírszázalékra is. A táplálkozási szokások tekintetében szintén különbségek mutatkoztak: a sport szakos hallgatók egészségesebb, kiegyensúlyozottabb étrendet követtek. A nemi különbségek vonatkozásában megállapítható, hogy a férfi hallgatók általában aktívabbak, míg a nők több figyelmet fordítottak a kiegyensúlyozott táplálkozásra. A kérdőívek szerint sok hallgató stresszes életet él, ami szintén befolyásolja az egészség-magatartásukat. A mentális jóllét magasabb szintje elsősorban a rendszeresen sportolók körében volt megfigyelhető.

Játékfókuszú rehabilitáció és megjelenési formái kisiskoláskorban*Bussay Gréta, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: prevenció, ülő életmód, rekreációs alternatívák

A kutatás során a fő célkitűzésem annak feltárása, hogy milyen módon kapcsolódik egymáshoz a rekreáció és a rehabilitáció, különös tekintettel a gyermekkorban jelentkező mozgásszervi problémákra és azok megelőzésére, illetve kezelésére.

Elsőként arra keresem a választ, hogy milyen veszélyekkel járhat a mozgásszegény életmód egy gyermek életében, különös figyelmet fordítva ennek fizikai és mentális következményeire. Másodszor a gyermekek milyen mozgásszervi problémákkal vesznek részt a szabadidős sporttevékenységekben, illetve ezek a problémák miként befolyásolják a sportolási hajlandóságot és a részvételi lehetőségeket. A harmadik kérdés, hogy miért bír különösen nagy jelentőséggel a játékos rekreáció gyermekkorban a rehabilitáció során. Végül megvizsgálom, hogy milyen rekreációs mozgásalternatívák léteznek a rehabilitációban, és ezek milyen hatékonysággal járulnak hozzá a felépülési folyamathoz.

A fenti kérdések mentén négy hipotézist állítottam fel. Feltételezem, hogy: a mozgásszegény életmód elsősorban mozgásszervi és mentális problémák kialakulásához vezet, a szabadidős sporttevékenységekben részt vevő gyermekek körében leggyakrabban gerincproblémák, például gerincferdülés fordulnak elő, a játékos rekreáció hatékonyan támogatja a rehabilitációs folyamatokat gyermekkorban, a rekreációs célzatú mozgásformák között egyaránt találhatók hatékonyabb és kevésbé hatékony alternatívák a rehabilitáció szempontjából.

A keresztmetszeti vizsgálatom nem véletlenszerű, célirányos mintavétellel történt. Kutatásom elsődleges célcsoportját a 6–12 éves korú gyermekek képezték. Annak érdekében, hogy a nevelési háttérrel és az életmóddal is több információt gyűjtssek az adatfelvétel során, egy szülők részére szóló kérdőívet is megalkottam. Mindezek alapján 122 gyermek és 58 felnőtt töltötte ki a kérdőívet. A legnagyobb kategóriát a 12 éves korosztály alkotta 88 fővel, leginkább 5. (39,3%) és 6. (54,1%) osztályos tanulók töltötték ki a kérdőívemet. Nagyjából egyenlően oszlott meg a fiúk és a lányok aránya, előbbi 51,6%, utóbbi 48,4%. A legtöbb gyermek Törökszentmiklós környékére jár iskolába. A szülők számára alkotott kérdőívben a legnagyobb elemszámú (12) korosztályt a 41–45 évesek képezték, a nemek aránya szerint 51 fő (87,9%) nő volt. Az online kérdőívem elkészítésében a Google Kérdőíveket használtam, az eredmények kielemezését Excel-táblázatokkal végeztem. Kutatásomban a kvantitatív elemzési eljárást választottam, főként zárt kérdéseket alkalmaztam, feleletválasztásos válaszokkal.

Az iskolával kapcsolatos kérdések eredményéből kiderül, hogy a gyermekek 76,2%-a nagyon szereti a testnevelési vagy mozgásos órákat, ami biztató adatnak számít. A gyermekek által legtöbbször választott sport a labdarúgás (54,9%) volt, ezt követte az úszás (43,4%) és a kézilabda (42,6%). Ami sokkolóan hatott, hogy a gyermekek 65,6%-a nehezen bírja el a hátizsákját. Továbbá a gyermekek legtöbbször rendelkezik valamilyen mozgásszervi fájdalommal. 50 gyermek választotta azt, hogy sokszor fáj a háta, további 61 fő azt, hogy a talpa/bokája. A gyermekek közül a két rekreációs mozgásformából az első 62,7%-nak tetszett, további 63,9%-nak a második keltette fel az érdeklődését. A szülők válaszai alapján kiderül, hogy 60,3%-uk sportol, viszont 17,2% nem sportol semmit sem. A szülők 31%-a tapasztal hanyag testtartást gyermekénél.

A kutatási eredmények összhangban vannak a szakirodalomban megfogalmazott, az életmódot befolyásoló tényezőkkel, különösen a technológia használatával kapcsolatban. Csányi (2015) szerint minden gyerek igényli a játékoságot, így a játékok fejtik ki legjobban a fejlődés hatását, ez párhuzamba vonható a kutatásomban feltett játékokra vonatkozó kérdésekre.

Innováció a sportszervezésben

Fülöp Csaba, sportszervező BSc szakos hallgató

Témavezető:

Széplaki Ildikó, egyetemi tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportszervezés, innováció, jégkorong

A dolgozat az innováció jelentőségét vizsgálja a sportszervezés területén, különös tekintettel az egri jégkorong fejlesztésének lehetőségeire. A témaválasztás indoka a sportág helyi újraélesztésének és a közösségi potenciál kiaknázásának fontossága. A dolgozat középpontjában az egri jégkorong fúziójának stratégiai terve, az Eger Stars Projekt áll. A témához kapcsolódó szakirodalom elemzése feltárja a sportszervezetek előtt álló kihívásokat és az innovatív megoldások potenciálját. A vizsgált kutatási probléma az egri jégkorong jelenlegi helyzetének komplex feltárása, az ökoszisztéma szereplői interakcióinak megértése, valamint a fejlődést gátló és elősegítő tényezők azonosítása. *Kutatási kérdések:*

- *Milyenek a sportolási szokások (általános iskolai tanulók esetében) Egerben?*
- *Milyen tényezők befolyásolják a szülők döntését gyermekük sportágválasztásában?*
- *Milyen a szülői támogatás?*

Kétféle módszertani megközelítést alkalmaztam. Kvantitatív módszerként online kérdőíves felmérés került lebonyolításra az egri általános iskolás tanulók szüleinek körében. Kvalitatív módszerként a dolgozat elemzi a releváns szakirodalmat, valamint az ESP-projekt stratégiai dokumentumait.

A kérdőíves felmérés eredményei azt mutatják, hogy az egri általános iskolás tanulók körében magas a sportolási hajlandóság. A szülők a sportágválasztásban elsősorban a gyermek érdeklődését, az időbeosztást és az anyagi lehetőségeket veszik figyelembe. A jégkorongozó gyermekek szülei jelentős támogatást nyújtanak.

A szakirodalmi elemzés alátámasztja az innováció és a stratégiai együttműködések jelentőségét a sikeres sportszervezetek működésében. Az ESP-projekt koncepciója, amely a helyi erőforrások integrálására és a hosszú távú fejlesztésre fókuszál, releváns válaszokat kínál az egri jégkorong előtt álló kihívásokra. A jelen kutatás során feltárt eredmények számos ponton rimelnek a szakirodalmi megállapításokra, ugyanakkor néhány területen a helyi adottságokból fakadó specifikumok is megfigyelhetők.

A kérdőíves felmérés azt mutatta, hogy a tanulók körében jelentős a sportolási hajlandóság, ami összhangban van Blatt (2022) megállapításával. A jégkorong iránti érdeklődés azonban, Bicsérdy (2002) korábbi kutatásaihoz hasonlóan, továbbra is alacsonyabbnak tűnik a népszerűbb sportágakhoz képest. A szülők döntései a sportágválasztásban kulcsfontosságúnak bizonyultak a kutatásban, ami alátámasztja Blatt (2022) és a 2019-es pécsi kutatás eredményeit. Az egri szülők döntéseit elsősorban a gyermek érdeklődése, az időbeosztás és a sportolás anyagi vonzatai befolyásolják. Az infrastruktúrális hiányosságok hatásai Egerben élesen kirajzolódnak. A jégpálya hiánya a specifikus jégkorongképességek elsajátításának nehézségeit eredményezi, ami összhangban van a minőségi sport infrastruktúrájának fontosságát hangsúlyozó szakirodalommal. Az Eger Stars toborzási tevékenységeinek eredményei azt mutatják, hogy a személyes megjelenés és a kipróbálási lehetőség (sportágválasztók, iskolalátogatások) fontos szerepet játszanak az érdeklődés felkeltésében, ami megerősíti Bicsérdy (2002) megállapításait.

Az ESP-projekt koncepciója, mint holisztikus és együttműködésre épülő megközelítés rezonál a modern sportszervezési trendekkel és a Jégkorong Módszertani Központ (2023) által is szorgalmazott együttműködési modellekkel. Az ESP célja a helyi erőforrások integrálása és a hosszú távú fenntarthatóság megteremtése, ami összhangban van a sikeres innovatív sportszervezetekre vonatkozó szakirodalmi ajánlásokkal.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTTUDOMÁNY 3. SZEKCIÓ****2025. 05. 08.**

1. Árvai Máté Ákos*	
2. Bajnok Zoltán Szaboles	3. hely
3. Demeter Ambrus	1. hely
4. Surányi Gábor	
5. Nagy László Olivér	2. hely
6. Fülöp Botond	
7. Petróczi Viktória*	
8. Szász Klára*	
9. Csatlós Dávid*	

*absztrakt nélkül, a sporttudományi szekciók végén

A zsűri tagjai:

Dr. Fügedi Balázs, egyetemi docens

EKKE Sporttudományi Intézet
(elnök)

Dr. Láng Éva, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd

EKKE Sporttudományi Intézet

Horváth Martin, osztatlan testnevelő tanár –
etikatanár

EKKE Sporttudományi Intézet

Az atlétikai mozgások szerepe a különböző sportágakban

Bajnok Zoltán Szabolcs, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Benczenleitner Ottó, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: alapmozgások, atlétika, csapatsportok

Az atlétika mint a sportok „anyanyelve” a testmozgás legalapvetőbb formáit foglalja magában: futást, ugrást, dobást, valamint ezek különféle kombinációit. Ezek az alapvető mozgásformák nemcsak az atlétikai versenyek közvetlen eszközei, hanem minden más sportág alapját is képezik. Akár egy focista sprintel a labdáért, akár egy kosárlabdázó emelkedik fel a palánkhhoz, vagy egy kézilabdázó dob kapura, mindegyik mozgás visszavezethető egy-egy klasszikus atlétikai elemre.

A modern sportéletben egyre nagyobb szerepet kap a multidiszciplináris megközelítés, amelyben az atlétika nem önálló sportágként, hanem alapozó és kiegészítő eszközként jelenik meg más sportágakban. Ez különösen igaz az utánpótlás-nevelés területén, ahol az atlétikai mozgások fejlesztése kulcsfontosságú a sokoldalú mozgáskultúra kialakításához és a sérülések megelőzéséhez.

Dolgozatom célja, hogy átfogó képet adjak az atlétikai mozgások szerepéről különböző sportágakban. Az első rész bemutatja az atlétika fő mozgásformáit és azok fizikai-pszichés hatásait. Ezt követően sportáganként – labdajátékok, küzdősportok, egyéni sportágak – vizsgálom, hogyan és milyen mértékben épülnek be ezek a mozgások az adott sportág specifikus edzésébe és versenyteljesítményébe. A dolgozat kitér továbbá az atlétikai mozgások szerepére az utánpótlásban, valamint a modern edzőmódszerekben is.

Témaválasztásomnak célja, hogy rávilágítsak az atlétikai mozgások fontosságára a különböző sportágakban, ugyanis sokan nem veszik figyelembe, hogy ezek az alapmozgások minden sport alapját képezik, következésképp ezek fejlesztésére kellene helyezni a hangsúlyt. Saját magamon is tapasztalom, hogy mióta ezeket a mozgásformákat bevezettük az edzéseinkbe, azóta az összetettebb feladatok kivitelezése sem okoz gondot a csapat számára. A korábbiakban csak sportágspecifikus gyakorlatokat végeztünk, és az utóbbi három évben jöttünk rá, hogy fontos lett volna az alapmozgások gyakoroltatása is.

Kutatásomban számos sportág edzőjét kérdeztem kérdőív segítségével. Legfontosabb területként az edzést kívánom vizsgálni, és annak a módszereit, eszközeit. Ezeket az eredményeket diagrammos, illetve szöveges formában egyaránt bemutatom majd.

Terhelésélettani jellemzők a tájékozódási futásban

Demeter Ambrus, edző BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Veres Imre, külsős konzulens

Kulcsszavak: tájékozódási futás, rövidtáv, pályatesztek

A tájékozódási futás egy szabadtéri sportág, amely a futást, a térképolvasást és a tájékozódási képességet ötvözi egy sportban. A versenyzőknek egy előre ismeretlen pályát kell teljesíteniük térkép és tájoló használatával. A pálya ellenőrző pontok sorából áll a rajttól a célig, melyeket a térképen megadott sorrendben kell érinteni egyéni útvonalválasztás alapján, minél gyorsabban. A Rövidtávú Országos Bajnokság (ROB) futamai az elmúlt hat évben mindig az első két helyet foglalták el a rajthoz állások számát tekintve. A sprintre speciális felkészülés szükséges, amely eltér az általános erdei tájfutó felkészüléstől. A fizikális oldalát tekintve a hosszútávú futó atléták edzésmodsjéhez áll közel. A tájfutás technikai felét nehezebb objektíven mérni, felmérni, hogy áll a versenyző ezen a téren, viszont a fizikai állapotát lehet.

Jelen dolgozat során olyan teszteket vizsgálók, amelyek megfelelőek lehetnek a versenyzők sprintformájának felmérésére. A tesztek segítségével azt is meg lehet majd határozni, hogy egy sprint tájfutó pályán mennyi időt jelent a tájékozódási feladat a pálya teljesítéséhez szükséges időhöz viszonyítva az egyes sportolóknál. Ez segítséget nyújthat a fizikális állapot és a tájékozódási képesség szétválasztásában. Kutatási kérdések:

- K1: Egy állóképességi pályateszttel megállapítható, hogy a versenyző felkészült-e a sprint versenyszámra fizikálisan? Szükség van e sprintspecifikus felmérésre?
- K2: A tájékozódási feladat mennyire befolyásolja, hogy a versenyző milyen pulzussal és tempóval teljesíti a pályát, mennyire lassítja le?
- K3: A pályateszt (Cooper) eredménye milyen arányt mutat a tájfutó pályán elért eredményekkel?
- K4: A sportolók szubjektív érzékelt terhelése összhangban van a mért belső terheléssel (HR)?

A felmérésben környező klubok versenyzői vettek részt (N = 7) (kor: 26,7±9,39), 4 férfi (kor: 28,5±12,87) és 3 nő (kor: 24,3±1,3). A sportolók felnőtt és utánpótlás kategóriában versenyeznek országos szinten. 3 tesztre került sor: Cooper-teszt (Teszt 1), Sprint tájfutás (Teszt 2), Sprint újrafutás (Teszt 3). A motoros tesztek során mértük a sportolók pulzusát (bpm), futási tempóját (min/km), a megtett távolságot (m; km), az eltelt időt (min:sec), részüidőket (min:sec). A tesztek előtt mértük az alanyok nyugalmi pulzusát (bpm), a szubjektív állapotukat fizikális és mentális szinten (1-7 skála). A teszt végén pedig az érzékelt terhelés mértékére kérdeztem rá (6-20 Borg RPE-skála). Továbbá az első teszt (Cooper-teszt) eredményeiből becsült VO₂max-értékeket számoltam, valamint a jelentkezési kérdőívben megadott életkorok alapján becsült maximális pulzust (HRmax) és ebből terhelési pulzuszonákat (THR, %HRmax; Z1-Z5).

A Cooper-teszt alapján a sportolók becsült VO₂max-értékei a kiemelkedő kategóriába tartoznak (57,873±3,36 ml·kg⁻¹·min⁻¹). A Teszt 1 során a futók átlag pulzusa 91,02% HRmax-nak felelt meg, ez a Teszt 2 esetében 88,86%, míg a Teszt 3-nál 90,48%. A tesztek előtti szubjektív állapot átlagos eredményei: Teszt 1 – f 4,57, m 3,71 [fizikális, mentális]; Teszt 2 – f 4, m 5; Teszt 3 – f 4,43, m 4,86. Az érzékelt terhelés mértéke: Teszt 1 – 16,57, Teszt 2 – 16,14 és Teszt 3 – 17,57. A Teszt 3 során átlagosan 1:03-mal futottak jobb időt. A futott tempók közötti különbség átlaga százalékosan a mért szakaszokon a 2. és 3. teszt között: 10,47 - 11,68 - 12,76 - 6,41 - 6,37 - 5,09%. Az átlagos futott tempók a tesztek során (1., 2., 3.): 3:53 – 3:59 – 3:40 [min/km].

A kutatási eredmények alapján az edzői munkában figyelni kell arra, hogy fenntartsuk a tanítványok motivációját, így érdemes lehet a fizikális felmérést is tájfutó köntösbe bújtatni.

SNI-s személyek fejlesztése a tájékozódás segítségével

Surányi Gábor, edző BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Veres Imre külsős konzulens

Kulcsszavak: autizmus, ADHD, inkluzív sport

Dolgozatom középpontjában az autizmuspektrum-zavarral (ASD) és figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarral (ADHD) élő gyermekek inkluzív sportolási lehetőségei állnak, különös tekintettel a tájfutásra és az edzői szerepre. A témaválasztás gyakorlati tapasztalatokra épül: több mint egy évtizede foglalkozom utánpótláskorú tájfutók edzésével, és az utóbbi években egyre nagyobb számban jelentek meg edzéseinken atipikus fejlődésű gyermekek.

A kutatás szakmai háttérét a Flex-O projekt képezi, amely a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség és osztrák partnerszervezetek együttműködésében jött létre. A projekt célja az volt, hogy a tájfutás a sajátos nevelési igényű gyermekek számára is elérhetővé váljon. A módszertan három alappillére – egyszerűsített pályaszerkezet, vizuális támogatás és rugalmas értékelés – a dolgozat gyakorlati fejezeteiben részletesen is elemzésre kerül. A kérdőíves vizsgálat célja az volt, hogy feltárja az edzők ismereteit, attitűdjeit és felkészültségét, valamint a szülők tapasztalatait a Flex-O program kapcsán.

A kutatás egyik új nézőpontja, hogy az érintett gyermekek a sporthoz nemcsak versenyzőként, hanem más szerepkörökben is kapcsolódhatnak a jövőben, ha gyermekként sikeres élmények érik őket. A dolgozat célja, hogy hozzájáruljon egy olyan inkluzív szemlélet megerősítéséhez, amelyben a tájfutás valóban mindenki sportja lehet. A vizsgált kutatási célok, kérdések:

- Milyen nehézségekkel találkozhatnak az ASD- és ADHD-gyermekek a tájfutás során?
- Hogyan reagálnak az edzők ezekre a kihívásokra, és milyen módszerekkel segíthetik a sportolók beilleszkedését?
- Milyen eszközök segíthetik az inkluzív edzői munkát?
- Milyen képzések és mentorprogramok segíthetik az edzőket az SNI-s sportolók támogatásában?

A kutatás két célcsoport bevonásával zajlott: egyrészt tájfutóedzők, másrészt olyan szülők válaszoltak, akiknek gyermeke részt vett a Flex-O projekt eseményein. Az edzői minta 31 főből állt. A szülői kérdőívet 13 fő töltötte ki. Bár a minta nem reprezentatív, kvalitatív szempontból értékes visszajelzéseket adott az inkluzív tájfutás megvalósíthatóságáról. A kérdőívek zárt és nyitott kérdéseket egyaránt tartalmaztak, a zárt kérdések Likert-skálán történő válaszadást tettek lehetővé, ami alkalmas volt az attitűdök és ismeretek statisztikai összehasonlítására. Az elemzés során átlagokat, arányokat és azonosított mintázatokat használtam, valamint szöveges válaszok kvalitatív értelmezésével egészítettem ki az eredményeket.

A kutatás megerősítette, hogy a tájfutás – megfelelő módszertannal – alkalmas lehet az autizmussal és ADHD-val élő gyermekek számára is. A szülők pozitív élményeket, fejlődést és befogadó közösségi élményt tapasztaltak, míg az edzők nyitottak, de gyakorlati ismeretek híján bizonytalanok az inkluzív edzésvezetésben. Eredményeink összhangban állnak a nemzetközi szakirodalommal, amely az inklúzió kulcsát a vizuális támogatásban, a strukturált tanulásban és az érzékeny szemléletben látja. A dolgozat egyik új felismerése, hogy az érintett gyermekek a sporthoz más szerepkörökben is sikeresen kapcsolódhatnak. Javasolt az edzők célzott képzése, valamint a Flex-O projekt módszereinek szélesebb körű bevezetése a hazai tájfutóközösségben.

**Az edzők szerepe a csapat kohéziójának és moráljának növelésében;
pszichológiai tényezők és csapatépítő módszerek hatása a csapatteljesítményre**

Nagy László Olivér, labdarúgó szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: csapatkohézió, csapatépítő módszerek, labdarúgás

A csapatsportok világában az edző szerepe messze túlmutat a technikai és taktikai utasítások átadásán. Egy sikeres edző nemcsak a játéktudás fejlesztéséért felelős, hanem jelentős hatással van a csapat kohéziójára és moráljára is. A sportpszichológia és csapatépítés módszereinek alkalmazása hozzájárulhat ahhoz, hogy a játékosok motiváltabbak legyenek, hatékonyabban működjenek együtt, és jobb teljesítményt nyújtsanak.

A témaválasztásom azért esett erre a területre, mert napjaink sportéletében egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a mentális tényezők, és az edzők nemcsak szakmai, hanem pszichológiai felkészítésére is egyre nagyobb szükség van. A csapattagok közötti bizalom növeli az egymás iránti elköteleződést, ami a teljesítmény szempontjából kulcsfontosságú (Tarnai, 2003; Mező, 2000).

A kutatás középpontjában az edző szerepének vizsgálata áll a csapatkohézió, a morál és a csapatteljesítmény alakulásában. A csapatsportokban, így a labdarúgásban is egyre inkább felértékelődik az edzői tevékenység pszichológiai és pedagógiai dimenziója. Kutatásomban feltételezem, hogy a szezon során rendszeresen alkalmazott pozitív visszajelzéseken alapuló edzői kommunikáció – legyen az egyéni vagy csoportos – jelentősen erősíti a csapatkohéziót, és javítja a játékosok közötti együttműködést.

A kutatás keresztmetszeti jellegű vizsgálatként valósult meg a Bükkábrány U14 korosztályos labdarúgócsapatán belül. A cél az volt, hogy feltárja az edzői szerep és pszichológiai tényezők hatását a csapatmorálra és a teljesítményre. Magyar Labdarúgó Szövetség meghatározza az edzők számára minden edzés alkalmával a coaching pontok alkalmazását. Az adatgyűjtés többretnű volt: strukturált megfigyeléseket végeztem az edzéseken és mérkőzéseken, rögzítve a kommunikáció, motiváció és kohézió jeleit.

Hangsúlyozandók azonban a kutatás határai, melyek rávilágítanak arra, hogy több csapat megfigyelésével, illetve magasabb elemszámú edzői interjúalannyal, továbbá sportmentáltréner, coach, illetve sportpszichológus szakember kutatásba történő bevonásával mélyebb összefüggések vizsgálatára is lehetőség nyílna, ami kivetíti a kutatás további irányait.

A fizikai teljesítmény fejlődési sajátosságai serdülő és ifjúsági vízilabdázók körében

Fülöp Botond, vízilabda szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: vízilabda; fizikai fejlődés; serdülőkori különbségek

A vízilabdázók serdülő és ifjúsági korosztályában lezajló fizikai fejlődési folyamatok kiemelt jelentőségűek a teljesítmény szempontjából. A kutatás célja a 14–19 éves utánpótláskorú sportolók erő-, gyorsaság- és állóképességi mutatóinak és testösszetételének életkori és nemi összehasonlítása.

A vizsgálat feltárja, hogyan befolyásolja az életkor a fizikai teljesítményt, milyen eltérések mutatkoznak a nemek között, és milyen szerepe van az antropometriai és biológiai sajátosságoknak. Feltételeztük, hogy az idősebb korosztály jobb teljesítményt nyújt, különösen a fiúk esetében.

A kutatásban 60 fő vett részt (30 fiú, 30 lány), serdülő és ifjúsági korosztályból. A mért paraméterek: 1RM fekvenyomás, 50/100 m úszás, 3×25 m irányváltásos sprint, Cooper-teszt, testmagasság, testsúly, testösszetétel.

Az ifjúsági fiúk erő- és gyorsasági mutatói jelentősen jobbak voltak a serdülőkéhez képest. A lányoknál a különbségek kisebbek voltak. Az állóképesség terén a serdülők jobb eredményeket értek el, valószínűleg az alacsonyabb testtömeg miatt.

A fizikai fejlődés életkorral arányosan nő, a fiúk markánsabb növekedést mutattak. Az eredmények alapján az edzők személyre szabott, életkorhoz és nemhez igazított edzésterveket dolgozhatnak ki a hatékony fejlesztés érdekében.

**TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGGONDOZÓ
MŰHELY****TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTTUDOMÁNY 4. SEKCIÓ****2025.05.08.**

1. Babinecz Janka	2. hely
2. Schmid Péter	
3. Maczek Regina	
4. Urbán Milán	
5. Boros Zsófia	
6. Kiss Adrienn	
7. Schwarcz Dániel János	2. hely
8. Juhász Bálint	1. hely

A zsűri tagjai:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docensEKKE Sporttudományi Intézet
(elnök)**Dr. Suszter László**, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Hegy Domonkos, tanársegéd

EKKE Sporttudományi Intézet

Takács Vanda, rekreáció és életmód BSc

EKKE Sporttudományi Intézet

Nemzetközi sportesemények szervezése Magyarországon*Babinecz Janka, sportszervezés BSc szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: társadalmi hatások, gazdasági hatások

Kutatásom célja annak vizsgálata, hogy a nemzetközi sportesemények hogyan járulnak hozzá Magyarország gazdasági és társadalmi fejlődéséhez, milyen előnyökkel és kihívásokkal jár a rendezvények szervezése, milyen azok hosszú távú hatása, valamint bemutassa ezt az összetett témakört, feltárva azokat a gyakorlati és elméleti kihívásokat, amelyek elengedhetetlenek a nemzetközi sportesemények sikeres magyarországi megrendezéséhez.

Hipotézisek:

H1: Feltételezem, hogy a nemzetközi sportesemények által még több fiatal szeretne élsportoló lenni, ami az utánpótlás miatt fontos.

H2: Feltételezem, hogy ezen rendezvények által még több emberhez eljuthat a sport szeretete.

H3: Feltételezem, hogy Magyarország gazdasági helyzete is fellendülhet az ilyen rendezvények által.

H4: Feltételezem, hogy ilyen események által megnőhet Magyarország látogatottsága.

Fő szempontom az, hogy hogyan hat a társadalomra ezen rendezvények megrendezése hazánkban. A kutatás konkrét korcsoportokban zajlik, ezért véletlen mintavételt alkalmazok a mintaválasztás során. A korcsoportot 12–18 éves fiatalok alkotják, akik hetente sportolnak, valamint a 30–40 éves korosztály. A csoportokon belül nemcsak a sporthoz közel álló emberek érdekelnek, hanem azok is, akik egy ilyen esemény hatására kezdtek el valamilyen mozgásformában rendszeresen végezni. Az anonim kérdőívet N = 102 sportoló és hobbi sportoló töltötte ki.

A kérdőívet kitöltők életkori eloszlása legnagyobb számban 14–40 év közé tehető, 27%-kal több női kitöltője volt a kérdőívnek, mint férfi. A fiatalabb korosztálynál a „*Rendszeresen sportol?*” kérdésre a válaszadók közül közel 67,4%-a jelezte, hogy rendszeresen végez valamilyen sporttevékenységet. Az idősebb korosztálynál 66%-os eredmény született azok körében, akik rendszeresen sportolnak. Az idősebb korcsoportoknál a „*Részt vett-e valamilyik nemzetközi sporteseményen hazánkban?*” kérdésre 49 fő válaszolt, közülük 42 fő (85,7%) jelezte, hogy részt vett legalább egy felsorolt rendezvényen. A fiatalabb korosztálynál ez az eredmény a válaszadók kb. 88,2%-át teszi ki. Az „*Úgy gondolja, több nemzetközi sporteseményt kellene rendezni Magyarországon?*” kérdésre válaszolva a fiatalabb korcsoportok válaszadó többsége (közel kétharmada) támogatná a nemzetközi sportesemények számának növelését Magyarországon. További 31,4% bizonytalan, míg csupán 3,9% ellenezné ezt a kezdeményezést. Az idősebb korosztályoknál elmondható, hogy a válaszadók 67,3%-a támogatja, hogy Magyarország a jövőben több nemzetközi sporteseménynek adjon otthont. 21,2% bizonytalan, és csak 11,5% utasítja el a kezdeményezést.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a sport és a sportesemények iránti érdeklődés széles körben elterjedt a magyar lakosság körében, kortól és nemtől függetlenül. A sport témája különösen nagy figyelmet kap a fiatalabb generációk és a nők részéről. A nemzetközi sporteseményeken való részvétel szintén nagyon magas mindkét korcsoportban. Ez azt mutatja, hogy a lakosság nyitott az ilyen típusú rendezvények iránt, és szívesen vesz részt bennük. A sportesemények közösségformáló ereje, valamint kulturális és társadalmi jelentősége jól láthatóan megjelenik a válaszadók attitűdjeiben. A válaszadók többsége támogatja, hogy Magyarország több nemzetközi sporteseményt rendezzen, bár voltak bizonytalan vagy elutasító vélemények is, ezek aránya viszonylag alacsony maradt. Ez azt jelzi, hogy a társadalom alapvetően pozitívan viszonyul a sporthoz és annak eseményeihez.

Szabadidős és versenysportrendezvények fizikai és mentális hatása és közösségformáló ereje az egyénre

Urbán Milán, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: közösségformáló erő, sportrendezvény, mentális egészség

A sport mint emberi tevékenység évezredek óta szerves része a különböző kultúráknak. Napjainkban a szabadidősport és a versenysport egyaránt kulcsszerepet játszik az egyének fizikai és mentális egészségének megőrzésében, valamint a közösségek formálásában. A rendszeres testmozgás nem csupán az egyén testi állapotát javítja, hanem jelentős hatással van a lelki kiegyensúlyozottságra, a stressz kezelésére és az életminőség javítására is.

A kutatás célja, hogy feltárjam a szabadidősport- és a versenysportrendezvények fizikai, mentális és közösségi hatásait az egyénekre, valamint ezek társadalmi jelentőségét. Kutatom, hogy ezek az események miként járulnak hozzá az egészségmegőrzéshez és a közösségi kapcsolatok erősítéséhez. Kérdéseim és hipotéziseim:

K1: Milyen különbségek figyelhetők meg a szabadidősportolók és versenysportolók rendezvénypreferenciáiban?

K2: Milyen szerepet játszik a sporttevékenység a mentális egészség megőrzésében a válaszadók szerint?

H1: A sportolásnak és a sportrendezvényeken való részvételnek pozitív hatása van a válaszadók mentális egészségére.

H2: A közösségformáló hatást a válaszadók fontosabbnak ítélik meg, mint a sportteljesítmény javítását.

Kutatásom során a szabadidős és versenysportrendezvények fizikai és mentális hatását és közösségformáló erejét vizsgáltam. Kutatási módszernek a kérdőív készítését választottam, ugyanis így pontos és átfogó képet kaphattam a válaszadók szabadidő- és versenysportrendezvényi tapasztalatairól. Nem volt feltétele a kitöltésnek, hiszen bárki, aki versenysportoló vagy hobbisportoló kitölthette a kérdőívet. Azért tartottam fontosnak, mert mind a két csoport szerzett tapasztalatot már sportrendezvényeken, mint résztvevő s mint néző. A kérdőív 18 kérdésből állt, amelynek nagyrészt a Likert-skála és a feleletválasztós válaszadási lehetőség tette ki. Az adatfeldolgozás során a Google Forms és a Microsoft Excel programokat használtam.

Összesen 102 fő vett részt a kitöltésben, zöme 18–25 év között volt. Nemek eloszlása szerint a férfiak vannak többségben 53,9%-kal, az összes kitöltő 46,1%-a volt nő. Túlnyomó többségben a szabadidősportolók voltak 80,4%-kal, míg a versenysportolók csak 19,6%-os arányban töltötték ki a kérdőívet. 62 fő (60,8%) vesz részt versenysportrendezvényeken, míg 54 fő (52,9%) szabadidős sportrendezvényeken.

A kutatás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a sportesemények nagy jelentőséggel bírnak a mentális egészség és a közösségi kapcsolatok szempontjából. A válaszadók döntő többsége számára a rendezvények nemcsak fizikai, hanem pszichológiai előnyöket is kínálnak, hiszen a sportolás során nemcsak a testi jóllét javul, hanem a közösségi élmény is fontos szerepet kap.

PR és marketing a sportban

Boros Zsófia, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportmarketing, szponzoráció

A kutatás központjában az áll, hogy hogyan alakítja a sportban alkalmazott PR és marketingkommunikáció a sporteseményeket, a sportolók és sportágak népszerűsítését, valamint hogyan hatnak ezek a marketingstratégiák a fogyasztói döntéshozatalra. A sport mint globális iparág egyre nagyobb szerepet kap a közönség elérése és a szponzori kapcsolatok erősítése terén. A kutatás során fontos a sportmarketing különböző aspektusainak feltárása, hogy a közönség hogyan reagál a különböző marketingtechnológiákra, reklámkampányokra és szponzori kapcsolatokra. Kutatásom célja az volt, hogy felmérjem, a kitöltők mely sportágakban érzik a legerősebb marketingkommunikációt, illetve szerintük mennyire befolyásolja őket a különböző termékek fogyasztásakor, vásárlásakor a marketing. Hipotézisek:

- A sportesemények digitális és közösségimédia-marketingje növeli az események népszerűségét és nézőszámát.
- A sportklubok közösségimédia-aktivitása pozitív hatással van a szurkolói elkötelezettségre.
- A reklámok közvetlenül befolyásolják a válaszadók sporteseményekről alkotott döntéseit, különösen a sportesemények választásakor.
- A marketing erős szerepet tölt be a sport területén is.
- A sportolók és csapatok követésére vonatkozó preferenciák a közösségimédia-platformok függvényében változnak, és a sportágtól függően eltérő platformok dominálják a kommunikációt.

Kutatásomat a kvantitatív kutatás módszerével készítettem. A kutatás során egy online kérdőívet töltöttek ki a válaszadók, összesen 72 fő. A kérdések célja az volt, hogy feltárják a sport területén betöltött PR és marketing szerepének megítélését, illetve a sportkövetési szokásokat.

A válaszadók nemi megoszlása alapján többségük nő volt (75%), míg a férfiak aránya 25%-ot tett ki. Korosztály szerint a legtöbben a 18–24 éves korcsoportba tartoztak. A 25–30 évesek 12,5%-ot, a 31–40 évesek 13,9%-ot, míg a 41–50 és az 50 év felettiek egyaránt 12,5%-ot képviseltek. A sportesemények követésének gyakorisága változatos képet mutatott. A válaszadók 27,8%-a kevesebb mint havonta követ sporteseményt, míg 26,4% heti szinten teszi ezt. A „napi szinten” sportot követők aránya 18,1%, „hetente több alkalommal” 11,1%, és 16,7% válaszolta, hogy havonta egyszer. A válaszokból kiderült, hogy a válaszadók túlnyomó többsége jelentős szerepet tulajdonít a marketingnek. 44,4% „nagyon fontosnak”, míg 36,1% „fontosnak” ítélte azt meg. Csak elenyésző arányban (2,8%) vélekedtek úgy, hogy kevésbé fontos, és egyetlen válaszadó sem tartotta teljesen lényegtelennek. Az adatok alapján a többség közepes mértékű befolyást tulajdonít a reklámoknak a sportválasztás során, ugyanakkor jelentős arányban vannak azok is, akiket kifejezetten erősen vagy épp alig érint a reklámkommunikáció. Ez arra utal, hogy a reklám szerepe nem elhanyagolható, de célcsoportonként eltérő mértékben hat. A válaszadók többsége a közösségi médiából (90,3%) értesül a sporteseményekről, ami egyértelműen jelzi ennek a platformnak a kiemelkedő szerepét. A hagyományos eszközök, mint a plakát (16,7%), hírlevél (1,4%) és személyes ajánlás/ismerős (1,4%), már jóval kisebb szerepet töltenek be. Ez is alátámasztja a digitális média dominanciáját, különösen a fiatalabb célcsoportok körében.

A válaszadók véleménye szerint a labdarúgás területén érzékelhető a legerőteljesebb marketingkommunikáció. Ez jelentős fölényt mutat a többi sportághoz képest, ami nem meglepő, tekintve a sport globális népszerűségét és a mögötte álló óriási szponzorációs és médiaháttérrel. A második helyen a Forma-1 végzett, amit a kosárlabda követ. Végül a válaszadók a vízi sportokat és az atlétikát tették az utolsó helyre.

Digitális jelenlét a sportban: Magyarországi kiemelt sporteseményeinek vizsgálata marketingstratégiai szempontból

Kiss Adrienn, Sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportesemények, közösségi média, marketing

Dolgozatom témájául a sportesemények és a digitális világ kapcsolatát választottam, mert munkásságomat is a közösségi média teszi ki, így közelinek érzem a témát magamhoz. Nagyon aktuálisnak gondolom az online térben történő marketingstratégiát. Továbbá érdekelt, hogy a sporteseményekre specifikusan milyen hatást gyakorol az online tér. A sportesemények szervezése egy elég összetett folyamat, amely a kezdeti tervezéstől a megvalósításig számos kihívást és lehetőséget rejt. Marketingkommunikáció szempontjából a közösségi média kiemelt szerepet kap, hiszen napjainkban ez a leghatékonyabb eszköz a célközönségek elérésére. Emellett a digitális technológiák, például az online jegyvásárlás és az eseményalkalmazások megkönnyítik a szervezést, és javítják a résztvevői élményt. Fontosnak tartom, hogy tiszta képet kapjunk arról, hogy hogyan változtatta meg a sportesemények kommunikációját a social media.

Korábbi marketinges tapasztalataimat is szeretném beépíteni a kutatásomba, ezzel mélyítve tudásomat. A magyarországi példák és esettanulmányok pedig lehetőséget nyújtanak az elméleti megállapítások gyakorlati alátámasztására.

A kutatás középpontjában áll, hogy egy nagy volumenű sportesemény mennyire tudja kihasználni a megváltozott marketingkommunikációs környezetet, azaz a közösségi média adta lehetőségeket. Vizsgálom, hogy a sportesemények kapcsán milyen tartalmak érdeklik leginkább a közösségimédia-felhasználókat, és hogy a sportolók vagy influenszerek által közzétett posztok milyen mértékben befolyásolják a követők jegyvásárlási hajlandóságát.

Kutatásom célja az volt, hogy megértem, hogyan alakul az idősebb és a fiatalabb generáció közösségimédia-fogyasztása, egy konkrét sportesemény miként tudja kihasználni a közösségi média adta lehetőségeket. A vizsgálat során nemzetközi példát is elemeztem, ami lehetőséget adott arra, hogy párhuzamot vonjak egy magyarországi és egy világszinten is kiemelkedő sportesemény között. Továbbá megvizsgáltam, hogy milyen kihívásokkal szembesülhetnek a szervezők egy sportesemény teljes körű lebonyolítását tekintve.

Kutatásom során kvantitatív módszer került alkalmazásra. Egy strukturált kérdőíves felmérést alkalmaztam, amely zárt kérdéseket tartalmazott. A célcsoport minden olyan magyarországi socialmedia-felhasználó, aki aktívan sportol valamilyen szinten, vagy passzívan sportot fogyaszt. Korosztályban és földrajzi területben is minden válaszadó releváns volt, így ebben nem tettem kitétel. A kutatásban részt vevők száma: 136 fő.

Dolgozatomban a közösségi média sportesemény-promócióban betöltött szerepét vizsgáltam. Kutatásom alapján a közösségi média fontos csatorna a sport iránt érdeklődők elérésére, azonban a jelenlegi marketingkommunikáció nem eléggé célzott, különösen generációs szinten. A platformok színesítése és tartalmi bővítése elengedhetetlen ahhoz, hogy ezek a programok valóban minden célcsoport számára vonzóak legyenek. A kutatásomból kiderült, hogy az influenszerek és sportolók jelenlegi hatása alacsony, így a jövőben érdemes vizsgálni, miért nem ösztönöznék szélesebb részvételt.

A megújuló energiaforrások jelentősége a sportlétesítmények működtetésében

Schwarcz Dániel János, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Széplaki Ildikó, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportlétesítmény, üzemeltetés, megújuló energiaforrás

A sportlétesítmények egyre fontosabb szerepet töltenek be a mindennapi életben, ezért működtetésük és fenntarthatóságuk kiemelt jelentőségű. A klímaválság miatt szükségessé vált a megújuló energiaforrások alkalmazása, melyek nemcsak környezetbarátabbak, de gazdasági és társadalmi szempontból is előnyösek lehetnek. A kutatás célja annak vizsgálata, hogy a „zöld” működés milyen hatással van a sportlétesítményekre ökológiai, pénzügyi, működtetési és szociológiai szinten. A témaválasztást szakmai érdeklődés és gyakorlati tapasztalatszerzés motiválta. A dolgozat elméleti háttérét szakirodalmi forráselemzés biztosítja.

Kutatásom célja megvizsgálni, milyen ökológiai, pénzügyi, szociológiai, működtetésbeli előnye van annak, hogy egy sportlétesítményt megújuló energiafelhasználással üzemeltetünk, és bizonyítani, hogy a megújuló erőforrásokkal való működés minden szempontból előnyös.

A kutatás során vegyes módszertant alkalmaztam: kvalitatív és kvantitatív adatgyűjtés is történt. Az elméleti megalapozás érdekében széles körű forrásfeldolgozást végeztem. A kérdőív anonim, önkéntes alapú volt, a minta vegyes korosztályú, de nem teljesen reprezentatív. A mintavétel valószínűségi alapon történt, az interjúalany esetében pedig legalább 5 éves, megújuló energiát használó intézményi tapasztalat volt a kiválasztás feltétele. Az adatfeldolgozást Google Táblázatok és SPSS segítségével végeztem. Az etikai szempontokat minden esetben figyelembe vettem: a részvétel önkéntes volt, az adatok bizalmas kezelése garantált.

A kutatás kérdőíves és interjú adatfelvétel alapján vizsgálta a megújuló energiát használó sportlétesítmények megítélését. A válaszadók túlnyomó többsége támogatja a megújuló energiaforrások használatát, és pozitív társadalmi, környezeti és marketinghatást tulajdonít ezeknek. A válaszadók 78,2%-a fontosnak tartja a zöld energia alkalmazását, 84,5% rendszeresen látogat sportlétesítményeket, 64,5% hajlandó lenne többet is fizetni a fenntartható működésért. Ugyanakkor 44% nem tudja, hogy az általa látogatott létesítmény használ-e megújuló energiát, ami kommunikációs hiányosságot jelez.

Az emberek környezetvédelem iránti támogatása magas (88,2%), de saját életükben már csak 70,9% próbál meg tudatos lenni. Marketing szempontból a megújuló energia növeli a létesítmények presztízsét, 70%-nak vonzóbb egy ilyen hely.

Az interjúból kiderült, hogy a megvalósult geotermikus rendszerek főként támogatással tudnak létrejönni, és az üzemelési költségeket csökkentik. A közösség pozitívan reagált a váltásra, de a visszajelzések nem voltak különösebben intenzívek. A „zöld jelleg” egyelőre nem hozott előnyt pályázatokban vagy szponzorációban, bár a jövőben üzleti partnerségek alapjául szolgálhat.

A kutatás eredményei alapján kirajzolódik, hogy a megújuló energiaforrásokat használó sportlétesítmények több szempontból is előnyösebb pozícióban vannak a hagyományos, fosszilis energiát használó intézményekhez képest, tehát a kutatás teljesült, bebizonyosodott, hogy a megújuló erőforrásokkal való működés minden vizsgált szempontból előnyös, így érdemes törekedni erre. Megjegyzendő, hogy gazdasági szempontból a legnagyobb kihívást a beruházási költségek jelentik. A közvélekedés szerint ezek a létesítmények pozitívabb megítélés alá esnek, valamint a marketinget tekintve a megújuló energiaforrások konkrét versenyelőnyt jelentenek, ami fokozhatja a lojalitást és növelheti a látogatottságot.

A labdarúgó-játékvezetés szervezeti felépítése és a mentálhigiénés szakemberek szükségessége, esetleges hiánya

Juhász Bálint, Sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: labdarúgó-játékvezetés, mentálhigiéné

A kutatás célja rámutatni arra, hogy szükséges-e a Magyarországon működő labdarúgó-játékvezetők számára és segíthet-e vagy pozitív irányba mozdíthatja el a döntési pontosság százalékát egy mentálhigiénés szakember munkája. Ezentúl pedig cél választ kapni arra a kérdésre is, hogy milyen mértékben lenne egy ilyen újításra igény a játékvezetői társadalomban. Hipotézisek:

- A labdarúgó-játékvezetők nagy százalékát már érte olyan kritika vagy atrocitás, mely miatt abba akarta hagyni a hivatását.
- A játékvezetők szükségesnek érzik egy mentálhigiénés szakember szerepét és segítségét a játékvezetés területén.
- A vizsgálatban részt vevők szerint egy szakmabeli (játékvezetéshez értő) szakemberre lenne szükség a mentális állapot javításának érdekében.

A labdarúgó-játékvezetők mentális helyzetének vizsgálatát és az esetleges szakemberek szükségességét anonim online kérdőívvel vizsgáltam. A kutatás kvantitatív elemzésen alapul. A vizsgálat célcsoportja a Magyarországon működő aktív női és férfi nagypályás labdarúgó-játékvezetők. A kérdések között szerepelt egyszerű eldöntendő kérdés, igen-nem válaszlehetőségekkel. Számos kérdés válaszadásánál Likert-skálát alkalmaztam. Az anonim kérdőívet N = 237 labdarúgó-játékvezető töltötte ki.

A kérdőívet kitöltők életkori eloszlása legnagyobb számban 14–35 év közé tehető. A válaszadók 91%-a férfi volt. Minden vármegyéből és országrészből akadt véleményt nyilvánító játékvezető. A legtöbb kitöltő Bács-Kiskun vármegyéből volt, ez köszönhető a megye nagyságának és a játékvezetők számának. Minden egyes játékvezetői osztályból történt kitöltés a vármegyeitől egészen a FIFA-jelvényvel rendelkezőkig. A játékvezetők 91%-a gondolja úgy, hogy ő magabiztos a játéteén. Számos játékvezetőnek volt már atrocitása játékosal, edzővel vagy nézővel pályafutása során (74,3%). A 237 játékvezető közül 161 gondolja úgy, hogy jól és könnyen sikerül kezelnie a mérkőzés alatti és utáni stresszhelyzeteket. Mégis 16% már elgondolkodott azon, hogy valamilyen atrocitás miatt abbahagyja a pályafutását. Az „Egy nem megfelelően sikerült mérkőzésen vagy egy kulcsdöntés rossz meghozatalán mennyire nehéz túllépni Önnek?” kérdésre megoszló válaszok érkeztek. A nagy többség a 2-3-4 válaszlehetőséget választotta az 1–5-ig tartó skálán. A kutatás legmegosztóbb kérdése: Mennyire érzi szükségességét egy rendelkezésre álló szakembernek, aki segít feldolgozni és megoldani a felmerülő mentális és pszichés problémákat a játékvezetés területén? A válaszadók 27,4%-a nem érzi szükségességét, 54% szerint alkalmazható, 18% szerint pedig nélkülözhetetlen. A 237 levizsgázott labdarúgó-játékvezető közül 222-en egyetértenek azzal az állítással, hogy a hazai és nemzetközi legmagasabb szinten működő játékvezetők számára legalább annyira szükséges lenne egy mentálhigiénés szakember rendelkezésre állása, mint ami a labdarúgók számára megadatik. A kérdőív utolsó kérdése az a felvetést próbálta vizsgálni, hogy egy segítő szakember játékvezetéshez értő (szakmabeli) vagy játékvezetéshez nem értő (külsős) legyen. Több mint 87% vélekedett úgy, hogy szakmabeli mentálhigiénés szakember alkalmazása segíthetne a legtöbbet, mivel a játékvezetők eddig 65%-ban játékvezető kollégákkal vitatták meg a játékvezetésben felmerülő problémáikat.

Tehetséggondozás, edző-sportoló kapcsolat utánpótlás labdarúgók körében*Rózsa István András, edző BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

A közösségi média megjelenése a rekreációban*Nyikon Liza, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Gorotva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

A portugál férfi labdarúgó-válogatott támadástaktikájának elemzése a 2016-os UEFA Férfi Labdarúgó Európa-bajnokságon*Árvai Máté Ákos, edző BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

A gyors támadásvezetések taktikai jelentősége és hatása az eredményességre a 2024-es női junior kézilabda-világ bajnokságon*Petróczi Viktória, edző BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

A küzdősportok oktatásának hatásvizsgálata a Szent-Györgyi Albert Technikum rendésztanulóinak felmérésével*Szász Klára, osztatlan földrajztanár – testnevelő tanár szakos hallgató*

Témavezető: Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Az utánpótlás-nevelés kérdései a labdarúgásban*Csatlós Dávid, edző BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

A közösségi média hatása a sportklubok PR-stratégiájára: innováció és elköteleződés a One Veszprém és a Szigetszentmiklósi KSK összehasonlításában*Schmid Péter, sportszervezés BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

A sport és a média kapcsolata, avagy annak hatásai*Maczek Regina, sportszervezés BSc szakos hallgató*

Témavezető: Dr. Révész László, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet